

FØROYINGA SØGA

FØROYINGA SØGA

Sven Havsteen-Mikkelsen
teknaði

Bjarni Niclasen
týddi

Jørgen Haugan
skrivaði eftirmæli

Føroya Skúlabókagrunnur

Føroyinga söga

Sven Havsteen-Mikkelsen

teknaði

Bjarni Niclasen

týddi

Jørgen Haugan

skrivaði eftirmæli

Helge Justinussen

bant inn

Føroya Skúlabókagrunnur

gav út

Tórshavn 1995

Onnur broypta útgáva

ISBN 99918-0-007-7

Løgd á Internetið í januar 1996

Greidd til internet av Pf. Hestprent

Umbróting til pdf í 2005: G. Mortensen

Bjarni Niclasen.

Myndin er tikin á vikingafundi í Írlandi 1973.

Í august 1995 kom Føroyinga søga út aftur av nýggjum. Føroya Skúlabókagrunnur gav bókina út. Henda útgáva er onnur broytta útgáva av umsetningini hjá Bjarna Niclasen sála. Fyrsta útgávan kom í 1981.

Føroyinga søga er sum kunnugt skrivað í Íslandi og varðveitt í gomlum íslendskum handritum. Hon er ikki til sum sjálvstøðugt verk, men er sett saman av nøkrum brotum, sum eru at finna í kenda íslendska handritinum Flatoyarbók. Umleid 1830 savnaði danski sogumaðurin C.C. Rafn hesi brot saman og gav tey út undir heitinum Færeyinga saga.

Flestir frøðimenn halda, at einaferð hevur funnist ein sjálvstøðug Føroyinga søga, sum er skrivað av onkrum íslendingi um ár 1200.

Hóast Føroyinga søga er samansett av brotum úr øðrum sögum, so er kortini evnisheild í søgugongdini. Sum so mangar aðrar íslendingasøgur tekur Føroyinga søga sær søguligt stöði í endanum av 800-árunum, tá ið Haraldur Hárfagri savnaði Noreg í eitt ríki.

Tíðarskeiðið, Føroyinga søga fevnir um, er eini 200 ár, frá tí at Grímur Kamban byggir Føroyar, og til Tróndur doyr um 1035. Søgugongdin fer fram á stórpoltiskum leiðum í Norðuratlantshavi, har ein norskur kongur fyri og annar eftir roynir at leggja oyggjarnar í vestri undir seg. Søgan er sostatt um vald, um hvør skal ráða í Føroyum.

Hetta stríðið um vald kemur sjónligast og rokmiklast fram í orrustuni millum Sigmund og Trónd. Áskoðanin um søguna og teir báðar menninar hevur skift á sermerktan hátt, sum frá er liðið. Í fyrstuni varð Sigmundur mettur sum

tann, ið mestan týdningin hevði í søguni, sum ein hetja í vanligari merking. Í nýggjari tíð er farið at geva meiri gætur eftir Tróndi sum umboðsmanni fyri fóroystu sjálvstýrishugsjónina.

Sjónarvíddin í søguni liggur í Føroyum, ikki einans í frásøgumansins samtykkjandi støðu til Tróndar duldu atgerðir við fólk, vindi og veðri, men eisini í søgusamansetingini, har tvinni virðismát verða sett upp hvort ímóti øðrum: Sigmundur umboðar eitt lensstjórnarlag, gevan seg undir Noreg og kristindóm.

Tróndur umboðar stórbondasamfelagið, sjálvræði og heiðinskap. Og søgan er í parti við Tróndi og hansara skipan. Søgan byrjar og endar við Tróndi. Tróndur livir Sigmund av við einum 30 árum. Ikki fyrr enn Tróndur doyr, er móttstøðan ímóti norskum yvirræði brotin og frásøguorkan í søguni troytt.

Nógvir eru teir, ið hava tytt Føroyinga søgu til fóroyskt. Fyrstu týðingina

Sven Havsteen Mikkelsen á floti.

gjørði J.H. Schrøter prestur í Suðuroy, og kom hon í 1832 saman við fyrstu útgávuni av norrøna tekstnum, sum áðurnevndi Rafn greiddi úr hondum. Næstu týðingina gjørði V.U. Hammershaimb í 1880-árunum.

Beint eftir aldarskiftið kom týðing eftir Kristin í Geil, og í 1962 kom týðing, sum Heðin Brú og Rikard Long gjørdu. Tann seinasta í røðini av týðingum er henda hjá Bjarna Niclasen sála, ið sum nevnt er givin út aftur í 1995 við nøkrum broytingum. Sum kunnugt var Bjarni íðin týðari av norrønum sögum. Hann týddi alla Heimskringlu, Laksdøla søgu, Njáls søgu, og í 1995 er komin týðing av Egils søgu, ið lá eftir hann.

Myndirnar í bókini eru eftir Sven Havsteen-Mikkelsen, ið á unggum árum kom til Føroya. Hann fekk sovorðnan tokka til landið, at hann ferð eftir ferð vitjaði aftur, og her fekk hann íblástur til mong listarverk.

Norðmaðurin Jørgen Haugan hevur skrivað eftirmæli, sum Hans Thomsen týddi.

Henda útgávan av Føroyinga søgu er sum nevnt endurskoðað. Endurskoðanin er gjørd av Ólavi Halldórssyni, sum er tann frøðimaður nú, ið kennir Føroyinga søgu best. Hann hevur lisið týðingina hjá Bjarna Niclasen og í samstarvi við Jóhan Hendrik Winther Poulsen gjort nakrar broytingar í týðingini hjá Bjarna.

Maður er nevndur Grímur Kamban; hann var fyrsti maður, ið setti búgv í Føroyum. Á dögum Haralds Hárfagra flýddi stór mannfjøld undan harðræði hansara; summir settust í Føroyum og bygdu har, men summar leitaðu í onnur óbygd lond.

Eyð hin Djúphugaða fór til Íslands og bar við í Føroyum; har gifti hon burtur Óluvu, dóttur Torsteins Reyða. Haðan er komin hin mætasta ættin í Føroyum, sum tey kalla Gøtuskeggjar, ið settust í Eysturoy.

Tróndur fer til Danmarkar

Torbjørn æt maður, hann var kallaður Gøtuskeggur. Hann búði í Eysturoy í Føroyum. Guðrun æt kona hansara. Tey áttu tveir synir; Tollakur æt hin eldri og Tróndur hin yngri. Teir voru evnaligir menn. Tollakur var bæði stórur og sterkur, tað var Tróndur eisini, tá ið hann var til komin, men tað var stórur munur á aldri brøðranna millum.

Tróndur var frøknutur í andliti, fríður í ásjón og reyðhærdur. Torbjørn var ríkur maður, og hann var gamal, tá ið hetta barst til. Tollakur giftist í oyggjunum, var tó heima hjá faðir sínum í Gøtu. Brádliga, tá ið Tollakur var giftur, andaðist Torbjørn Gøtuskeggur, og hann var borin út í heyg eftir fornum siði, tí tá voru Føroyar allar heidnar. Synir hansara skiftu arvin sín ámillum, og vildu báðir hava búgvíð í Gøtu, tí tað var ein hin besti gripur. Teir kastaðu lut, og heimaparturin lutaðist Tróndi.

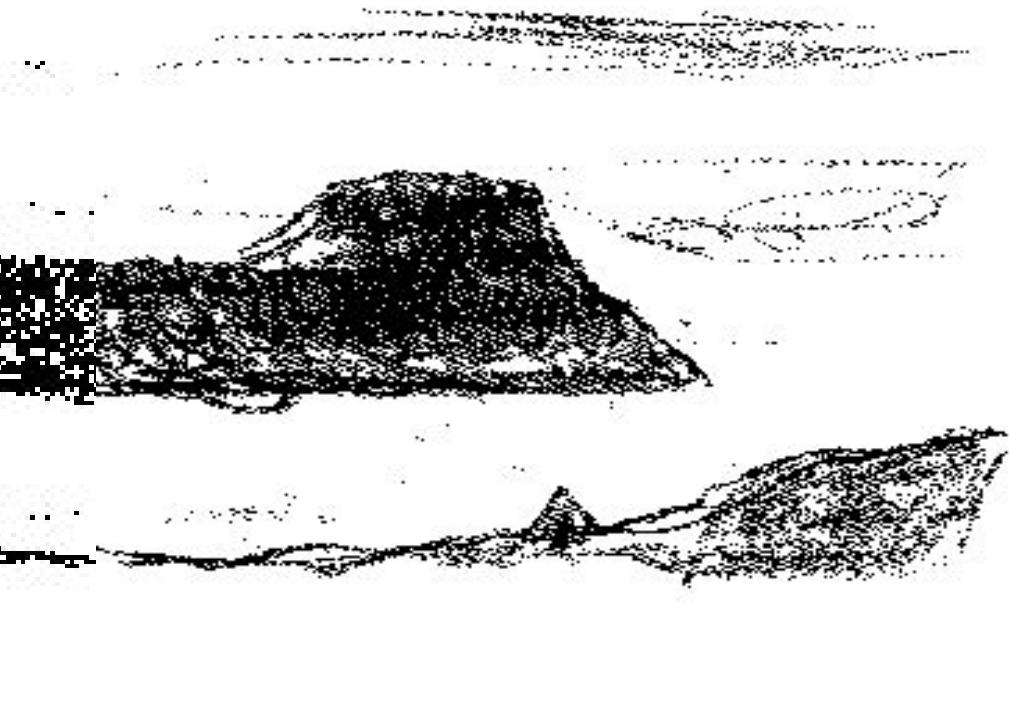
Eftir skiftið beyð Tollakur Tróndi, at hann skuldi sjálvur hava búgvíð í Gøtu, og Tróndur skuldi hava meiri leysafæ, men Tróndur vildi tað ikki. Tollakur fór tá burtur og fekk sær annan bústað har í oyggjunum.

Tróndur læt tá jørðina í Gøtu til nakrar niðursetumenn og tók leigu sum mesta. Hann fór á skipi um summarið og hevði lítlan førning við sær; hann fór til Noregs og var har um veturin; hann töktist javnan hulin. Tá ráddi Haraldur Gráfeldur fyri Noregi.

Summarið eftir fór Tróndur við keypmönnum suður til Danmarkar og kom á Haloyri tað summarið. Har var stór mannfjøld, og sagt er, at her kemur saman mesta fjøld av fólk í Norðurlondum, meðan marknaðurin stendur. Tá ráddi Haraldur kongur Gormsson fyrí Danmørk, hann ið kall aður varð Blátonn. Haraldur kongur var á Haloyri um summarið og nógvir menn við hon um.

Tveir hirðmenn kongs eru nevndir, sum tá voru við honum; annar æt Sjúrður og hin Hárekur. Hesir broður gingu javnan um keypstaðin og vildu keypa sær tann besta og största gullring, teir kundu fáa. Teir komu til búð, sum var rættiliga væl umsitin. Har sat maður fyrí teimum og fagn aði teimum væl; hann spurdi, hvat teir vildu keypa. Teir siga seg vilja keypa ein stóran og góðan gullring. Hann segði, hann hevði stórt

úrval. Teir spyrja hann at navni, og hann nevndi seg Hólmeir Ríka. Hann tekur nú fram sínar gersimar og vícir teimum ein digran gullring; tað var hin mesta gersimi, men hann var so dýrur, at teir hildu seg ikki kunna fáa til vegar alt tað silvur, ið hann legði á, beinan vegin, og teir bóðu hann bíða til morgins; hann játtaði tí. Teir gingu sostatt haðan, og tann náttin leið.

Um morganin gongur Sjúrður út úr búðini, og Hárekur var eftir.

Stutt eftir tað kemur Sjúrður uttanífrá at tjaldskørunum, og hann mælti: »Hárekur frændi,« segði hann, »rætt mær peningapungin skjótt, tann sum silvrið er í, sum vit ætlaðu til ringkeyp, tí nú er semja um keypið, men bíða tú her og ansa eftir búðini meðan.«

Nú fær hann honum silvrið út ígjøgnum tjalddyrnar.

Ráðagerð Tróndar

Stutt eftir tað kemur Sjúrður í búðina til bróður sín og mælti: »Tak nú silvrið, nú er semja um keypið.«

Hann svarar: »Eg fekk tær silvrið stutt síðan.«

»Nei,« sigur Sjúrður, »eg havi ikki tikið við tí.«

Nú trætast teir um hetta. Eftir tað siga teir kongi frá. Kongur og aðrir menn skilja nú, at fæið er stolið frá teimum. Kongur leggur tá ferðarbann á, so at einki skip skuldi sigla burtur, meðan so varstatt. Hetta tókti mongum manni ólagaligt at liggja har longur enn marknaðurin stóð.

Tá høvdur Norðmenn stevnu sín ámillum og ráðagerðir. Tróndur var á tí stevnu og mælti soleiðis: »Her eru menn ógvuliga ráðleysir.«

Teir spyrja hann: »Veitst tú nøkur ráð her?«

»Vist veit eg,« sigur hann.

»Legg tá fram tíni ráð,« søgdu teir.

»Ikki man eg gera tað fyri einki,« sigur hann.

Teir spyrja, hvat hann mælir til.

Hann svarar: »Hvør tykkara skal fáa mær ein oyra í silvri,« sigur hann.

Teir hildu tað vera nóg, og teir komu á samt um, at teir skulu geva honum ein hálvan oyra beinan vegin í hondina, og hin hálva oyran skuldi hann fáa, um ráðini vunnu frama.

Dagin eftir hevði kongur ting og talaði soleiðis, at menn skuldu aldri fara leysir haðan, so leingi sum teir einki vistu um henda stuldur.

Tá tekur ein ungur maður til orða, hárið hevði verið snøgt klipt, hann var reyður á hárliti, frøknutur og mansligur í ásjón; hann mælti so: »Her eru menn ógvuliga ráðleysir,« sigur hann.

Ráðgevar kongs spyrja, hvørji ráð hann visti.

Hann svarar: »Tað eru míni ráð, at hvør maður, sum er komin higar, leggur so mikið silvur fram, sum kongur krevur; tá ið tað fæið er komið

saman á einum stað, skulu teir fyrst fáa aftur, sum fyrir skaðanum hava verið, og kongur skal sjálvur hava tað, ið av loypur. Eg veit, hann man siggja væl fyrir tí fæ. Men menn skulu ikki liggja her veðurfastir, so mikil mannamúgva, sum her er komin saman, teimum til stóran skaða.«

Her var skjótt tikið undir av almúginum, og menn sögdu seg gjarna vilja leggja fæ fram kongi til sømdar heldur enn at sita har til einkis. Hesi ráð vórðu fylgd, og tá ið fæið var komið saman, var tað ein stór rúgva.

Beinan vegin eftir hetta sigldi fjøld av skipum av stað. Kongur hevði tá ting, og hugt var eftir hesum mikla ríkidømi; brøðurnir fingu skaða sín afturbøttan av hesum fæ.

Tá talaði kongur við menn sínar um, hvat gerast skuldi við hetta mikla fæ. Tá tekur ein maður til orða og mælti: »Harri mín,« segði hann, »hvati tykir tygum hann verdan, ið gav hesi ráð?« spurdi hann.

Teir siggja nú, at tað er hin sami ungi maðurin, sum hesi ráð hevði givið, ið nú stóð fyrir kongi.

Tá mælti kongur: »Alt hetta fæ skal skiftast í helmingar; menn míni skulu hava annan helmingin, og hin skal skiftast sundur aftur í helvt; hesin ungi maðurin skal hava annan partin, og eg skal siggja fyrir hinum.«

Tróndur takkaði kongi fyrir hetta við føgrum og blíðum orðum. Og tað var so ógvuliga nógy, ið Tróndi líknaðist, at ilt var at vita tölur á. Haraldur kongur sigldi tá burtur og øll mannamúgvan, ið har hevði verið.

Tróndur fór nú aftur til Noregs við teimum keypmonnum, sum hann var farin úr Noregi við, og teir góvu honum tað fæ, sum hann hevði mælt til; har keypti hann sær ein stóran og góðan byrðing, leggur síðan alt hitt mikla fæ har um borð, sum hann hevði fingið í hesari ferð; hann heldur nú við hesum skipi til Føroya; hann kemur hagar við øllum fænum heilskap aður og setur nú búgv í Gøtu um várið, og skortar honum nú ikki fæ.

Sigmundur og Tórir føddir

Havgrímur æt maður; hann búði í Suðuroy í Føroyum; hann var mætur maður, tvørligur og ríkur. Guðrið æt kona hansara, og hon var dóttir Snæúlvs. Havgrímur var høvdingur yvir helminginum av oyggjunum, og hann hevði sín helming í len av Haraldi kongi Gráfeldi, ið tá ráddi fyrir Noregi. Havgrímur var bráður í skaplyndi, og hann varð ikki kallaður vitur maður. Einar æt húskallur hansara og varð kallaður Suðuroyingur. Annar maður æt Eldjarn Kambhøttur, ið tá var hjá Havgrími. Hann var orðførur og illorðaður, óvitur og ilskur, latur, meinskur, lygivætti, og hann bar ilt fyrir menn.

Tveir brøður eru nevndir í söguni, teir búðu í Skúvoy; annar æt Brestir og hin Beinir. Teir voru Sigmundar synir. Sigmundur, faðir teirra, og Torbjørn Gøtuskeggur, faðir Tróndar, voru brøð ur.

Teir Brestir og Beinir voru rættir menn, og teir voru høvdingar yvir helminginum av oyggjunum; teir høvdzu tær í len av Hákuni jalli Sjúrðarsyni, sum tá hevði ríki í Tróndheimi. Teir báðir Brestir voru

hirðmenn hjá Hákuni jalli og hansara bestu vinir. Brestir var av störstu monnum og sterkestur; hann var vápnafimasti maður, ið tá var í oygjenum. Hann var prúður maður; hann var ógvuliga fimur til allar leikir. Beinir var líkur bróður sínum í mongum lutum, men var tó ikki javnbjóðis við hann.

Ikki var vinskapur millum teirra og Tróndar, hóast teir vóru næstu skyldmenn.

Teir brøðurnir vóru ikki giftir, teir høvdu frillur; Cesilia æt frilla Brestis, og hin æt Tóra, ið fylgdi Beini. Sigmundur æt sonur Brestis, og tīðliga sást gott mansevni í honum; Tórir æt sonur Beinis, og hann var tvey ár eldri enn Sigmundur.

Teir brøðurnir høvdu eitt annað búgv í Dímun, og tað var minni.

Synir teirra brøðranna vóru heilt ungrir, tá ið hetta barst til.

Snæúlvur, verfaðir Havgríms, búði í Sandoy, hann var ættaður úr Suðuroyum; hann flýddi haðan fyri dráps sakir og aðrar illgerðir. Hann hevði verið í víking fyrra partin av ævi síni. Hann var tó enn líka ódællur og ilskur.

Mannskaði í Føroyum

Bjarni æt maður, sum búði í Svínoy og varð kallaður Svínoyar-Bjarni. Hann var raskur bóndi og hevði mikið fæ; hann var ógvuliga snúin. Hann var móðurbróðir Tróndar í Gøtu.

Tingstaður Føroyinga var tá í Streymoy, og har er havn, sum kallað verður Tórshavn.

Havgrímur, sum búði í Suðuroy í tí bygdini, sum eitur í Hovi, var mikil blótmaður, tí tá vóru allar Føroyar heidnar.

Tað var eitt heystið hjá Havgrími bónða í Suðuroy, at teir sótu við svídnareldar, Einar Suðuroyingur og Eldjarn Kambhøttur. Teir fóru at meta menn; Einar rósti frændum sínum Bresti og Beini, men Eldjarn metti Havgrím at vera mætari mann. Tað kom so fyri, at Eldjarn leyp upp og sló til Einars við tí trænum, hann helt á; tað rakti Einar á økslina, og ilt kom í hann beinan vegin. Einar tók eina øks og sló í høvdið á

Kambhøtti, so hann lá í óviti, og sár var eftir. Tá ið Havgrímur varð varur við hetta, rak hann Einar burtur og bað hann nú fara til Skúvoingarnar, frændur sínar, tá ið hann hevði róst teimum so mikið: »og so man fara at verða,« segði Havgrímur, »hvørt sum er fyrr ella seinni, at ilt verður millum okkum og Skúvoingarnar.«

Einar fór burtur haðan til teir brøðurnar og segði teimum, hvat fyri hevði farist. Teir tóku væl við honum, og hann var har um veturin væl hildin.

Einar biður Bresti, frænda sín, taka málið upp á seg, og hann so ger. Brestir var vitur maður og lógværur.

Um veturin fer Havgrímur á skipi til Skúvoyar, finnur teir brøðurnar og spyr, hvussu teir vildu gjalda tann vansa, ið Einar hevði volt Eldjarni Kambhøtti. Brestir svarar, at teir skuldu leggja tað mál fyrir besta manna dóm, so at javnsátt fekst. Havgrímur svarar: »Einki man fara at verða av sáttum okkara millum, utan eg ráði einsmallur.«

Brestir svarar: »Ikki er tað góða javnsátt, og einki man fara at verða burtur úr tí.«

Tá stevndi Havgrímur Einari til Streymoyartings, og síðan skiltust teir.

Brestir hevði beinan vegin lýst fyrir vitnum, at Kambhøttur var lopin framav móti Einari ósekum. Nú koma báðir partar til tings fjölmennir.

Men tá ið Havgrímur gekk fram í rættinum og ætlaði at hava málið upp móti Einari, gingu brøðurnir fram øðrumegin, Brestir og Beinir, við stórum flokki; teir spiltu málið fyrir Havgrími; teir gjørdu Kambhøtt rættarleysan eftir fornum landslögum, tí hann hevði gjort seg inn á sakleysan mann, og teir róku burtur dómararnar, og teir fingu Eldjarn gjordan útlagnan og dømdan at gjalda fullar sektir. Havgrímur segði, at hetta mundi fara at verða hevnt. Brestir segði, at tí skuldi hann búgvini bíða eftir og ikki kvíða fyrir hóttumhansara.

Teir skiltust so í hesum skili.

Ráðagerð Tróndar móti Bresti og Beini

Stutt eftir hetta fer Havgrímur heimanífrá og seks menn við honum. Teir fóru á skipi, og Guðrið kona hansara var við; tey fóru til Sandoyar. Har búði Snæúlvur, verfaðir hansara, faðir Guðriðar, konu hansara. Tá ið teir komu at oyndi, sóu teir organ mann úti á bønum og heldur ikki á oyndi; teir ganga niðan í bygdina og inn í húsini, men teir verða ikki varir við fólk; teir ganga inn í stovuna; har er sett á borðið bæði matur og drekka, men fólk sóu teir einki. Hetta tókti teimum undarligt, og teir voru har um náttina.

Morgunin eftir fara teir av stað; teir fóru fram við oyndi. Tá róði eitt skip ímóti teimum fram við landi laðið við monnum; teir kendu Snæúlv bónða og alt húski hansara. Havgrímur róði tá ímóti teimum og heilsaði Snæúlvi, verfaðir sínum, men hann tagdi. Tá spurdí Havgrímur, hvørji ráð hann hevði at leggja sær í málínunum við teir Bresti, so hann fór at fáa sœmdir.

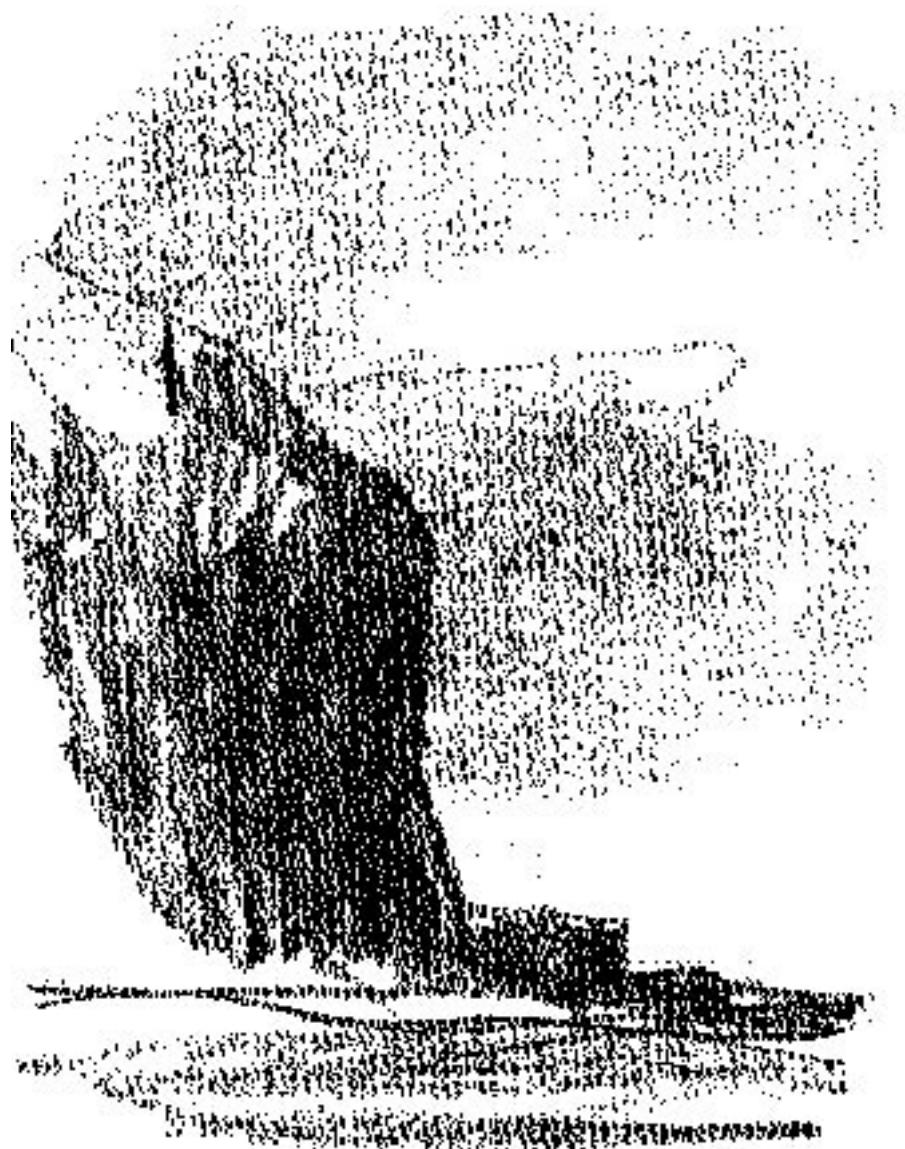
Snæúlvur svaraði: »Ilt er av tær,« segði hann, »at sökja at sakleysum monnum, og tú verður altið sjálvur við undirlutan.«

»Annað tykir mær meiri tørva enn ábreiðslur av tær,« segði hann, »og eg vil ikki hoyra teg.«

Snæúlvur treiv upp eitt spjót og skeyt eftir Havgrími. Havgrímur hevði skjoldin fyrir, spjótið stóð fast í honum, og hann varð ikki særður. Soleiðis skiljast teir; Havgrímur fer heim aftur til Suðuroyar, og honum unnist illa.

Tey Havgrímur og Guðrið, kona hansara, áttu son, sum æt Øssur; hann var níggju ára gamal, tá ið hetta hendi, og hann var av evnaligastu ungmennum.

Og nú líða stundir. Havgrímur fer heimanífrá til Eysturoyar til Tróndar,

og Tróndur fagnar honum væl. Nú leitar Havgrímur ráð hjá Tróni um, hvat hann vildi ráða honum til í málínum móti Skúvoyingunum Bresti og Beini, segði, hann helt hann vera vitrastamann í oyggjunum, og segði seg gjarna vilja samsýna honum tað. Tróndur segði, at tað var undarligt at leita til sín, so at hann skuldi vera í nøkrum svikaráðum móti skyldmonnum sínum, »og hetta man ikki vera álvara titt; eg skilji, at tað er so háttáð, at tú vilt hava aðrar menn í ráðum við tær, men tú nennir ikki at leggja nakað fram av tínum egna til at vinna hetta mál.«

»So er ikki,« sigur Havgrímur, »eg vil lata nógv fyri at hava teg í ráðum við mær, so eg fái lívið av teimum báðum brøðrunum.«

Tróndur svarar: »Eg vil hjálpa tær at koma í kast við brøðurnar,« segði hann, »og tá skalt tú geva mær virðið av tveimum kúm hvort vår og tvinni stórhundrað alin í vadmali hvort heyst, og tann skyldan skal vera ævinlig og ikki minni eftir tín dag, og góð eri eg ikki búgvín til hetta, utan fleiri eru við. Eg vil, at tú finnur Bjarna, móðurbróður míni í Svíney, og hevur hann í ráðum við tær.«

Havgrímur játtar hesum, fer til Svíneyar og finnur Bjarna. Hann biður hann tað sama, sum Tróndur hevði lovað honum. Bjarni svarar tá, at hann mundi ikki fara við, utan hann fekk okkurt afturfyri. Havgrímur biður hann siga sær, hvat hann skuldi hava. Bjarni mælti: »Tú skalt fáa mær hvort vår trý kúgildi, og hvort heyst trý stórhundrað alin í vadmali í sláturvirði.«

Havgrímur játtar hesum og fer heim í tí skili.

Bardagi

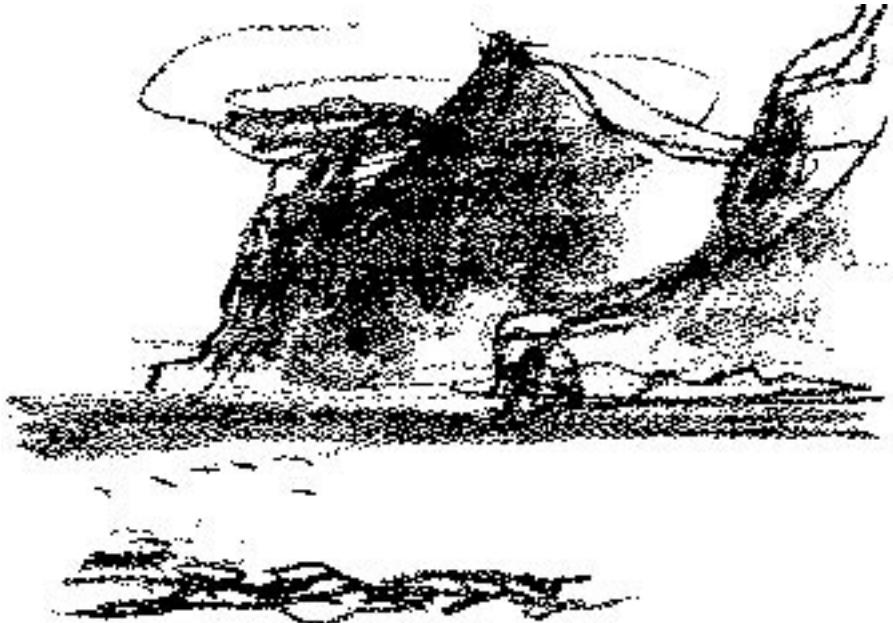
Nú er at siga frá teimum brøðrunum, Bresti og Beini; teir áttu tvey búgv, annað í Skúvoy og annað í Dímun. Brestir hevði konu, sum æt Cesilia; hon var norrøn av ætt. Tey áttu son, sum æt Sigmundur, hann var tá níggju ára gamal, og hann var bæði stórur og raskur. Beinir hevði frillu, sum æt Tóra, og við henni son, sum æt Tórir; hann var tá ellivu ára gamal og óföra evnaligur.

Tað er at siga frá, at einum sinni, teir brøðurnir voru í búgvi sínum í Dímun, at teir fóru í Lítlu Dímun, sum er óbygd. Har lótu teir seyð og neyt ganga, sum teir ætlaðu sær til skurð. Dreingirnir Sigmundur og Tórir bóðu sleppa sær við. Brøðurnir eftirlíkaðu teimum, og teir fara nú í oynna. Brøðurnir høvdu øll vápn hjá sær.

So er sagt frá Bresti, at hann var bæði stórur og sterkur, og hann bar av hvørjum manni í vápnaföri, vitur maður og vinsælur við allar vinir sínar. Beinir, bróðir hansara, var eisini væl at sær komin, men hann kom tö ikki ájavnt við bróður sín.

Nú fóru teir frá oynni Lítlu Dímun, og tá ið teir nærkaðust Stóru Dímun, siggja teir trý skip koma ímóti sær, laðin við monnum og vápnum, og teir voru tólv menn á hvørjum skipi. Teir kendu hesar menn; har var Havgrímur úr Suðuroy á einum skipi, Tróndur í Gøtu á øðrum, og Bjarni úr Svínoy var á hinum triðja skipinum. Teir komu millum brøðurnar og oynna, so teir náddu ikki lending síni og lögdu at eina aðrastaðni í fjøruni, har sum ein hamarsklettur var fyrir. Teir brøðurnir lupu tá upp á hamarin við vápnum sínum og settu dreingirnar niður hjá sær á klettinum. Kletturin var víður omaná og góður at verja.

Nú leggja teir Havgrímur at við trimum skipum og leypa beinan vegin upp í fjøruna at klettinum; har veita Havgrímur og Svínoyar-Bjarni beinan vegin atsókn at brøðrunum, men teir verja seg væl og manniliga. Tróndur reikaði eftir fjøruni og bátsmenn hansara; teir voru ikki við í

atsóknini. Brestir vardi klettin har, sum lættari var at sökja og verri at verja. Nú bardust teir eina stund, og tað stóð á jøvnum teirra millum. Tá mælti Havgrímur: »Tað lovaði tú mær, Tróndur, at tú skuldi veita mær hjálp, og fyri tað lovaði eg tær fæ mítt,« segði hann.

Tróndur svaraði: »Tú ert so stór bloyta, at tú fært ikki sökt at tveimum monnum við tveimum tylftum av monnum, og tað er tín háttur altið at hava aðrar til skotbjálva fyri teg, og tú torir ikki at nærkast, tá ið um ræður; bestu ráð hjá mær eru nú, um nøkur dygd er í tær, at tú fert fyrstur upp móti Bresti, so at aðrir fylgja tær eftir; annars fari eg at halda teg vera eitt ómenni.« Hann eggjaði honum nú sum harðast.

Eftir hetta loypur Havgrímur upp í klettin at Bresti, leggur til hansara við spjóti og rakar hann á miðjuna, so at spjótið fer í gjøgnum. Tá ið Brestir veit, at hetta er banasár hansara, gongur hann fram á spjótið

at Havgrími, høggur til hansara við svørði; høggið kemur Havgrími á vinstru øksl; hann kleyv økslina niður í síðuna, so at allur armurin fell burturfrá; har fell Havgrímur deyður niður fyri klettin og Brestir oman á hann; har lótu báðir lív sít.

Nú sökja teir at Beini á øðrum stað, og hann verjir seg væl; tað endaði so, at Beinir læt har lív sít.

So siga menn, at Brestir var trimum monnum at bana, áðrenn hann drap Havgrím, og Beinir hevði vigið tveir menn.

Tá ið hetta var av, mælti Tróndur til, at teir skuldu drepa dreingirnar Sigmund og Tóri. Bjarni svarar: »Ikki skulu teir verða dripnir,« segði hann.

Tróndur svarar: »Tá verður tó vandi fyri,« segði hann, »at teir verða banamenn at flestum monnum, ið her eru, um teir sleppa undan.«

Bjarni svarar: »Ikki skulu teir verða dripnir heldur enn eg,« segði hann.

»Ikki var hetta álvara mítt,« segði Tróndur, »eg vildi bert royna tykkum, hvussu tit tóku undir við hesum; eg skal bøta dreingjunum tað aftur, at eg havi verið staddur á hesum fundi, og eg bjóði teimum til fosturs hjá mær.«

Dreingirnir sótu á klettinum og sóu, hvussu alt barst til; Tórir græt, men Sigmundur mælti: »Latum okkum ikki gráta, frændi, vit skulu heldur leggja okkum hetta væl í geyma.«

Eftir tað fóru teir burtur, og Tróndur læt dreingirnar fara heim til Gøtu; lík Havgríms var flutt til Suðuroyar og jarðað har eftir fornum siði; men vinir Brestis og Beinis fluttu lík teirra heim til Skúvoyar og gróvu tey har eisini eftir fornum siði.

Nú frættust hesi tíðindi um allar Føroyar, og hvør maður harmaði teir báðar brøðurnar.

Ravnur tekur við Sigmundi og Tóri

Hetta summarið kom skip úr Noregi til Føroya, og stýrismaðurin æt Ravnur; hann var ættaður úr Víkini og átti garð í Túnsbergi. Hann sigldi javnan til Hólmgarðs, og hann var tí kallaður Hólmgarðsfari. Tað skipið kom til Tórshavnar.

Tá ið keypmenninir eru búnir til ferðar, tá er at siga, at ein morgun kom Tróndur úr Gøtu á einari skútu; hann leiðir Ravn stýrismann á einmæli við seg og sigur seg hava tvey trælaevni at selja honum. Hann segði seg ikki vilja keypa, fyrr enn hann hevði sæð. Tróndur leiðir tá fram tveir dreingir, snøgt kliptar í hvítum stúkum. Teir voru fríðir í ásjón, men trútnir í andlitinum av harmi. Ravnur mælti, tá ið hann sá dreinginarnar: »Er ikki so, Tróndur, at hesir báðir dreingirnir eru synir Brestis og Beinis, sum tit drópu stutt síðan?«

»Eg hugsi, at so man vera,« segði Tróndur.

»Ikki koma teir í mitt vald,« segði Ravnur, »so at eg gevi pening fyrir teir.«

»Vit skulu tá laga tað soleiðis,« segði Tróndur, »eg eigi her tvær merkur í silvri, sum eg vil geva tær, til at tú flytur teir burtur við tær, so at teir koma aldri aftur til Føroya seinni.«

Hann hellir nú silvrið niður í fangið á stýrismanninum og sýnir honum tað; honum líkst væl á silvrið, og so verður, at hann tekur við dreingjunum. Hann siglir nú í hav beinan vegin, hann fekk byr, og kemur til Noregs, sum hann ætlaði sær, eystur við Túnsberg. Hann var har um veturin, og dreingirnir hjá honum væl hildnir.

Frá Sigmundi, Ravni og Tróndi

Um várið búði Ravnur skip sítt út til eysturferðar, og hann spyr tá dreingirnar, hvussu teir tóktu seg vera havdar. Sigmundur svarar: »Vael ímóti tí, sum vit vóru, tá ið vit vóru hjá Tróndi.«

Ravnur spyr: »Vita tit avgerðina millum Tróndar og mín?«

»Vist vita vit,« segði Sigmundur.

»Eg haldi tað vera bestu ráðini,« segði Ravnur, »at tit fara, hvar tit vilja fyri mær, og tað silvrið, sum Tróndur fekk mær í hendur við tykkum, hugsi eg best vera farið á tann hátt, at tit hava tað hjá tykkum, tí ilt man vera at bjarga sær í ókunnugum landi.«

Sigmundur takkaði honum og segði, at væl hevði hann gjørt ímóti teimum í hesum viðurskiftum, teir vóru staddir í.

Nú er at siga frá Tróndi, at hann tók undir seg alt land í Føroyum og allar tær ognir, sum teir brøðurnir Brestir og Beinir høvdu átt, og hann tekur dreingenin Øssur Havgrímsson og fostraði hann. Øssur var tá tíggju ára gamal. Tróndur ráddi nú einsamallur øllum Føroyum, og eingin helt seg at mæla honum ímóti.

Frá Sigmundi

Tað summaríð, sum Brestir og Beinir vórðu dripnir, var høvdingaskifti í Noregi. Haraldur Gráfeldur varð feldur frá ríkinum, og Hákun jallur var komin í staðin fyri. Hann var fyrst skattjallur hjá Haraldi kongi Gormssyni og hevði ríkið í hondum fyri hann. Tá varð alt valdið tikið frá Gunnhildarsonum; summir vórðu dripnir, og summir flýddu úr landi.

Nú er at siga frá teimum Sigmundi og Tóri, at teir eru tveir vetrar í Víkini, eftir at Ravnur hevði latið teir leysar, og tá er fæið uppi, sum Ravnur fekk teimum. Sigmundur er tá tólv ára gamal og Tórir fjúrtan. Teir frætta um vald Hákunar jals og taka nú til tey ráð at vitja hann, um tað eydnaðist teimum; tað tykir teimum líkligast, at tað fer at vera teimum til gagns, at fedrar teirra høvdu tænt honum. Teir ganga nú úr Víkini á Upplond og tann vegin eystan eftir Heiðmörk norður á Dovrafjall. Har koma teir beint fyri vetur; har legst fannakavi niður fyri

teimum, og veturin sígur á. Teir taka óráð fyri og halda fram á fjallinum; teir villast og liggja úti mong samdøgur matleysir; tá legðist Tórir fyri, og hann biður Sigmund ansa sær sjálvum og leita sær oman av fjallinum. Sigmundur segði, at teir skuldu annaðhvort báðir koma oman ella hvørgin teirra. So mikil var munurin teirra millum í alvi, at Sigmundur leggur Tóri á bak sítt, men tá lýsir eitt sindur í. Teir lúgvast nú báðir; eitt kvøldið finna teir eitt gil á fjallinum, og teir ganga oman gjøgnum tað. Umsíðir kenna teir royktev, og síðan finna teir ein garð; teir fara inn hagar og finna eina stovu. Har sótu tvær konur, onnur væl við aldur og onnur ung genta; báðar voru tær fríðar í ásjón. Tær heilsaðu dreingjunum væl, drógu klæðini av teimum og fingu teimum turr klæði í staðin; brátt geva tær teimum mat at eta, og síðan fylgja tær teimum til náttarlegu; tær reiða gott ból undir teimum og siga, at tær vildu ikki, at bóndin skuldi vita av teimum, tá ið hann kom heim, tí hann var nakað snarsintur.

Nú vaknar Sigmundur við tað, at maður kemur inn, stórur á vøkstri og í reinbjálva; hann hevur reindýr á bakinum. Hann hevði upp nasarnar, var ilskur og spurdi, hvør komin var. Húsfrúin segði, at har voru komnir tveir dreingir illa tuskaðir og ógvuliga máttleysir; teir voru deyðkomnir.

Hann svarar: »Soleiðis gert tú, at tað skjótast kemur upp, hvar vit eru, tá ið tit hýsa fólk i okkara húsi, tað havi eg so ofta sagt tær.«

»Ikki nenti eg«, segði húsfrúin, »at so vænir unglingsar skulu doyggja her hjá húsum okkara.«

Bóndin læt tá vera kvirt, tey fingu sær at eta og fóru síðan til songar.

Tvær sengur voru í svøvnihúsinum; bóndin og húsfrúin lógu í aðrari seingini og dóttir teirra í hinari; eitt ból var reitt upp til dreingirnar har í húsinum.

Um morgunin var bóndin snimma á fótum og mælti við dreingirnar: »Tað tykir mær, at konufólkini vilja, at tit skulu hvíla tykkum her í dag, um tit halda tað vera best.«

Teir sögdu seg gjarna vilja tað.

Sigmundur hjá Úlvi

Húsbóndin var nú burtur frá húsum um dagin og kom heim um kvøldið. Hann var bæði blíður og týður við teir Sigmund og Tóri. Morganin eftir kom húsbóndin til dreingirnar og mælti: »Tað lagaði seg so, at tit komu at húsum mínum. Nú tykir mær tað vera ráðiligast, at tit dvølja her í veturnum tykkum tykir gagn í tí. Konufólkunum dámar tykkum væl, og tit eru komnir langt av leið, so at langt er til bygdir allar vegir hiðan.«

Teir Sigmundur takka húsbóndanum fyrir boðini, og teir søgdu seg gjarna vilja vera har.

Húsbóndin segði, at teir skuldu sýna húsfrúnni og dóttrini takksemi, og at teir skuldu taka hond í, tá ið teimum tørvaði, »men eg má vera burtur hvønn dag at leita eftir fongi, um mær eydnast at finna nakað.«

Nú eru dreingirnir har og eru væl havdir; tær eru góðar við teir, og teimum dámar væl at vera har, men húsbóndin er burtur frá húsum hvønn dag.

Húsini har voru trivalig, sterkt og væl gjørd. Húsbóndin nevndist Úlvur, konan æt Ragnhild, og Turið æt dóttir teirra; hon var av vænastu konufólkum og hugprúð. Góður tokki var millum Sigmundar og Turiðar, og tey talaðu ofta saman; húsbóndin og konan komu sær ikki upp í tað.

Nú líður veturnin, og tað verður fyrsti summarmáladagur. Tá kemur Úlvur bóni á mál við Sigmund og mælti: »So er háttarð,« segði hann, »at tit hava verið í veturnar her hjá mær. Halda tit nú einki betri vera at taka til enn at verða verandi her, so skal tað verða tykkum játtarð, og so fáa vit at síggja, um tit fara at mennast her. Væl kann tað vera, at fleiri lutir eru ætlaðir okkum at vera saman um, men eitt er, sum eg vil vara tykkum við, at tit fara ikki í tann skógin, sum er norður frá garðinum.«

Teir játtarðu hesum, takkaðu Úlvi bónda fyrir boðini og søgdu seg gjarna vilja taka við teimum.

Sigmundur vinnur dýrið

Ein tjørn var stutt frá húsunum; hagar fór bóndin og lærdi teir at svimja; síðan fóru teir at skjóta til máls við boga og venja seg við skot; Sigmundur var skjótt kénur í øllum ítróttum Úlvs; hann var hin mesti ítróttamaður og Tórir við, men hann kom ikki ájavnt við Sigmund. Úlvur var stórur maður og sterkur, og tað var dreingjunum skilligt, at hann var hin besti ítróttamaður.

Teir vóru nú har í trý ár; tá var Sigmundur fímtan ára gamal og Tórir seytjan. Sigmundur var tá sum ein vaksin maður, og tað var Tórir við; men Sigmundur var tá fremri í øllum brøgdum, hóast hann var tvey ár yngri.

So er tað einaferð um summarið, at Sigmundur talaði við Tóri og sigur: »Hvat man fara at henda, um vit fara í henda skógin, sum er her norðan fyri garðin?«

Tórir svarar: »Eg eri ikki forvitin eftir at vita tað,« sigur hann.

»Ikki er tað soleiðis við mær,« sigur Sigmundur, »og hagar skal eg fara.«

»Tí skalt tú ráða fyri,« sigur Tórir, »men tá bróta vit boðini hjá fosturfaðir okkara.«

So fóru teir, og Sigmundur hevði eina viðarøks í hondini. Teir koma í skógin, til eitt vakurt rudd; tá ið teir hava verið har eina stund, hoyra teir hart brak í skóginum, og skjótt síggja teir eina ógvuliga stóra bjørn og grimma. Tað var ein skógarbjørn, úlvgrá á liti. Teir leypa nú aftur á gøtuna, sum teir vóru komnir eftir. Gøtan var smøl og trong; Tórir loypur undan og Sigmundur eftir. Dýrið loypur nú eftir teimum eftir gøtuni, og rásin verður trongri hjá tí, so at greinirnar brotna fyri tí. Sigmundur loypur tá knappliga av gøtuni inn millum trøini og bíðar har, til dýrið kemur fram við honum; tá høggur hann mitt millum oyrnanna á dýrinum við báðum hondum, so at øksin søkkur í; dýrið fellur framá og er deytt,

tí tað hevur eingi brotakøst. Tórir var tá varur við hetta og mælti: »hetta avreksverk var ætlað tær, frændi, og ikki mær,« segði Tórir, »og tykir mær tað so, at eg verði tín eftirbátur í mongum fórum.«

Sigmundur mælti: »Nú skulu vit royna, um vit fáa reist dýrið upp.«

Teir so gera, reissa dýrið og skorða tað við tróum, so tað verður standandi; teir seta kelvi í kjaftin á tí, so tað tykist at gapa. Teir fara heim eftir hetta.

Tá ið teir koma heim, er Úlvur fyri teimum í túninum og skuldi tá fara at leita eftir teimum. Hann var tá heldur ófryntligur og spurdi, hvar teir høvdu verið. Sigmundur svaraði: »Nú er illa vorðið, fosturfaðir,« segði hann, »vit hava nú gjørt ímóti boðum tínum, og bjørnин hevur elt okkum.«

Úlvur segði: »Tað var altið væntandi, at so mundi fara at verða, men nú er tað vilji míni, at dýrið skal ikki elta tykkum oftari; men tó er hetta dýr

so, at eg havi ikki troystað mær at glettast við tað; nú skulu vit kortini royna tað,« segði hann.

Úlvur fer nú inn, tekur eitt spjót í hondina og fer á skógin; Sigmundur og Tórir fara við honum. Úlvur sær nú bjørnina, loypur til beinan vegin og rennir spjótið í hana; bjørnin fellur við. Úlvur sær tá, at dýrið er deytt frammanundan, og hann mælti: »Halda tit meg fyri gjøldur? Og hvør tykkara hevur dripið dýrið?«

Tórir svarar: »Ikki er hetta mær at takka, fosturfaðir,« segði hann, »Sigmundur hevur dripið dýrið.«

»Hetta er hitt mesta manndómsbragd, og mong avreksverk munnu fara at spryjast frá tær, Sigmundur,« segði Úlvur.

Nú fara teir heim eftir hetta, og Úlvur hevur enn meiri álit á Sigmundi eftir henda dag.

Burturferð frændanna

Nú eru teir frændurnir hjá Úlvi, til Sigmundur er átjan ár og Tórir tjúgu. Sigmundur var tá frágerðarmaður á vökstri, í alvi og í øllum brøgdum. Tað er skjótast at siga frá honum, at hann er tann maður, ið næstur hevur gingið Ólavi Trygvasyni til allar ítróttir.

Nú er komið hartil, at Sigmundur sigur Úlvi, fosturfaðir sínum frá, at hann ætlar at leita burtur haðan »og mær tykir lítið man verða burturúr hjá okkum, um vit ikki forvitnast hjá øðrum monnum.«

»Tað skal vera, sum tit vilja,« sigur Úlvur.

Teir høvdzu ansað eftir tí, at hvørt heyst og hvørt vár, meðan teir voru har, hevði Úlvur verið burtur í sjey samdøgur ella har um leið; hann hevði tá mangt heim við sær, lørift, klæði og mangar aðrar lutir, sum teimum tørvaði at hava.

Síðan letur Úlvur gera teimum klæði og ger teir væl út til ferðar. Tað

skilst á konufólkunum, at teimum tykir nógv fyri at skiljast, tó mest tí yngru. Tey skiljast so; teir fara av stað, og Úlvur fer við; hann fylgir teimum á leið um Dovrafjall, til teir síggja norður til Orkadals. Tá setur Úlvur seg niður og sigur, hann vil hvíla seg. Teir seta seg allir niður.

Tá mælti Úlvur: »Nú eri eg forvitin eftir at vita, hvørjar eg havi fostrað, hvør ætt tykkara er, og hvar er tykkara föðiland.«

Teir siga honum frá øllum, sum hevði verið teimum fyri til henda dag.

Úlvur harmaði teir nógv.

Tá mælti Sigmundur: »Nú vil eg, fosturfaðir,« sigur hann, »at tú sigur okkum frá ævisøgu tíni, og hvat tær hevur borist fyri.«

»So skal nú vera,« sigur Úlvur.

Torkil sigur teimum frá ævisøgu síni

»Har taki eg nú upp søgu mína, at Tórálvur æt bóndi, ið búði á Heiðmörk á Upplondum. Hann var mætur maður og sýslumaður hjá Upplendingakongum. Hann var giftur maður, kona hansara æt Íðunn, og dóttir teirra æt Ragnhild; hon var av allar fríðastu gentum á útsjónd.

Ein bóndi, sum æt Steingrímur, búði ikki langt haðanífrá; hann var góður bóndi og átti nógv fæ. Tóra æt kona hansara, og tey áttu son, sum æt Torkil; hann var evnaligur maður, stórur og sterkur.

Tað var starv Torkils, tá ið hann var heima hjá faðir sínum, at hvørt heyst tá ið frostið kom og ísur legðist á vøtnini, tá legðist hann út í skógin og nakrir felagar hans við honum at veiða dýr. Var hann av bestu bogamönnum. Hetta starv hevði hann fyri, tá ið turrafrost legðist, og tí varð hann kallaður turrafrost.

Einaferð kom Torkil til faðir sín og segði, at hann vildi, at hann skuldi fáa honum eina konu og bera upp bønarorð til Ragnhild, dóttur Tórálvs bónda. Faðirin segði, hann ætlaði ikki lítið til, men hetta verður tó so, at teir báðir feðgarnir fara til Tórálvs og bera fram bønarorð um Ragnhild, dóttur hansara.

Hann var seinur at svara og segði, at hann hevði hægri hugsan fyri hana, enn har sum Torkil er; men hann segði seg kortini vilja svara væl í öllum málum fyri gamlan vinskap við Steingrím; hann segði, at hesum fór tá einki at verða av. Teir skiljast sostatt og fara heim.

Frá Torkili og Tórálvi

Stutt eftir hetta fer Torkil heimanífrá á nátt sjálvur annar, tá ið hann frættir, at Tórálvur er ikki heima; hann er farin út í sýslu sína. Teir Torkil ganga inn um náttina og at hvílu Ragnhildar; hann tók hana upp í fangið, bar hana út og flutti hana heim við sær. Faðir hansara var illa við um hetta; hann segði, hann tók stórri stein, enn hann var mentur at bera; hann bað hann flyta hana heim aftur skjótt. Hann svaraði: »Ikki man eg gera tað.«

Steingrímur, faðir hansara, bað hann tá fara frá sær.

Torkil so gjørði, fór av stað við Ragnhild og legðist á skógin. Í ferðini við honum vóru ellivu menn; teir vóru vinir hansara og leikbroður.

Nú kemur Tórálvur bóndi heim og verður varur við hetta; hann savnar beinan vegin menn til sín. Hann hevði stórhundrað menn; hann fer til Steingríms bónda og biður hann lata sær sonin upp í hendur og fáa sær dóttur sína aftur.

Steingrímur segði, at tey vóru ikki har.

Teir Tórálvur rannsakaðu har, men teir funnu ikki tað, teir vildu. Síðan fóru teir á skógin at leita eftir teimum.

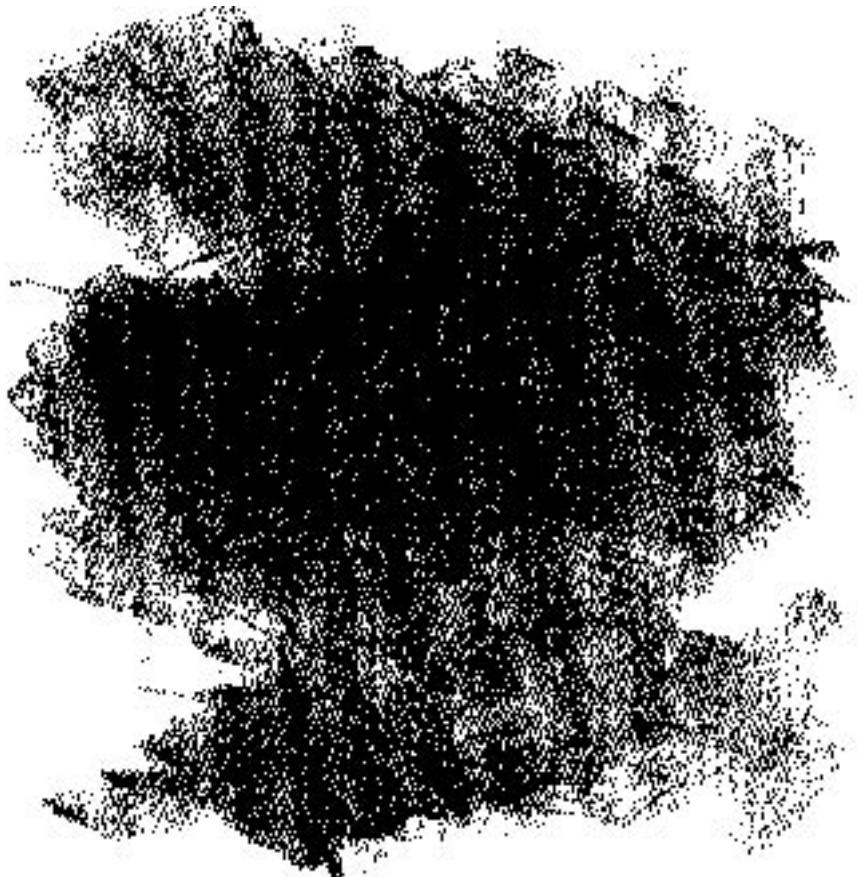

Teir skiltu seg sundur í lið í leitingini; tríati menn vóru tá í liði Tórálvs.

So er tað ein dagin, at Tórálvur sær tólv menn á skóginum og eitt konufólk hitt trettanda. Hann tykist nú vita, hvør tað er, og teir halda nú hagar.

Nú siga fylgisneytar Torkils, at menn ganga ímóti teimum; teir spryrja, hvørji ráð eru at taka. Hann svarar: »Ein heyggjur er her stutt frá okkum, og hagar skulu vit fara allir, tí har er gott at verja. Vit skulu har bróta upp grót og verja okkum kallmansliga.«

Síðan fara teir á heyggin og gera seg til reiðar.

Brátt koma teir Tórálvur til og bera beinan vegin vápn á teir, men teir Torkil verja seg væl og manniliga.

Soleiðis endar fundurin teirra millum, at tólv menn falla hjá Tórálvi og sjey hjá Torkili, men fimm vóru særdir, allir sum eftir vóru. Tórálvur bóndi var særdur til ólivs.

Nú flýggjar Torkil á skógin og felagar hansara við honum. Har skiljast tey, og Ragnhild er eftir; hon var flutt heim í bygdina við faðir sínum; men tá ið Tórálvur kemur heim, doyr hann av sárum sínum, og tað er manna sögn, at Torkil var bananaður hansara.

Hesi tíðindi frættust nú víða um. Torkil fer heim til faðir sín og er lítið særdir; flestir av felögum hansara høvdu verri sár. Teir verða nú grøddir.

Frásøgn Torkils

Eftir hetta stevna Upplendingar til tings, og har verður Torkil Turrafrost gjørður útlagin av tinginum.

Tá ið feðgarnir frætta hetta, sigur Steingrímur við Torkil, at hann má fara heimanífrá, meðan teir leita mest eftir honum; »tú skalt fara, frændi, til ta ánna, sum rennur her skamt frá bygdini; har eru stór glyvur niðan við ánni; í hesum glyvrum er eitt helli, og tann loynistaðin kennir eingen uttan eg; hagar skalt tú fara og hava mat við tær.«

Torkil so ger; hann er í hellinum, meðan mest verður leitað eftir honum, og hann verður ikki funnin. Honum leiðist illa har, og tá ið nøkur tíð er umliðin, fer hann úr hellinum og heim á garðin, sum Tóravur bóndi hevði átt, flutti Ragnhild burtur á øðrum sinni og flýggjar á fjøll og skógir við henni; »og her settist eg,« segði hann, »sum eg nú havi hús míni standandi. Her havi eg verið síðan við Ragnhild í átjan ár, og tað er aldurin á Turið, dóttur míni. Nú havi eg sagt tykkum ævisøgu mína,« segði hann.

»Mikil tykir mær söga tín, fosturfaðir,« sigur Sigmundur, »men nú skal eg siga tær, at ikki havi eg lónað tær væl tínar vælgerðir, og at tú fostraði okkum, tí at dóttir tín segði mær, tá ið vit skiltust, at hon var við barn, og tað er ongum um at kenna uttan mær; mest av tí fór eg av stað, tí eg helt, at tað mundi fara at gera ósemju okkara millum.«

Torkil svarar: »Leingi havi eg vitað tað, at ástartokki var tykkara millum, og har vildi eg ikki forða tykkum.«

Sigmundur mælti: »Tað vil eg biðja teg, fosturfaðir míni, at tú giftir ikki burtur Turið, dóttur tína, tí hana vil eg eiga, annars skal eg onga konu hava.«

Torkil svarar: »Ikki man dóttir míni fáa betri mann enn teg, men tað vil eg biðja teg, Sigmundur, at fært tú frama hjá høvdingum, so minnist tú

navn mitt og kemur mær aftur í frið og sættir við bygdarmenn mínar, tí nú eri eg ógvuliga leiddur av at búgva í hesum óbygdum.«

Sigmundur játtaði tí, um tað bar honum til.

Nú skiljast teir, og frændurnir fóru til tess, at teir komu á Laðir til Hákunar jals. Har hevði hann setur sitt. Síðan ganga teir fyri jallin og heilsa honum; hann tók væl við tí og spyr, hvørjur teir eru. Sigmundur sigur seg vera son Brestis, »hann sum var sýslumaður tygara í Føroyum eina tíð og varð dripin har. Tí havi eg, harri, sökt á tygara fund, tí eg vænti mær góðar sömdir av tygum, og eg vil gerast tygara maður og frændi mín við.«

Hákun jallur segði seg ikki vita gjølla, hvør maður hann var, »men ikki ert tú ólíkur Bresti; tú verður góður sjálvur at sanna ætt tína, og ikki fari eg at spara mat til tín.« Hann vísti honum til sætis hjá gestum sínum.

Sveinur Hákunarson var tá ungur, og hann var í hirðini hjá faðir sínum um ta tíðina.

Sigmundur hittir Hákun jall og Svein

Sigmundur kom sær á tal við Svein jalsson, sýndi mangar fimleikir fyri honum, og jalssonur hevði almikið gaman av hesum.

Sigmundur bar mál sítt upp fyri Sveini og bað hann hjálpa sær at fáa frama hjá faðir sínum.

Sveinur spyr, hvat hann hevði ætlað at biðja hann um.

»Í hernað vildi eg helst,« segði Sigmundur, »um faðir tín vil hjálpa mær til tess.«

»Slíkt er væl hugsað,« segði Sveinur.

Veturin líður nú fram til jóla.

Um jólini kemur Eirikur jallur Hákunarson heim eystan úr Víkini; hann hevði setur sítt har. Sigmundur kemur á tal við Eirik jall og kærir fyri honum sín vanda. Eirikur lovar at bera mál hansara fram fyri Hákun, faðir sín; hann sigur, at hann vil ikki veita honum minni styrk enn Hákun jallur.

Efitir jólini biður Sigmundur Hákun jall veita sær styrk onkursvegna og lata seg njóta gott av tí, at hann var sonur Brestis, sum hevði verið jalsins tænastumaður.

Hákun jallur svarar: »Vist var tað mær stórur smeitur, tá ið Brestir, hirðmaður míni, varð dripin, hin raskasti maður, og ilt eru teir verdir av mínnari hond, sum hann drópu; men hvat mælir tú til?«

Sigmundur segði seg helst vilja fara í víking og fáa har onkran frama ella bana.

Jallur segði, at tað var væl talað, »og tú manst fara at frætta frá mær í vár, tá ið menn búgva seg til ferðar, hvussu eg tá vil lata tað verða.«

Veturin líður nú av, og Sigmundur minnir Hákun jall á vinarorð hansara; jallur svarar: »Eitt langskip vil eg fáa tær og fjøruti menn á tí við vápnum; tað lið man vera lítið vandaligt, tí teir flestu munnu vera lítið fúsir at fylgja tær, fremmandum manni og ókunnugum.«

Sigmundur takkaði jalli og segði Eiriki frá styrkinum, ið faðir hansara hevði veitt honum.

Jallur svaraði: »Lítil var gávan frá honum, men hon man kortini fara at vera tær til gagns; men eg skal fáa tær eitt annað skip við fjøruti monnum.« Tað skipið var ógvuliga væl útgjört, sum Eirikur fekk honum.

Nú sigur hann Sveini frá, hvat teir báðir feðgarnir høvdu veitt honum.

Sveinur svarar: »Sum eg eri staddur nú, ber ikki til at veita vinum mínum styrk, sum faðir og bróðir hava gjørt, men tó skal eg fáa tær hitt

triðja skipið og fjøruti menn allar væl vápnaðar, og teir skulu allir vera tænastumenn mínir; eg vænti, at teir fara at fylgja tær best av øllum teimum monnum, sum eru fingnir tær til fylgdar.«

Sigmundur berjist við Randver

Sigmundur býst nú til ferðar við monnum sínum, og hann siglir beinan vegin, hann er til reiðar. Hann siglir fyrst eystur í Víkina, og haðan til Danmarkar gjøgnum Oyrarsund og heilt inn í Eystrasalt. Hann er har um summaríð, men fongurin er lítil. Hann troystaði sær ikki at herja á, har sum stórt var fyri, við hesum liði; hann letur tí keypmenn fara í friði.

Tá ið liðið er á summaríð, siglir hann eystaneftir, alt til hann kemur til Elvarsker. Har var javnan stórt víkingabøli. Tá ið teir høvdu lagt seg í legu undir einum hólmi, gongur Sigmundur upp á skerið at hyggja seg

um. Hann sær, at hinumegin undir hólminum liggja fimm skip, tað fimta var ein dreki. Hann fer tá til menn sínar og sigur teimum, at fimm víkingaskip liggja hinumegin undir skerinum: »Nú vil eg siga tykkum, at mær dámar lítið at halda undan, fyrr enn vit hava roynt okkum ímóti teimum. Vit fáa aldri nakran frama, uttan vit hætta okkum til bardaga.«

Teir bóðu hann ráða fyri tí.

»Nú skulu vit bera grót á skipini,« segði Sigmundur, »og gera okkum til, sum okkum tykir best. Vit skulu leggja skip okkara uttarlaga í henda vágin, sum vit eru komnir í, tí har er víkin smalast; so tókti mær í kvøld, tá ið vit sigldu inn, at ikki fáa skip siglt inn við liðini á okkum, tá ið vit

leggja okkara trý skip borð um borð, og tað verður til gagns, at teir fáa ikki sökt at okkum øllumegin frá í senn.«

Hetta gera teir. Um morgunin, tá ið teir hava lagt skipini út í vågs-munnan, rógvá víkingar ímóti teimum á fimm skipum; maður stendur í stavnrúminum á drekanum, stórur og sterkur á at líta. Hann spyr beinan vegin, hvør fyrí skipunum ræður. Sigmundur nevndi seg og spyr hann at navni. Hann segði seg eita Randver ættaður eystan úr Hólmgarði. Hann gav teimum tveir kostir í at velja; annað/hvørt at teir góvu upp skipini og sjálvar seg í hansara vald, ella annars royna at verja seg. Sigmundur segði teir kostir ójavnar og segði, teir fyrst mundu royna vápnini. Randver bað menn sínar sökja at við trimum skipum, tí ikki var komandi at við øllum í senn. Hann vildi fyrst síggja, hvussu tað mundi fara at ganga.

Sigmundur stýrdi tí skipi, sum Sveinur jalsson hevði fingið honum, og Tórir tí, sum Eirikur jallur hevði átt.

Nú leggja teir at og berjast. Menn Sigmundar grýta so fast við gróti í fyrstani, at hinir fáa ikki annað gjört enn at líva sær, og tá ið grótið er uppi, ger teir eina harða skotrið; har fellur mangt av víkingum, og fleiri eru særdir. Síðan taka teir Sigmundur til høggvápn síni. Nú fer bardagin at linka hjá Randveri. Tá ið hann sær ósigurin hjá monnum sínum, kallaði hann teir vesalingar, tá ið teir vunnu ikki sigur á monnum, sum hann helt valla skuldu telj-ast millum menn. Teir sogdu, at hann ofta eggjaði teir og lívdi sær sjálvum; teir bóðu hann nú sjálvan leggja fram. Hann segði, at so skuldi vera. Hann leggur nú fram við drekanum og einum øðrum av skipunum, sum menninir voru hvíldir á. Hann skipaði hitt triðja við ósærdum monnum. Teir leggja nú at á øðrum sinni og berjast; nú er orrustan nógv harðari enn fyrr.

Sigmundur gekk undan á skipi sínum, og hann høggur bæði hart og tit. Tórir, frændi hansara, gongur eisini væl fram. Teir berjast nú leingi, og ilt er at siga, hvør verður við yvirlutan.

Tá mælti Sigmundur við menn sínar: »Ikki munnu vit vinna fullan

sigur á teimum, uttan við ganga harðari fram; nú vil eg ráða til uppgongu á drekan, og fylgið tit mær manniliga.«

Nú kemur Sigmundur upp á drekan sjálvur tólvти; hann drepur ein mann og skjótt ein annan; teir fylgja honum væl. Tórir kemur sær á drekan sjálvur fimti. Nú støkkur alt undan teimum. Tá ið Randver sær hetta, loypur hann fram ímóti Sigmundi. Teir møtast og berjast ógvuliga leingi.

Tá sýnir Sigmundur listir sínar: kastar svørðið upp í loft og loftar tí aftur við vinstru hond og skjøldin í høgru; hann høggur til Randvers við svørðinum og tekur høgra bein undan honum fyri niðan knæ. Randver fellur tá, og Sigmundur gevur honum hálshøgg, sum tók høvdið av. Tá rópa menn Sigmundar sigursróp, og eftir tað flýggja víkingarnir á trimum skipum.

Teir Sigmundur rudda nú drekan, so at teir drópu hvørt mansbarn, ið á honum var.

Nú kanna teir lið sítt, og tríati menn eru falnir av liði Sigmundar. Teir leggja tá skipini í legu, binda sár síni og hvíla seg har nakrar nætur.

Nú tekur Sigmundur drekan til sín og annað skip, ið eftir var. Teir taka har mikið fæ, bæði våpn og aðrar gripir. Teir sigla nú burtur til Danmarkar og haðan norður í Víkina, har teir finna Eirik jall; hann fagnar væl Sigmundi og býður honum at vera hjá sær. Sigmundur takkaði fyri boðini, men hann segði, at hann mátti fyrst norður til Hákunar jals. Hann læt tvey skip eftir í varðveislu hjá jalli, tí manningin var ov lítil.

Síðani koma teir til Hákunar jals, og hann fagnar væl Sigmundi og monnum hansara. Sigmundur er hjá jalli um veturin, og hann gerst ógvuliga gitin maður.

Á jólum tann veturin gjørdist Sigmundur hirðmaður hjá Hákuni jalli og Tórir við. Teir sótu nú har kvirrir í góðum fagnaði.

Sigmundur drepur Bjørn

Ta tíðina ráddi Eirikur kongur Sigursæli fyri Svíaveldi; hann var sonur Bjarnar, ið var sonur Eiriks, og hann var sonur Oyvindar. Hann var ein mikil kongur.

Ein vetur voru tólv norskir keypmenn farnir eystur um Kjøl til Svíaríkis. Tá ið teir komu í Svíaveldi, høvdu teir keypstevnu við fólk ið har. Har kom onkursvegna ilt ímillum, og ein norðmaður drap ein svenskan mann. Tá ið Eirikur kongur frættir hetta, sendir hann menn at drepa hesar tólv keypmenninár.

Um várið spyr Hákun jallur Sigmund, hvar hann ætlar sær at fara um summarið. Sigmundur svarar, at tí skuldi hann ráða fyri.

Hákun jallur mælti: »Tað vildi eg, at tú skuldi farið nærrí ríki Svíakongs at minna Svíar á, at teir drópu tólv av monnum mínum ein vetur nakað síðan, og hetta hevur enn ikki verið hevnt.«

Sigmundur lovaði, at so skuldi vera, um tað bar honum til.

Hákun jallur fær tá Sigmundi úrvalslið av hirð síni; summir voru úr leiðangursliðinum. Nú voru allir fúsir at fylgja Sigmundi. Teir halda nú eystur í Víkina og finna har Eirik jall; hann fær Sigmundi góða manning afturat; Sigmundur hevur nú trý stórhundrað av monnum og fimm væl búgvín skip. Teir sigla so haðan til Damarkar og eystur fyri Svíaveldi. Har leggja teir at eystantil í landinum.

Sigmundur sigur tá við menn sínar: »Her skulu vit veita uppgongu, og vit skulu fara hermansliga fram.«

Teir ganga nú upp á land, koma í bygdina við trý hundrað monnum, drepa og ræna, síðan brenna teir bygdina av. Fólk ið flýggjar undan í skógor, tað ið undan slapp.

Ikki langt haðan, sum teir eltu tey flýggjandi, ráddi ein sýslumaður hjá Eiriki kongi, sum æt Bjørn. Hann savnar lið at sær, tá ið hann frættir

um hernaðin; hann verður skjótt fjölmentur og kemur ímillum teir og skipini.

Ein dagin síggja teir landherin.

Tá tala menn Sigmundar um, hvørji ráð eru at taka.

»ENN eru mong góð ráð til,« segði Sigmundur, »og oftari sigra teir ikki, sum eru fleiri í flokki, um teir eru reystir, sum ímóti ganga. Nú skulu vit taka tey ráð, at vit fylkja lið okkara í svínavfylking. Tórir frændi og eg ganga undan, síðan tríggir og fimm, og menn við skjøldum skulu vera ytstir á ørmunum báðumegin; eg ætli tað vera ráð okkara, at vit leypa á fylking teirra og vita, um vit koma soleiðis ígjøgnum, tí Svíar munu ikki vera so fastir á vølli.«

Hetta gera teir, leypa á fylking Svía og koma sær ígjøgnum. Nú gerst mikil orrusta, og mangir menn falla hjá Svíum. Sigmundur gongur væl fram og høggur á báðar hendur, kemur at merkismanninum hjá Birni og gevur honum banahøgg. Tá eggjar hann menn sínar til at bróta skjaldborgina, sum var um Bjørn, og teir so gera. Sigmundur kemur fram at Birni; teir hava våpnaskifti; Sigmundur vinnur hann skjótt og verður banamaður hansara. Víkingar rópa nú sigursróp, og tá flýggjar landheruin.

Sigmundur sigur, at teir skulu ikki elta teir flýggjandi; hann segði, teir høvdu ikki manning til tess í ókunnugum landi. Teir so gera; taka teir mikið fæ har og fóru við tí á skipini. Teir sigla nú burtur frá Svíaveldi eystur til Hólmgarðs og herja har um oyggjar og nes.

Tveir brøður eru nevndir í ríki Svíakongs; annar æt Vandil og hin Aðil; teir voru landverjar Svíakongs; teir høvdu aldri minni enn átta skip og tveir drekar. Svíakongur frættir hesi tíðindi, at hernaður er gjørdur í landi hansara. Hann sendir boð til teir brøðurnar og biður teir taka Sigmund og felagar hansara av lívi. Teir játta hesum.

Um heystið sigla teir Sigmundur eystaneftr og koma undir eina oyggj, sum liggar úti fyri Svíaveldi. Tá sigur Sigmundur við menn sínar: »Nú

eru vit ikki komnir millum vinir, tí at hetta eru Svíar. Nú skulu vit vera varnir um okkum, og eg skal ganga upp á oynna at hyggja meg um.«

Hann so gjørdi og sær, at hinumegin oynna liggja tíggju skip, tvey drekaskip og átta onnur. Sigmundur segði nú monnum sínum frá hesum, og at teir skulu vera tilbúnir. Teir skulu bera figgjarlutir sínar av skipunum og grót inn í staðin; hetta gera teir um náttina.

Bardagi Sigmundar og Vandils

Um morgunin snimma róðu teir at teimum tíggju skipunum; beinan vegin rópa formenninir til teirra og spryrja, hvørjir fyri skipunum ráddu. Sigmundur nevndi seg, og tá ið teir frættu, hvørjir teir voru, var ikki fyri neyðini at spryrja. Teir taka upp våpn síni og berjast, og ikki hava Sigmundur og menn hansara komið á nakran stað, sum teir hava verið so hart royndir.

Vandil leggur dreka sín at dreka Sigmundar; har var hørð móttøka. Tá ið teir høvdu barst eina tíð, mælti Sigmundur við menn sínar: »Tað er enn sum fyrr, at vit fáa ikki sigur, utan vit ganga nærri. Nú vil eg leypa upp á drekan, og fylgið tit mær manniliga.«

Nú loypur Sigmundur upp á drekan, og ein heilur hópur fylgir honum. Skjótt drap hann ein mann og síðan annan. Liðið støkkur nú undan teimum.

Vandil sökir at Sigmundi, og hava teir nú vápnaskifti ógvuliga leingi. Sigmundur nýtir nú hitt sama bragdið sum fyrr: skiftir um vápn í hondunum og høggur við vinstru hond til Vandils, so hann tók høgru hond av honum, og svørðið, sum hann hevði barst við, fell niður. Sigmundur ger tá skjótt av og drepur hann. Tá rópa menn Sigmundar sigursróp.

Tá mælti Aðil: »Umskifti man nú hava verið, og Vandil man vera dripin; nú skulu vit flýggja, og nú verður hvør at sæta sær.«

Tá flýddu teir Aðil við fimm skipum. Fýra vóru eftir og drekin hitt fimta; nú drepa teir hvört mansbarn, ið eftir var; Sigmundur tekur drekan við sær og onnur skip. Teir sigla so, til teir koma í ríki Danakongs. Teir tykjast vera væl hýrdir og úr vanda komnir. Teir hvíla seg nú og binda um sár síni. Tá ið teir eru afturfyrisegomnir, sigla teir, til teir koma í Víkina til Eirik jals, og har verða teir væl fagnaðir. Teir dvöljast har stutta   tíð og fara so norður í Tróndheim, har teir finna Hákuṇ jall. Hann fagnar Sigmundi og monnum hansara væl; hann takkar honum fyri hetta verk, hann hevði útint um summarið.

Teir frændurnir, Sigmundur og Tórir, eru nú hjá jalli um veturin og eitt lið við teimum, men hinir høvdu innivist á øðrum støðum; teimum skortar nú ikki fæ.

Sigmundur berjist við Harald Jarnheys

Tá ið váraði, spurdi Hákun jallur Sigmund, hvar hann ætlaði sær at herja um summaríð. Sigmundur svaraði, at tí skuldi hann ráða fyri.

»Eg vil ikki eggja tær at fara at glettast við Svíar. Nú vil eg, at tú skalt fara vestur um hav í nánd av Orknøyggjum. Har eru vónir um at finna tann mann, ið eitur Haraldur Jarnheysur. Hann er dømdur útlagin av mær, hann er mín mesti óvinur, og hann hevur miklan ófrið gjört í Noregi. Hann er rættiligt reystmenni, og hann vil eg, at tú skalt taka av lívi, um tað lagar seg soleiðis fyri tær.« Sigmundur segði, at hann skuldi finna hann, um hann frætti nakað til hansara.

Nú siglir Sigmundur úr Noregi við átta skipum. Tórir stýrir drekanum, ið Vandil hevði átt, og Sigmundur tí hjá Randveri. Teir sigla nú vestur

um hav, og har verður lítil fongur um summarið. Tá ið væl var liðið á summarið, koma teir við skipum sínum undir Ongulsoy. Hon liggur í Onglandshavi. Har síggja teir tíggju skip liggja fyri sær, teirra millum eitt stórt drekaskip.

Sigmundur verður skjótt vísur í tí, at fyri teimum skipum ræður Haraldur Jarnheysur.

Teir ráða til bardaga sín ámillum um morgunin.

Nú líður náttin, og um morgunin í sólarrenning taka teir upp vápn síni og berjast allan dagin til út ímóti nátt. Teir skiljast í skýmingini og mæla til bardaga morgunin eftir.

Um morgunin kallar Haraldur á skip Sigmundar og spyr, hvort hann vildi halda áfram at berjast. Sigmundur segði seg ikki ætla annað.

»Tað vil eg nú mæla til,« segði Haraldur, »slíkt sum eg aldri havi mælt til fyrr, tað at eg vil, at vit skulu gerast felagar og berjast ikki longur.«

Hetta mæltu menn í báðum liðum væl til og sögdu tað vera fyri neyðini,

at teir komu til sættar, so allir voru í einum liði, tá mundi fátt standa teimum ímóti.

Sigmundur segði, at eitt forðaði fyri, at teir skuldu semjast.

»Hvat er tað?« spyr Haraldur.

Sigmundur svaraði: »Hákun jallur sendi meg eftir høvdi tínum.«

»Ilt var mær í vón av honum,« segði Haraldur, »og tit eru ólíkir menn; tú ert av raskastu monnum, men Hákun er ein hin versti maður.«

»Hetta eru vit ikki á einum máli um,« sigur Sigmundur.

Manningar teirra royndu at fáa teir at sættast, og endin var, at teir samdust; teir løgdu saman allan herfong sín, og teir herja nú víða um summaríð; fátt stendur teimum nú ímóti.

Men móti heysti segði Sigmundur, at hann ætlar til Noregs.

Haraldur svarar: »So fara vit at skiljast báðir.«

»Tað verður ikki,« segði Sigmundur: »Nú vil eg, at vit fara báðir til Noregs. Tá havi eg nakað av tí, eg havi lovað jallinum, tá ið eg leiði teg á hansara fund.«

»Hví skuldi eg farið á fund hansara, sum er mesti óvinur mínn?«

»Lat meg ráða fyri hesum,« sigur Sigmundur.

»Bæði tí, at eg trúgví tær væl til,« segði Haraldur, »og tí, at tú kemur tær í vanda, tí skalt tú ráða fyri hesum.«

Síðan sigla teir norður til Noregs og koma til Hørðalands. Tá varð teimum sagt, at jallurin var á Norðmøri í Bergund. Teir halda tá hagar og leggja skip síni í Steinavági. Tá fer Sigmundur inn til Bergundar við tolv monnum á eini róðrarskútu og vil finna jallin fyrst, men Haraldur liggar í Steinavági meðan.

Nú kemur Sigmundur á fund við Hákun jall, meðan hann situr við drykkjuborð. Sigmundur gongur beinan vegin inn fyri jallin og heilsar honum væl. Jallurin tók blídliga ímóti honum og spyr hann tíðindi, og hann biður seta stól undir hann; so varð gjört. Teir tala nú saman eina tíð, og Sigmundur sigur honum frá ferðum sínum, men ikki nevnir hann, at

hann hevur funnið Jarnheys. Men tá ið Hákuni jalli tykir, hann toyggir frásøgnina út, spyr hann, hvort hann hevði funnið Harald.

»Tað er víst,« segði Sigmundur, og hann segði honum frá, hvat til hevði borist teirra millum, og at teir voru sættir.

Jallurin tagnaði tá og rodnaði í andliti; tá ið ein stund leið, mælti hann: »Ofta hevur tú, Sigmundur, rikið örindi betur enn nú.«

»Her er nú maðurin komin í tygara vald, harri, og eg vænti, tygum taka við sættum av Haraldi fyri mína bøn, so hann fær grið fyri lív og limir og innivist í landinum.«

»Ikki man so verða,« segði jallurin, »eg skal lata hann drepa alt fyri eitt, eg nái honum.«

»Eg vil nú bjóða hond mína fyri hann harri,« segði Sigmundur, »og so mikið fæ, sum tygum sjálvur leggja á.«

»Ongar sættir skal hann fáa frá mær,« segði jallurin.

Sigmundur svaraði: »Til lítils havi eg tænt tær væ l, tá ið eg ikki skal fáa grið og sættir fyri ein mann. Eg skal nú fara burtur úr hesum landi, og tæni eg tær ikki longur. Tað man eg vilja, tað skal standa tær hart, áðrenn tú fært lívið av honum.«

Sigmundur loypur upp og gongur út úr stovuni, men jallurin situr eftir og tegir, og eingin torir at biðja fyri Sigmundi.

Tá tekur jallur til orða: »Reiður er Sigmundur nú,« segði hann, »skaði er tað fyri ríki mitt, um hann rýmir úr landi, og ikki man tað vera álvara hansara.«

»Vist man tað vera álvara hansara,« sogdu menn hansara.

»Farið nú eftir honum,« segði jallur, »og vit skulu semjast um hetta, sum hann beyð.«

Nú ganga jalsmenn til Sigmundar og siga honum hetta; Sigmundur fer aftur til jallin, og nú er jallurin hin fyrri at heilsa; hann segði, at teir skuldu semjast um tað, sum hann fyrr hevði boðið, »eg vil ikki, at tú skalt fara burtur frá mær.«

Sigmundur tók tá við grið og semju av Hákuni jalli fyrir Harald; hann fer nú at finna Harald og siga honum, hvussu nú var vorðið, og at sættin er avrádd. Haraldur segði, at hann vildi illa trúgva honum; men tó fóru teir til jallin og samdust, sum avgjørt var. Haraldur fór eftir tað norður á Hálogaland, men Sigmundur var hjá jalli um veturnin í miklum kærleika; tað var Tórir eisini og ein fjöld av monnum við teimum.

Sigmundur heldur væl menn sínar bæði at klæðum og vápnum.

Frá oyggjaskeggjum og Sigmundi

Nú er at siga frá Føroyum, at Øssur vaks upp hjá Tróndi í Gøtu, heilt til hann var fullvaksin maður. Hann var reystur og prúður á at líta. Tróndur fekk honum hina bestu giftu í oyggjunum; tá segði Tróndur, at teir skuldu skifta oyggjarnar millum sín í helmingar til at valda og stjórna; Øssur skuldi hava tann helmingin, sum faðir hansara hevði átt, og Tróndur tann helmingin, sum teir brøðurnir Brestir og Beinir høvdu átt. Tróndur segði eisini Øssuri, at tað var líkligast, at hann tók tað fæ, jarðir og leysafæ, sum teir brøðurnir høvdu átt, til faðirbøtur. Alt hetta gekk, sum Tróndur legði ráðini til. Øssur átti nú tvey búgv ella trý: eitt í Hovi á faðirleivd síni í Suðuroy, annað í Skúvoy og hitt triðja í Dímun á faðirleivdum teirra Sigmundar og Tóris.

Føroyingar høvdu frætt um Sigmund, at hann var gitin maður, og teir gjørdu nògv til at verja seg. Øssur læt gera virki um garðin í Skúvoy, og har var hann mestu tíðina.

Skúvoy er so háttáð: hon er so brøtt, at har er sera gott at verja; har er ein uppgongd, og sagt verður, at ikki verður oyggin tикиn, um tjúgu ella

tríati menn eru fyri, tí tá sleppa aldri so mangir menn framat, at oyggin verður tikin.

Øssur fór millum búgv síni við tjúgu monnum, men heima hjá honum vóru javnan tríati menn við húskøllum. Eingin hevði nú so mikið sum hann, tá ið Tróndur var undantikin.

Tað nógva silvrið, sum Tróndur hevði fingið á Haloyri, gekk aldri undan. Hann var ríkasti maður, og hann stjórnaði øllum í Føroyum einsamallur, tí Øssur dugdi lítið í snildum móti Tróni.

Frá Hákuni jalli og Sigmundi

Tað er nú at siga frá Sigmundi, at hann talar við Hákun jall; hann segði, hann vildi gevast við hesum hernaði, og hann vil leita til Føroya. Hann segði seg ikki longur vilja hoyra tað, at hann hevndi ikki faðir sín, tí tað var honum brigslað; hann biður jallin veita sær styrk til tess og leggja sær ráð, hvussu hann skuldi bera seg at. Hákun jallur svarar og sigur at, »havið er torsøkt til oyggjarnar, og brimið er nógv, so hagar ber ikki til at fara við langskipum, men eg skal lata gera tær tveir knørrir og fáa tær menn á teir, so okkum tykir, at alt er væl skipað.«

Sigmundur takkar honum fyri sín vælgerning. Hann gjørði seg ferðarbúnan um veturnin, so at skipini vóru til reiðar um várið, og manning var fingin á tey.

Haraldur kom til møtis við hann um várið og búðist til ferðar við honum. Tá ið Sigmundur var um at vera ferðarbúgvín, mælti Hákun jallur:

»Honum skal maður av húsi fylgja, ið hann vil aftur skal koma.«

Jallurin gekk tá út við Sigmundi.

Tá mælti Hákun: »Hvat sigur tú mær um tað, hvønn trýrt tú á?«

Sigmundur svarar: »Eg trúgvi á mótt míni og megi.«

Jallurin svarar: »Ikki eigur so at vera, segði hann, men tú skalt leita tær stuðul har, sum eg havi sett alla mína trúgv til, og tað er Torgerð Hørðabréður. Vit skulu nú fara at finna hana og har sökja tær góða eydnu.«

Sigmundur bað hann ráða fyri tí.

Teir ganga tá á skógin eftir einari breyt og síðan eftir einari tvørgøtu; har koma teir til eitt opið rudd, og har stendur eitt hús við stavagarði um. Tað húsið var avbera vakurt, gull og silvur var rent í skurðírnar. Teir ganga inn í húsið, Hákun og Sigmundur, og fáir menn við teimum. Har

var fjöld av gudum. Glasgluggar vóru mangir í húsinum, so ongastaðni bar skuggi á. Ein kona var nakað innarlaga har í húsinum ábeint á teir, og hon var stásiliga skrýdd. Jallurin kastaði seg niður fyrí føturnar á henni og lá leingi; síðan stóð hann upp og sigur við Sigmund, at teir skulu bera henni offur og leggja silvur á stólin fyrí hana »og tað skulu vit hava til merkis,« sigur Hákun, »um hon vil taka við tí, sum eg helst vildi, so sleppir hon ringinum, sum hon hevur á ar minum. Av hesum ringi átti tú, Sigmundur, at hava lukku tína.«

Nú trívir jallurin eftir ringinum, og tað tykist Sigmundi, sum hon knýtir nevan, so jallurin fær ikki ringin. Jallurin kastar seg niður fyrí hana á øðrum sinni, og tað tykist Sigmundi, sum jallurin tárar. Hann reisir seg upp aftur og trívir eftir ringinum; tá er hann leysur. Jallurin fær Sigmundi ringin og mælti so, at henda ring skuldi Sigmundur aldri skiljast við, og tað lovaði hann.

Sostatt skiljast teir, og Sigmundur fer til skip síni; so er sagt, at fimti menn vóru á hvørjum skipinum. Teir lögdu í hav, og teir fingu góðan byr, heilt til teir sóu fugl av landi; bæði skipini fyldust. Haraldur Jarnheysur var á skipi við Sigmundi, men Tórir stýrdi hinum skipinum.

Tá kom stormur á teir, og skipini skiltust; tey róku um í fleiri samdögur.

Sigmundur hittir Trónd

Nú er at siga frá teimum Sigmundi, at teir fáa byr, og teir sigla nú ímóti oyggjunum; teir síggja, teir eru komnir eystantil at oyggjunum, og teir menn eru við Sigmundi, sum kenna landslagið, og teir eru komnir tætt undir Eysturoy. Sigmundur segði, hann vildi helst velja at fáa vald á Tróndi fyrst. Men tá ið teir komu inn ímóti oynni, komu bæði streymur og stormur ímóti teimum, so ikki er hugsingur um at sleppa at landi har;

men við tað at menn vóru kunnigir og dúligir, vunnu teir upp land í Svínoy. Teir koma har í lýsingini, og fjøruti menn leypa beinan vegin niðan til bygdina, meðan tíggju ansa skipinum. Teir taka bygdina og bróta upp dyr, taka Bjarna bónda úr seingini og leiða hann út.

Bjarni spyr, hvør formaður er fyri hesari ferð.

Sigmundur nevndi seg.

»Tá manst tú vera grimmur við teir, sum sýndu tær ikki annað enn ilt á tí fundi, tá ið faðir tín varð dripin; eg skal ikki dylja tað, at eg var har, men manst tú minnast nakað til, hvørji ráð eg legði um mál tit, tá ið mælt varð til, at tú skuldi verða dripin og Tórir frændi tín við; eg mælti so, at ikki skuldu tit verða dripnir heldur enn eg.«

»Tað minnist eg víst,« segði Sigmundur.

»Nær skal tað verða mær afturlønt?« spurdi Bjarni.

»Nú,« segði Sigmundur, »tú skalt hava grið, men eg skal ráða einsamallur fyrir öllum øðrum.«

»So skal vera,« segði Bjarni.

»Tú skalt koma við okkum til Eysturoyar,« segði Sigmundur.

»Hagar kemst ikki heldur enn upp til himmals í hesum veðurlagnum,« segði Bjarni. »Tú skalt koma til Skúvoyar, um Øssur er heima.«

»Tí skalt tú ráða fyrir,« sigur Bjarni, »og har hugsi eg Øssur man vera.«

Náttina eftir fara teir til Skúvoyar og koma eisini hesa ferð í lýsingini til oynna.

Tað bar so væl á, at eingir menn voru at verja stíggin í Skúvoy. Teir ganga beinan vegin niðan og fimti menn við teimum, sum Bjarni hevði fingið teimum. Teir koma at virkinum, og teir Øssur eru tá komnir upp á virkið; Øssur sprýr, hvørjir teir menn eru, sum har eru komnir.

Sigmundur nevndi seg.

»Tú manst tykjest hava örindi higar til okkara; eg vil bjóða tær sættir,« segði Øssur, »at teir bestu menn í Føroyum døma í málínnum okkara millum.«

»Ikki man verða nakað av sættum okkara millum,« segði Sigmundur, »uttan eg ráði einsamallur.«

»Ikki man eg semjast við teg við teimum treytum,« sigur Øssur, »at eg gevi tær sjálvdømi. Ikki veit eg tann mannamun okkara millum ella tann mun í málí okkara, at mær skuldi tørvað hetta.«

Sigmundur svaraði og segði monnum sínum, at teir skuldu sökja at virkinum upp á kvamsvísi; »men eg skal leita mær ráð, hvat eg nú skal gera.«

Haraldur Jarnheysur var harður í ráðum og helt ímóti øllum sættum.

Øssur hevði tríati menn í virkinum, og virkið var ógvuliga torfört at sökja.

Øssur átti son, sum æt Leivur; hann var tá ungt barn.

Nú sökja menn Sigmundar at virkinum, og hinir verja.

Sigmundur gongur fram við virkinum og hyggur at. Hann var so klæddur, at hann hevði hjálm á høvdi, gyrdur við svørði, øks í hendi, silvurdriigna og krókhyrnta og vavt um skaftið, og hon var hitt besta våpn; hann var í reyðum kyrtli og í løttum brynu stakki uttanyvir; tað var mál vina og óvina, at ikki hevði maður komið til Føroya so mætur sum hann.

Sigmundur sær nú, at í einum stað er virkisveggurin lopin, og har var nakað lættari at sökja at enn aðrar staðir. Sigmundur fer tá burtur frá

virkinum, tekur renningarlop so langt upp í virkisveggin, at hann fekk krøkt øksina, og hann lesti seg skjótt upp eftir øksarskaftinum, og soleiðis kemur hann upp á virkið. Ein maður kom skjótt ímóti honum og høggur til hansara við svørði. Sigmundur slær høggið frá við øksini og leggur til við øksarhyrnuni, so at øksin stendur langt inni í bringuni á honum; hann er skjótt deyður. Hetta sær Øssur skjótt, loypur móti Sigmundi og høggur til hansara; Sigmundur bøtir aftur hesa ferð høggið, høggur til Øssurs við øksini og tekur høgru hond av honum, so svørðið fellur niður. Tá høggur Sigmundur á øðrum sinni til Øssurs í bringuna, so at øksin gjørdi hol fyri sær, og har fell Øssur. Tá dríva menn at Sigmundi, men hann støkkur út av virkisvegginum øvutur og kemur standandi niður. Nú savnast menn um Øssur, til hann er deyður. Sigmundur sigur teimum monnum, ið eftir voró í virkinum, at tveir eru kostirnir fyri hond: annar er, at hann svøltar teir út úr virkinum ella setur eld á, »og hin er, at tit lata meg ráða einsamallan.« Teir lata honum nú sjálvdømi upp í hendur og geva seg upp til hansara.

Tað er at siga frá Tóri, at hann er komin til Suðuroyar, og hann kemur til møtis við Sigmund, tá ið hesi umskiftini hava verið.

Nú fara boð millum teirra Sigmundar og Tróndar um sættir; teir góvu hvør øðrum grið, og fundur var avráddur at vera teirra millum í Streymoy í Tórshavn, har sum tingstaður Føroyinga er. Har koma teir Sigmundur og Tróndur og stór mannfjøld. Tróndur er í sera góðum lag. Nú tala teir um semju. Tróndur segði: »Tað er ósømilitg, at eg var á tí fundi, tá ið faðir tín varð dripin, Sigmundur frændi,« segði Tróndur; »nú vil eg bjóða tær slíkar sættir, sum tær kann vera störstur sómi í, og sum tær dámar best; eg vil, at tú skalt gera allar sættir okkara millum.«

»Tað vil eg ikki,« segði Sigmundur; »eg vil, at Hákur jallur ger allar sættir, annars verða vit ósamdir, og tað haldi eg vera rættari; men vit skulu fara til Hákurar jals, um vit kunnu semjast um tað.«

»Tað eri eg fúsur til, frændi,« segði Tróndur, »at tú dømir, men eg vil

skila mær til, at eg havi innivist her í landinum og alt tað ræði, sum eg nú havi.«

»Ongar sættir verða,« sigur Sigmundur, »uttan tær, sum eg vil bjóða tær.«

Tá ið nú Tróndur sær, at verri mundi ganga, um hann ikki tók við tilboði Sigmundar, semjast teir á tann hátt, at báðir skulu fara til Noregs um summaríð.

Annað av skipunum fór til Noregs um heystið, og mangir av teimum monnum, ið høvdu fylgt Sigmundi vestur um hav. Men Sigmundur var í Skúvoy um veturin og Tórir, frændi hansara, við honum, Haraldur Jarnheysur og mangir menn við teimum. Sigmundur tók rívan til og vann sær mikið til búgvið.

Nú líður veturin, og Sigmundur býr skip sítt út. Tróndur ger til ein

byrðing, sum hann átti. Hvør veit nú av øðrum. Sigmundur siglir beinan vegin, hann er til reiðar. Har í ferðini við honum eru Tórir og Haraldur Jarnheysur; teir voru um leið tjúgu menn á skipinum. Teir taka land á Sunnmøri í Noregi. Teir frætta frá Hákuni jalli, at hann er ikki langt haðan, og teir finna hann skjótt.

Hákun fagnar væl Sigmundi og felögum hansara. Sigmundur sigur honum frá semju, sum hann hevur gjört við Trónd.

Jallur svaraði: »Ikki hava tit verið javnsnildir, tú og Tróndur. Ikki tykir mær líkindi til, at hann kemur skjótt á míni fund.«

Summarið liður, og Tróndur kemur ikki; nú koma skip úr Føroyum, og har søgdu teir, at Tróndur var rikin aftur at landi, og skip hansara var illa farið, so tað var ikki siglingarført.

Avgerð Hákunar millum Sigmundar og Tróndar

Nú sigur Sigmundur jalli, at hann vil, at hann skal gera av trætuna millum hansara og Tróndar, hóast hann er ikki komin.

Jallur segði: »So skal verða. Eg leggi á tvinni manngjøld fyrir hvønn av teimum brøðrunum og hina triðju mannbótina fyrir ráðini um at drepa tykkum, tí at Tróndur vildi, at tit skuldu verða dripnir, tá ið hann læt drepa fedrar tykkara; hin fjórða mannbótin skal vera fyrir, at Tróndur seldi tykkum sum trælir; aftur at tí fjórðingi, sum tú hevur at ráða yvir í Føroyum, skal verða tikan bæði partur Tróndar og tann partur, sum arvingarnir eftir Øssur eiga, og tú skalt nú ráða yvir helminginum av oyggjunum, men hin helmingurin skal vera ogn mín fyrir tað, at Havgrímur og Tróndur drópu hirðmenn mínar Bresti og Beini. Havgrímur skal vera óbøttur, tí hann drap Bresti og sökti at sakleysum monnum. Fyri Øssur skal eingin bót vera fyrir tann órætt, at hann tók tína ogn og varð dripin har; men tú skalt býta peningabøturnar millum tín og Tóris, sum tær líkar best. Tróndur skal hava loyvi at vera í oyggjunum, um hann heldur hesar sættir. Tú skalt hava allar oyggjarnar í len av mær,« segði jallur, »og tú skalt gjalda mær skatt av mínum luti.«

Sigmundur takkaði jalli fyrir hesa avgerð, og hann var hjá honum um veturin.

Aftur móti vári fór hann til Føroya, og við honum var Tórir, frændi hansara, men Haraldur Jarnheysur var tá eftir.

Ferðin gekk væl, og teir komu til Føroya; hann stevnir Tróndi til tings í Streymoy í Tórshavn; har kemur Tróndur og mangir menn við honum.

Sigmundur segði, at Tróndur hevði enn lítið hildið sættina, og hann kunnger nú úrskurð jalsins; hann biður hann nú gera annaðhvort: halda sættina ella bróta hana. Tróndur biður Sigmund gera av málið teirra

millum og segði seg vera fegnan við, at hann fekk sum mestan sóma av henni.

Sigmundur segði, at tað hjálpti honum lítið at ivast um hetta; hann bað hann skjótt gera av, annaðhvört játta ella nokta; hann segði seg ikki vera minni fegnan um, at teir vóru ósættir. Tróndi tókti tað ráðiligast at taka við semju, men hann bað sær eina freist fyri peningagjaldið; men jal-lurin hevði skilað til, at hesin peningur skuldi vera goldin eftir einum ári. Men eftir bøn manna játtaði Sigmundur, at hetta fæ skuldi vera goldið eftir trimum árum.

Tróndur segði, at honum dámdi væl, at Sigmundur frændi hansara var

høvdingur, við tað at hann hevði sjálvur verið tað so leingi »tað er nú góður javnaður, at so verður.«

Sigmundur segði, at honum tørvaði ikki at fara við sleiskum orðum; hann segði, at teimum vildi hann aldri taka við. Teir skiljast sostatt, og allir menn eru samdir.

Tróndur beyð Leivi Øssurssyni til fosturs hjá sær heima í Gøtu, og har vaks hann upp.

Sigmundur búði út skip sítt um summarið til Noregs, og tá letur Tróndur ein triðing av fænum, men hann var ógvuliga trekur. Sigmundur savnaði saman skattin fyri Hákun jall, áðrenn hann sigldi úr oyggjunum.

Ferð Sigmundar gekk væl, og hann kemur til Noregs við skipi sínum. Hann fer beinan vegin á fund við Hákun jall og førir honum skatt sín. Jallurin fagnaði Sigmundi væl, Tóri frænda hansara og øllum fylgisneytum teirra. Teir eru nú hjá jalli um veturin.

Frá Sigmundi Brestissyni

Summarið eftir, sum Sigmundur var gjørdur hirðmaður Hákunar jals á jólum veturin fyri, fór hann við jalli inn á Frostating. Tá bar Sigmundur upp málið fyri Torkil, verfaðir sín, at Hákun vildi gera hann sakley-san, og tað mátti loyvast honum at hava óskerda innivist í Noregs landi; Hákun jallur játtaði Sigmundi hetta skjótt. Jallurin læt tá senda boð eftir Torkili og húski hansara; Torkil varð tá verandi tann veturin hjá Hákuni jalli, kona hansara og dóttir teirra við; hon hevði átt gentubarn tað sama summarið, sum teir Sigmundur voru farnir av stað, og tann gentan æt Tóra.

Várið eftir fekk Hákun jallur Torkili Turrafrosti sýslu úti í Orkadali; har setti Torkil búgv og var har alla tíðina, sum higar til er komið í söguni.

Nú ríður Sigmundur út í Orkadal og finnur Torkil; væl varð tikið ímóti honum; nú hevur Sigmundur upp bønarorð síni og biður Turið. Torkil

tekur tað væl upp; honum tykir, tað er sømd og virðing fyri hann sjálvan, dóttur sína og tey øll. Sigmundur drekkur nú brúdleyp sít á Løðum hjá Hákuni jalli, og jallurin letur ta veitsluna standa í sjey dagar. Torkil Turrafrost gjørðist tá hirðmaður hjá Hákuni jalli og hansara kærasti vinur. Tey fara nú heim eftir hetta; Sigmundur var hjá jalli og kona hansara við, heilt til hann fer út til Føroya um heystið, Turið, kona hansara, við honum og dóttir teirra.

Nú er kvirt í oyggjunum um veturin.

At vári fara menn til tings í Streymoy; har er stór mannfjøld. Sigmundur og stórt fylgi við honum. Tróndur kemur har, og Sigmundur heintar fæ sít hjá honum; tað var annar triðingurin, men hann segði tó, at hann skuldi fingið alt; hetta var bert, hvat hann vildi gera fyri bøn manna. Tróndur svarar: »So er háttáð, frændi,« segði hann, »at tann maður, ið eitur Leivur og er sonur Øssurs, honum beyð eg heim til míni, tá ið vit vóru samdir. Nú vil eg biðja teg,« sigur Tróndur, »at tú unnar Leivi onkra sømd eftir faðir sín Øssur, sum tú drapst, og tá kundi eg goldið honum tann pening, sum tú eigur á hjá mær.«

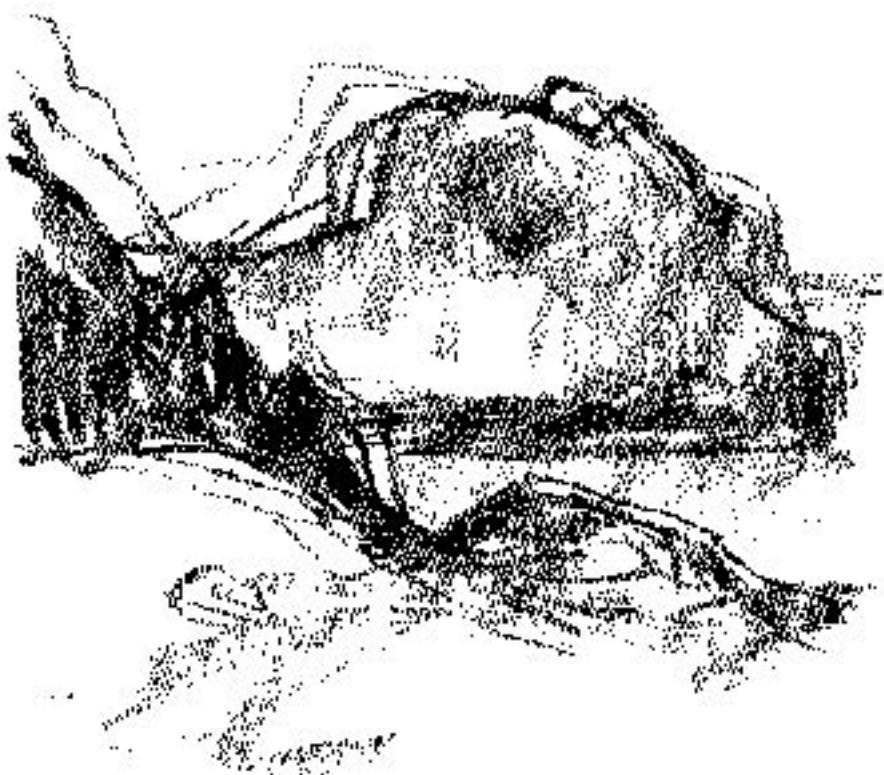
»Tað geri eg ikki,« segði Sigmundur, »og tú skalt gjalda mær fæ mítt.«

»Hetta man sýnast tær sambæriligt,« sigur Tróndur.

Sigmundur svarar: »Gjald tú nú fæið,« segði hann, »annars man fara at vera verri.«

Tróndur greiddi nú helmingin av tí triðinginum og segði seg ikki vera fóran at lata meiri tá. Sigmundur gekk tá at Tróndi, hann hevði øks í hendi, hina somu silvurdignu, sum hann drap Øssur við. Hann setti øksarhyrnuna fyri bróstið á Tróndi og segði, at hann vildi trýsta so, at hann skuldi kenna sviðan, um hann ikki læt fæið alt fyri eitt.

Tróndur segði tá: »Vanlukkumaður ert tú,« sigur hann, og hann bað ein av sínum monnum fara inn í búðina eftir peningapunginum, ið har lá, og vita, um nakað var eftir av silvri. Hann fór og rætti Sigmundi pungin;

tá ið fæið var vegið, var tað júst so mikið, sum tað ið Sigmundur átti. Sostatt skiljast teir.

Hetta summar fór Sigmundur til Noregs við skatti hjá Hákuni jalli, og hann er har hjá honum væl havdur; hann dvølst har hjá jalli stutta tíð, fer síðan út aftur til Føroya og situr har um veturin.

Tórir, frændi hansara, er altíð við honum.

Sigmundur var vinsælur har í oyggjunum. Teir báðir SvínoyarBjarni hildu væl sætt sína, og SvínoyarBjarni fekk javnan semju í lag millum Tróndar og Sigmundar; annars mundi tað havt verið verri.

Um várið fara menn til Streymoyarings; har kemur stór manfjøld. Sigmundur krevur fæið frá Tróndi; men Tróndur biður faðirbøtur Leivs

Øssurssonar, og mangir menn leggja eitt gott orð inn, fyri at teir skulu semjast.

Sigmundur svarar: »Ikki letur Tróndur Leivi fæið heldur enn mær; men tá ið nú menn hava lagt eitt gott orð inn fyri hetta, skal eg lata tað standa; men ikki gevi eg tað eftir, og ikki gjaldi eg tað sum bøtur, sum nú erstatt.«

Teir skiljast so við hetta og fara heim av tingi.

Sigmundur búði seg aftur til at fara til Noregs um summaríð við skatti til Hákunar jals, og hann verður seint búgvini. Hann siglir í hav, tá ið hann er til reiðar. Turið, kona hansara, er eftir, men Tórir, frændi hansara, fer við honum. Vael gekst teimum; teir komu at landi norður í Tróndheimi seint um heystið. Sigmundur fór tá til Hákunar jals, og hann varð vael fagnaður.

Sigmundur var sjeyogtjúgu ára gamal, tá ið hetta barst til, og hann var síðan hjá Hákuni jalli.

Orrustan í Hjørungavági

Tann veturin komu Jómsvíkingar til Noregs og bardust við Hákun jall og synir hansara. Teir frændurnir, Sigmundur og Tórir, voru í bardaganum við jøllunum, Hákuni og Eiriki, og Sigmundur Brestisson var stýrimaður og liðshøvdingur í liði jallanna . . .

Eftir henda tilburð trívir Búgví upp eitt bryntrøll*, ógvuliga stórt, og hann eggjar nú sínar menn til framgongu; hann høggur á báðar hendur og so hart og ógvislige, at alt støkkur undan honum, tað sum fyri er. Tá ið Hákun jallur sær hetta, heitir hann á allar liðshøvdingar, at teir skulu ganga ímóti Búgva og reka henda víking burtur, men teir voru flestir so møddir av longum striði, at teimum dámdi betur at vera heldur longri

frá Búgva enn nærri, tí teimum dámdi lítið at hava náttarból undir tí bryntrølli, sum Búgvi bardist við.

Nú sær Hákun jallur, at einki verður av framgongd móti Búgva, men hann gekk ógvuliga hart fram og gjørði stór skørð í lið jalsins. Tá heitir hann á Sigmund Brestisson, at hann skuldi leggja skip sítt at skipi Búgva og drepa henda skaðamann.

Sigmundur svaraði: »Tað er so vorðið, at eg havi mangan sóma at løna tygum, sum tygum hava veitt mær, og nú vilja tygum so seta meg í största vanda, tá ið eg skal ganga ímóti Búgva.«

Hákun jallur velur nú hitt besta liðið og harðasta á skip Sigmundar og biður menn nú ganga væl fram. Síðan leggur hann skip sítt at skipi Búgva, og nú gjördist hin allarharðasta atsóknin. Búgvi høgdi ógvuliga tungt, tí hann var ramur at alvi; mangur maður hoknaði fyrir honum og læt lív sítt.

Sigmundur eggjar nú monnum sínum at gera uppgongu á skip Búgva. Tríati menn fara saman fram í stavnrúmið. Búgvi og menn hansara ganga skjótt ímóti; har gjördist hørð atsókn og snørp orrusta. Teir møttust brátt, Búgvi og Sigmundur, teir hava nú vápnaskifti sín ámillum; Búgvi er tann sterkari mað urin, men Sigmundur er tann fimari og kónari í vápnaleiki.

Sigmundur skifti aftur vápnini í hondum sínum, tí hann hevði gjört báðar hendur sínar javnfimar at hava svørðið í, og tí fekk fáur vart seg ímóti; í somu løtu høggur Sigmundur aðra hondina av Búgva í skøvn-tinginum og skjótt eftir hina. Tá ið Búgvi nú hefur mist báðar hendur sínar, stingur hann handastubbarnar í ringarnar á gullkistum sínum, sum voru fullar av fæ. Hann mælti tá og rópaði hart:

»Fyri borð allir Búgva menn.«

Nú loypur Búgvi fyri borð, og hann kom aldri upp síðan; Sigmundur vann nú henda sigur fyri Hákun jall.

Hetta er frásøgn Hallbjarnar Hala hins fyrra, Steingríms Tórarinssonar, og frásøgn eftir Ara prest Fróða Torgilsson.

Nú endar hesin bardagi við tí, ið nú er sagt. Teir feðgarnir takka nú Sigmundi Brestissyni fyri henda sigur, ið nú var vunnin. Men frá Sigmundi Brestissyni er tað at siga, at hann var hjá Hákuni jalli allan veturin, sum hesin atburður hevði verið; summarið eftir fór hann út til Føroya við góðum gávum frá Hákuni jalli og teimum báðum feðgunum; Sigmundur situr nú um veturin kvírrur í Føroyum.

Ólavur kongur sendir Sigmundi boð

Nú er at siga frá, at Ólavur kongur Trygvason hevði verið tvey ár í Noregi, og hann hevði kristnað allan Tróndheim. Um várið gjørði kongur orðsending út til Føroya til Sigmundar Brestissonar og bað hann koma á sín fund; hann læt eisini tað fylgja við orðsendingini, at Sigmundur skuldi fáa sóma, og kongur mundi fara at gera hann til mestamann í Føroyum, um hann vildi gerast hansara maður.

Sigmundur Brestisson tekur við kristnari trúgv

Ólavur kongur fer norðan úr Tróndheimi, tá ið leið á summarið. Tá ið hann kom á Sunnmøri, var hann í veitslu hjá einum mætum bóna.

Tá komu vestan úr Føroyum Sigmundur Brestisson og Tórir, frændi hansara, eftir orðsending kongs. Tá ið Sigmundur fann kong, tók hann væl við honum; teir komu brátt á tal saman. Kongur mælti soleiðis:

»Væl hevur tú gjørt, Sigmundur, at tú legðist ikki á hesi boðini; mest av tí beyð eg tær til míni, at eg havi frætt um dirvi og reystleika tíni; eg vil gjarna gerast tíni fullkomni vinur, um tú vilt vera mær lýðin í teimum málum, sum eg halldi mest um ráða. Tað hava summir mælt, at felagsskapur okkara millum er ikki óhóskandi, av tí at vit eru báðir kallaðir ikki óreystir menn, og vit hava leingi tolað ilt og vandræði, áðrenn vit fingu okkara rættiligum sømdir, tí at summir lutir hava ikki verið okkum ólíkir í útlegd og neyð; tú vart barn og sást, tá ið faðir tíni varð dripin sakleysur, og eg var í móðurlívi, tá ið faðir míni varð svikaliga dripin, og ikki av

aðrari orsök enn av øvund og girnd frá skyldmonnum sínum. So er mær eisini sagt, tað var minni enn so, at faðirbøtur vóru bodnar tær; tvørturímóti bóðu frændur tínir drepa teg ikki minni enn faðir tín, og síðan vart tú seldom sum trælsevni ella kanska uppaftur verri, tað var fæ fyri, at tú skuldi verða kúgaður og trælkaður; soleiðis vart tú rikin og fluttur burtur frá ogn tíni og óðalsjørð; í langar tíðir hevði tú einki at hjálpa tær við í ókunnugum landi uttan tað, ókunnumenn av góðvild veittu tær við styrki frá honum, ið øllum ræður. Ikki ólíkt tí, eg havi greitt

frá um teg, hevur borist mær fyri; beinan vegin eg var føddur, gjørdu teir atsókn at mær og eltu meg, og landsmenn mínir hugsaðu um mítt lívlát, so móðir míni mátti fátæksliga flýggja við mær frá faðir mínum, frændum og øllum ognum; soleiðis gingu tey fyrstu trý árini av ævi míni. Síðan vórðu vit bæði tikan av víkingum, og tá skiltist eg frá móður míni, so eg sá hana aldri síðan. Eftir tað varð eg tríggjar ferðir seldur sum trælsevni; eg var tá í Estlandi hjá ókunnufólki, til tess eg var níggju ára gamal. Tá kom ein frændi míni hagar, sum kendist við ætt mína; hann loysti meg úr traeldómi og flutti meg við sær eystur í Garðaríki. Har var eg aftur í níggju ár í útlegd, hóast eg tá varð kallaður frælsur maður. Har mentist eg nögv, og eg hevði miklan heiður og virðing hjá Valdimari kongi, meiri enn líkindi vóru til hjá útlendskum manni, um leið á sama hátt sum tú fekst tað frá Hákuni jalli. Nú er soleiðis komið umsíðir, at vit hava fingið aftur ognir, faðirleivdir og fosturland eftir langan miss av sælu og sømd. Allarmest av tí, at eg havi frætt, at tú hevur aldri blótað til skurðgudar eftir siði heidna manna, tá havi eg góða vón um, at hin høgi himnakongur, skapari av øllum lutum, man leiða teg til sítt tignarnavn og halga trúgv av talu míni og gera teg til felaga míni í røttum átrúnaði, soleiðis sum hann hevur gjört tað við alvi og fimleiki og øðrum av sínum miskunnargávum, sum hann hevur veitt tær og mær, áðrenn eg hevði nakra vissu um dýrd og heiður hansara. Nú geri tað hin alvaldandi Gud, at eg fái leitt teg til sanna trúgv at tæna honum, so at tú síðan við hansara miskunn, fyridømi mínum og stuðli frá mær, mást leiða allar tínar undirmenn til hansara dýrd, sum eg vænti, tað fer at verða; tú skalt eisini, um tú vilt vera lýðin móti míni talu, sum eg nú havi sagt, tæna Gudi trúliga við staðfesti, tá skalt tú hava míni vinskap og mína virðing, hóast tað er einki vert móti teirri sømd og sælu, sum tann almáttugi skal veita tær og hvørjum øðrum av teimum, sum goyma hansara boðorð fyrir kærleika hins halga anda at vera í ríki við sínum sota syni, kongur alra konga í hini hægstu himmalsku dýrd.«

Tá ið kongur hevði endað talu sína, svaraði Sigmundur: »Tað er tygum

kunnugt, harri, sum tygum bóru upp á mál í áðni í røðu tygara, at eg var tænastubundin Hákuni jalli; hann veitti mær alt gott, og eg unnaðist væl, tá ið eg var hjá honum, tí hann var hollur, ráðgóður, gávumildur og góður móti vinum sínum, hóast hann var grimmur og svikafullur móti óvinum sínum; men langt er ímillum tykkara átrúnað. Men sum eg skilji á tygara fôgru talu, er hesin átrúnaður, sum tygum boða, í allar mátar fragrari og betri enn tann, ið heidnir menn hava. Tí eri eg fúsur at fylgja tygara ráðum og ognast tygara vinskap; av tí vildi eg ikki blóta til skurðgudar, at eg sá longu, at tann siður var einki verdur, hóast eg kendi ongan betri.«

Sigmundur boðar kristni í Føroyum

Ólavur kongur var glaður, tá ið Sigmundur tók so skynsamliga við máli hansara.

Sigmundur varð tá skírdur og allir fylgisneytar hansara, og kongur læt læra teir heilug frøði. Sigmundur var hjá kongi eina tíð í miklari virðing. Men ímóti heysti segði kongur Sigmundi frá, at hann vildi senda hann til Føroya at kristna tað fólk, sum har býr. Sigmundur segði seg undan tí starvi, men hann játtaði tó umsíðir kongsins vilja. Kongurin gav honum tá vald yvir øllum oyggjunum og fekk honum prestar at skíra fólkíð og at læra tey tað, sum kravdist. Sigmundur sigldi beinan vegin, hann var til reiðar, og ferðin gekk honum væl.

Tá ið hann kom til Føroya, stevndi hann bónendum til tings í Streymoy. Har kom stór mannfjöld saman. Tá ið tingið var sett, stóð Sigmundur upp, helt røðu og segði frá tí, at hann var farin um summaríð eystur til Noregs á fund við Ólav kong Trygvason; hann segði eisini, at kongur

hevði skipað honum alt valdið yvir oyggjunum; flestir bøndur tóku væl undir við tí.

Tá mælti Sigmundur: »Tað vil eg eisini gera tykkum kunnugt, at eg havi tikið siðaskifti, og eg eri nú kristin maður; eg havi tikið við tí boðskapi og örindum frá Ólavi kongi, at eg skal snúgva øllum her í oyggjunum til rætta trúgv.«

Tróndur svaraði máli hansara; hann segði, tað átti at vera so, at bøndur fingu talað saman sín ámillum um hetta vandamál. Bøndurnir sögdu, at hetta var væl mælt.

Nú ganga teir Tróndur annan veg á vøllinum; Tróndur talar tá fyri bónenum og sigur, at teimum er neyðugt at vera á einum máli um at nokta fyri hesum boðskapi beinan vegin, og tað endar soleiðis við røðu hansara, at teir eru allir samdir.

Tá ið Sigmundur sær, at alt fólkið er farið til Tróndar, so at eingin var

eftir hjá honum uttan hansara egnu menn, teir ið kristnir vóru, tá mælti hann:

»Ov mikið vald havi eg nú givið Tróndi.«

Tínæst gingu menn hagar, sum teir Sigmundur sótu; teir høvdu beinan vegin våpn á lofti og lótu ikki friðarliga. Teir Sigmundur lupu upp ímóti.

Tá mælti Tróndur: »Setist nú menn niður og geri seg ikki so óðar, men eg skal siga tær tað, Sigmundur frændi, at vit bøndur eru allir samdir um tey ørindi, tú flytur, at vit vilja siga tvørt nei til siðaskifti, og í hesum munnu vit veita tær atgongu á tinginum og drepa teg, uttan tú tekur orð tíni aftur og lovar við handfesti, at tú skalt aldri flyta henda boðskap seinni her í oyggjunum.«

Tá ið nú Sigmundur sær, at hann kemur ongan veg við síni trúarboðan, og hann hevði onga megi at kappast við alt fólkið, so verður endin, at

hann lovaði tað, teir kravdu við vitnum og við handfesti, og soleiðis slitu teir tingið. Sigmundur sat um veturin heima í Skúvoy, og líkaði honum ógvuliga illa, at bøndurnir høvdu kúgað hann, men hann læt ikki á sær finna.

Tróndur verður kúgaður

Einaferð um várið, tá ið streymar vóru sum harðastir, og monnum tókti ólikindi at fara oyggjanna millum, fór Sigmundur heiman úr Skúvoy við tríati monnum á tveimum skipum; hann segði, at nú skuldi tað verða annaðhvört, at fremja kongsørindini ella láta lív. Teir hildu til Eysturoyar og sluppu at landi; teir komu hagar, tá ið leið á nátt, og óvart; teir slógu ring um garðin í Gøtu; teir skutu síðan stokk á skemmudýrnar, har sum Tróndur svav, og brutu inn, tóku Trónd á hondum og leiddu hann út.

Tá mælti Sigmundur: »Nú er aftur so, Tróndur, at ymsir eiga; tú kúgaði meg í heyst og gavst mær tvinnar harðar kostir. Nú vil eg geva tær tveir kostir ógvuliga ólíkar. Annar er góður, at tú tekur við rættari trúgv og letur teg skíra; og velur tú ikki hetta, tá er hin kosturin, at tú skalt verða dripin beinan vegin. Hann er ringur fyri teg, tí so missir tú skjótt ríkidømi og sælu í hesum heimi, men tú fært í staðin helvitis pínu um allar ævir í øðrum heimi.«

Tróndur svarar: »Ikki man eg fara at svíkja hinar fornu vinir mínar.«

Sigmundur fekk ein mann til at drepa Trónd, og hann fekk honum stóra øks í hondina, men tá ið hann gekk við reiddari øks at Tróndi, leit Tróndur upp og mælti: »Høgg meg ikki so skjótt, maður, eg vil fyrst siga nakað, og hvar er Sigmundur, frændi mínn?«

»Her eri eg,« sigur hann.

»Einsamallur skalt tú ráða okkara millum, frændi,« segði Tróndur, »og eg skal taka við siði, sum tú vilt.«

Tá mælti Tórir Beininsson: »Høgg nú, maður.«

Sigmundur svarar: »Ikki skal høgga á hesum sinni.«

»Tað er bani bæði hjá tær og vinum tínum,« sigur Tórir, »um Tróndur sleppur undan hesa ferð.«

Sigmundur segði, at hóast tað var hættisligt, so skuldu teir tó royna tað.

Tróndur varð tá skírdur av presti og alt heimafólk hansara.

Sigmundur læt Trónd koma við sær, tá ið hann var skírdur. Sigmundur fór tá um allar Føroyar og lætti ikki, fyrr enn alt fólk var kristið. Síðan býr hann út skip sitt um summarið og ætlar sær til Noregs at føra Ólavi kongi skattir sínar og harafturat Trónd í Gøtu.

Men tá ið Tróndur varð varur við hetta, at Sigmundur ætlar at flyta hann á kongsins fund, bað hann seg undan teirri ferðini. Sigmundur játtaði honum ikki tað. Teir loystu frá landi, tá ið byrur gavst.

Men tá ið teir vóru komnir ikki langt frá landi, hittu teir bæði strey-mar og miklan storm; teir vóru riknir aftur á Føroyar; teir brutu skipið í spønir, og alt fæið týndist, men flestir menn vórðu bjargaðir. Sigmundur bjargaði Tróndi í Gøtu og mongum øðrum.

Tróndur segði, at ikki mundi ferðin fara at taka seg væl upp, um teir noyddu hann at fara við.

Sigmundur segði, at hann skuldi koma við alt í einum, hóast honum tókti tað ringt.

Sigmundur tók tá eitt annað skip og fæ frá sær sjálvum at føra kongi fyrí skattin, tí at Sigmundi skortaði ikki leysafæ. Teir lögdu í hav á øðrum sinni; teir komu tá longri áleiðis enn fyrru ferðina; men teir fáa tó aftur harðveður ímóti sær, reka aftur á Føroyar og løsta skipið.

Sigmundur segði, at mikið tóktist at forða hesari ferð. Tróndur segði, at so mundi fara at vera so ofta, sum teir vildu noyða hann at fara til Noregs við sær.

Sigmundur letur nú Trónd leysan við teimum treytum, at hann svør

trygdareið, at hann skal halda rætta trúgv, vera hollur og trúgvur Ólavi kongi og Sigmundi, ikki seinka nøkrum ella tálma nøkrum manni har í oyggjunum at halda trúskap og lýdni móti teimum; hann skuldi fremja til fulnar øll hesi boð frá Ólavi kongi og hvørji onnur, sum hann sendi til Føroya. Og svór Tróndur so dýran, sum Sigmundur dugdi at leggja fyrí hann. Tá fer Tróndur heim til Gøtu, men Sigmundur situr í búgvi sínum í Skúvoy tann veturin, tí tað var so langt liðið á heystið, tá ið teir róku aftur seinnu ferð sína. Sigmundur læt tá bøta aftur tað skipið, sum minni var brotið. Tann veturin var alt kvirt og tíðindaleyst í Føroyum.

Tróndur vil ikki fara á fund við Ólav kong

Sigmundur Brestisson búði skip sítt út beinan vegin um várið, tá ið honum tókti, at farandi var millum landanna. Hann helt av stað beinan

vegin, hann var til reiðar. Hann læt tá Trónd vera eftir við teimum treytum, sum fyrr er talað um. Ferðin gekk væl hjá Sigmundi; hann fann Ólav kong norður í Niðarós og gav honum tað fæ, sum hann skuldi hava av Føroyum, bæði tað, sum hevði misfarist summaríð fyri, og so teir skattir, ið nú áttu at gjaldast. Kongur tók væl við honum, og Sigmundur dvaldist leingi hjá kongi um várið.

Sigmundur segði kongi gjølla frá øllum, sum fyri hevði farist millum Trónd, hann og aðrar oyggjaskeggjar. Kongur svarar:

»Tað var illa, at Tróndur kom ikki á míni fund, og tað er spell fyri oyggjar tykkara har úti, at hann verður ikki rikin burtur haðan, tí tað er hugsan míni, at har situr hin versti maður, ið er í øllum Norðanlondum.«

Ólavur kongur biður ringin frá Sigmundi

Tað var ein dagin um várið, at Ólavur kongur mælti við Sigmund Brestisson:

»Nú skulu vit skemta okkum í dag og royna fimleikir okkara.«

»Til tað man eg vera lítið verdur, harri,« sigur Sigmundur, »men tó skal hetta vera, sum tygum vilja, um tað stendur til míni.«

Síðan royndu teir svimjing, skot og aðrar fimleikir, og tað er manna sögn, at Sigmundur hevur ginguð Ólavi kongi næst í øllum ítróttum millum teir menn, ið tá vóru í Noregi, men honum vantaði tó nakað í at koma til javns við kongi í tí, sum teir royndu.

Tað er sagt frá, at einaferð, tá ið Ólavur kongur sat við drykkju og hevði veitslu við hirðmonnum sínum, og hann hevði mangar menn í gestaboði sínum, tá var Sigmundur við kongi í miklum kærleika, og bert tveir menn sótu í millum kong og Sigmund. Sigmundur legði hendur

sínar fram á borðið; kongur leit at teimum og sá, at Sigmundur hevði digran gullring á hondini.

Kongur mælti: »Lat okkum síggja ringin.«

Sigmundur tók ringin av hondini og fekk kongi hann. Kongur mælti: »Vilt tú geva mær henda ringin?«

Sigmundur svaraði: »Tað havi eg ætlað, harri, ikki at lata henda ring av hondum.«

»Eg skal fáa tær annan ring afturímóti,« sigur kongur, »og hann skal ikki vera minni ella ófríðari enn hesin.«

»Ikki man eg lata hann frá mær,« segði Sigmundur, »tað lovaði eg Hákuni jalli, tá ið hann gav mær ringin av góðum hjartalag, at eg skuldi ikki lata hann frá mær, og tað lyftið ætli eg mær at halda, tí mær tókti gevarin, jallurin, vera góður maður, og væl gjørði hann ímóti mær í mongum lutum.«

Kongur mælti tá: »Lat nú tær tykja hann so góðan, sum tú vilt, bæði ring og hann, ið gav tær hann; men lítil verður eydna tín nú, tí at hesin ringur verður tín bani. Hetta veit eg eins gjølla og hitt, hvussu tú hevur fingið hann, og hvaðan hann er komin; eg bað um hann meiri av tí, at eg vildi sleppa vini mínum undan óföri, enn av tí at eg fegin vildi eiga ringin.«

Kongur var tá reyður sum droyri í andlitinum, men henda tala fell nú burtur. Aldri síðan var kongur líka blíður við Sigmund sum áður; hann dvaldist tó eina tíð hjá kongi og fór síðan tíðliga um summarið til Føroya. Ólavur kongur og hann skiltust í miklum vinskapi, og Sigmundur sá hann aldri síðan; Sigmundur kom til Føroya og settist í búgv sítt í Skúvoy.

Jallarnir Eirikur og Sveinur

Nú ráða jallarnir Eirikur og Sveinur fyri Noregi, og teir voru ógvuliga vinsælir, tí at almúgurin var sera sjálvráðin; teir sótu mest á Løðum í Tróndheimi á faðirleivd síni; har var eisini teirra mesti styrkur, og har høvdu teir mest skyldfólk. Tó var Eirikur fremri í øllum lutum av teimum brøðrunum.

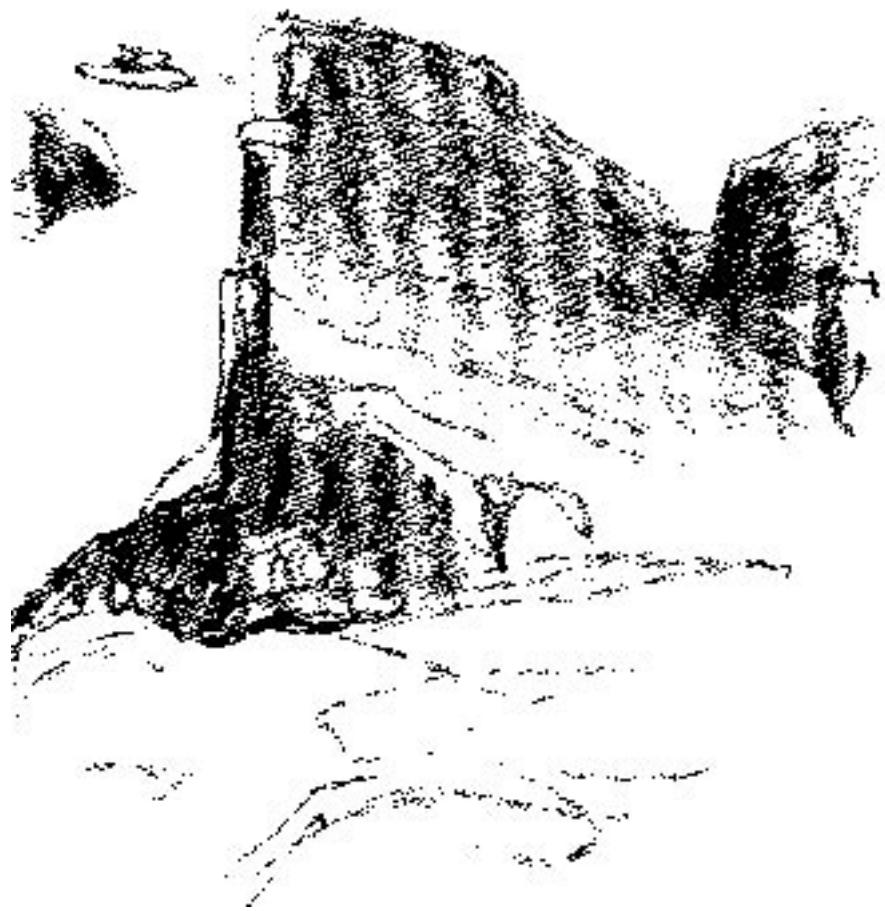
Eirikur var eisini ógvuliga gitin av teimum báðum orrustunum, hann hevði verið í við Svoldur og í Hjørungavági, sum munnu hava verið tær grimmastu, og hann hevði sigur í báðum. Eirikur var av vænastu monnum og ráðagóður, í tí var hann líkur faðir sínum, men hann var ólíkur í skaplyndi og siðalag, og tað er alra manna mál, at hann var betri enn faðir sín.

Jallarnir senda boð eftir Sigmundi

Jallarnir, Sveinur og Eirikur, sendu boð út til Føroya til Sigmundar Brestissonar, at hann skuldi koma á teirra fund. Sigmundur legðist ikki á boðini, fer til Noregs og kemur norður á Laðir til jallarnar í Tróndheimi. Teir taka væl við honum og hjartaliga; teir minnast nú aftur á forna vinskap sín; Sigmundur gjørðist nú hirðmaður teirra; teir geva honum Føroyar í len og skiljast síðan við hann í mesta blídni og vinarlagi. Sigmundur fer aftur til Føroya um heystið.

Frá Sjúrði Tollaksyni

Tríggir menn eru nevndir í söguni; teir vuksu upp hjá Tróndi í Gøtu; ein æt Sjúrður, hann var sonur Tollaks og bróðursonur Tróndar. Hann var stórur maður og sterkur, prúður, ljósur á hári, sum var purlut. Hann var av bestu ítróttamonnum, og tað er sagt, at hann í øllum ítróttum hevur gindið Sig mundi Brestissyni næst. Tórður æt bróðir hansara og varð kallaður Lági. Hann var av prúðastu monnum og sterkur at alvi. Geyti Reyði æt hin triði. Hann var systursonur Tróndar. Allir voru teir stórir menn og sterkir. Leivur var tá har í fostri, og teir voru javnaldrar. Hesi voru børn hjá Sigmundi og Turið: Tóra, dóttir teirra, var elst, hon var fødd á fjallinum. Hon var stór og manslig og ikki serstaka vøkur; tað tokti øllum longu á ungum aldri, at hon fór at vera vitug. Tóralvur æt elsti sonur teirra; annar æt Steingrímur, triði Brandur og hin fjórði Heri. Allir voru teir evnaligir menn. Nú gekk við kristnini í Føroyum sum annars allastaðni í ríki jallana, at hvør livdi, sum hann vildi, men teir hildu sjálvir væl sína trúgy.

Sigmundur helt væl trúgv sína og alt folk hansara, og hann læt kirkju byggja á garði sínum.

Tað er sagt frá Tróndi, at hann nærum kastaði alla trúgv sína og allir felagar hansara.

Nú verður stevnt til tings í Føroyum; har koma Sigmundur, Tróndur í Gøtu og stór onnur mannfjøld. Tróndur mælti við Sigmund: »Nú er so háttar, Sigmundur frændi, at eg vil krevja teg um bøtur fyrir Leiv Øssursson, at tú gevur honum faðirbøtur.«

Sigmundur segði, at teir máttu ganga undir tann dóm, sum Hákun jallur hevði dømt teirra millum í øllum sokum teirra. Tróndur segði, at tað mundi tykjast øllum betur at unna Leivi slíkar faðirbøtur, sum teir bestu menn í oyggjunum vildu leggja á.

Sigmundur segði, at Tróndi tørvaði ikki at leggja árar út fyrir hetta mál, segði tað fór at vera av ongum.

Tróndur mælti tá: »Tað má sannast, at tú ert harður í horn at taka; tað kann eisini vera, at teir frændur míni, ið vaksa upp hjá mær, halda, at tú ert lítil javnaðarmaður, tá ið tú ikki vilt býta harradømi tit, sum vit eiga meiri enn helvt ímóti tær, og ikki eru líkindi til, at míni menn tola hetta leingi. Tú hevur vunnið mær mangar skammir,« segði Tróndur, »og tann största av teimum var, at tú kúgaði meg til siðaskifti; tað iðri eg meg eftir alla mína ævi, at eg gekk undir tað, og tað skalt tú vera búgvín við, at menn vilja ikki sita við skerdan lut av tær.«

Sigmundur segði, at hann mundi fara at sova sín svøvn fyrir hóttum hansara.

Í tí skili skiljast teir.

Frá Sigmundi

Tað er sagt frá, at ein dagin um summarið fór Sigmundur í oynna Lítlu Dímun á skútu; Tórir og Einar Suðuroyingur vóru við honum, tí at Sigmundur vildi taka sær skurðseyð, sum gekk í oynni. Sigmundur og teir vóru uppi á oynni; tá sóu teir menn ganga upp á oynna, tað blikaði á føgrum skjøldum. Teir høvdu tal á, og har vóru tólv menn komnir upp á oynna. Sigmundur spurdi, hvørjir menn teir mundu vera. Tórir segði seg kenna, at tað vóru Götuskeggjar, Tróndur og frændur hansara, »og hvat man nú vera til ráða at taka,« sigur Tórir.

»Ikki man vera vandi í tí,« sigur Sigmundur, »vit skulu ganga ímóti teimum,« sigur hann, »allir við vápnunum okkara, og sökja teir at okkum, tá skulu vit stökka undan hvør sær og koma allir á sín stað niður, har sum uppgongan er á oynna.«

Teir Tróndur talaðu sín ámillum, at Leivur skuldi ganga ímóti Sigmundi,

Tollakssynirnir við honum og ein fjórði maður. Teir Sigmundur hoyra hetta. Nú ganga teir hvør móti øðrum, og Tróndur og hansara menn gera seg til at leypa á teir. Teir Sigmundur halda nú undan hvør sær og koma oman í sama stað, leypa í uppgonguna, og har er ein maður fyri. Sigmundur kom fyrstur at honum og gjørdi skjótt av við hann. Tá vardi Sigmundur uppgonguna, meðan Tórir og Einar lupu oman á skip Tróndar; har var ein maður, sum stóð og helt skutfestuni, ein annar var um borð á skipinum. Tórir leyp at tí, ið helt skutfestuni og drap hann; Einar leyp til teirra egnu skútu og flotaði hana. Sigmundur vardi uppgonguna og otaði seg oman á fjøruna undan teimum, tí hann vildi á skip teirra; hann drap ein mann Tróndar í fjøruni; tá leyp hann út á skipið og Tórir við.

Sigmundur blakaði hann fyri borð, sum á skipinum var. Nú rógvva teir burtur við báðum skipunum, men hann kom á land, sum Sigmundur hevði stoytt fyri borð.

Teir Tróndur brendu vita; bátur kom eftir teimum, og róðu teir heim til Gøtu.

Sigmundur savnaði tá menn um seg og ætlaði at taka teir Trónd í oynni, áðrenn hann frætti, at teir vóru slopnir undan.

Nakað seinni um summaríð fór Sigmundur á skútu, teir vóru tríggir og skuldu heinta landskyldir. Teir róðu í eitt trontg sund millum nakrar oyggjar, og tá ið teir komu úr sundinum, sigldi eitt skip ímóti teimum og var stutt frá teimum. Teir kendu hesar menn, og tað vóru Gøtuskeggjar, Tróndur sjálvur tólvти. Tórir mælti tá: »Nú eru teir okkum dekan og nær; hvat er nú til ráða at taka, Sigmundur frændi?« segði hann.

»Hetta verður lítið fyri,« segði Sigmundur, »og tey ráð skulu vit taka at rógvva ímóti teimum, og teir munnu tá ætla at leggja seglið; tá ið skúta okkara ber fram við skipi teirra, tá skulu tit taka svørðini og skera spennini av í tí borðinum, sum er gulborð, har sum seglið ikki verður strikað; eg skal havast at slíkum, sum mær tykir best.«

Nú rógvva teir ímóti teimum, og tá ið skúta Sigmundar kemur fram við teimum, skera Tórir og Einar spennini av í tí borðinum, sum seglið ikki

var. Sigmundur trívir ein haka, sum lá í skútu hansara og rennir hann so fast inn í síðuna á skútu teirra, at skjótt vendi kjølurin upp; hann hevði stungið hakan so hart inn í læborð, har sum skútan áður var høll, at hon hvølvdist skjótt, tí hann trýsti av øllum alvi. Har druknaðu fimm menn av liði Tróndar. Tórir mælti til, at teir skuldu drepa hvønn teirra, sum teir náddu at. Sigmundur segði seg ikki vilja tað; hann vildi heldur sjúgva teir sum hundar. Teir skiljast nú.

Tá mælti Sjúrður Tollaksson: »Aftur hesa ferð skuldu vit taka skom-

mina og vanvirðingina av ferðum okkara móti Sigmundi.« Hann fekk skipið aftur á rættkjøl, og hann bjargaði mongum monnum.

Tá mælti Tróndur, í tí hann kom upp í skútuna: »Nú man hava skift við happenum millum okkara og Sigmundar,« segði hann, »tí nú hevur hann mistikið seg grefliga, síðan hann drap okkum ikki, tá ið hann hevði okkum í sínum valdi; nú skulu vit vera óræddir og ikki gevast á hendur, fyri enn vit hava fangið Sigmund til heljar.«

Teir søgdu seg gjarna vilja tað. Nú fara teir heim til Gøtu og sita har. Summarið líður so, og teimum ber ikki meiri saman á hesum sinni.

Tróndur søker at Sigmundi

So bar til ein dagin, tá ið stutt var til veturs, at Tróndur savnar menn til sín, og teir eru seksti menn til samans. Tróndur sigur tá, at teir skulu leita á fund Sigmundar; hann sigur seg hava droymt, at nú er stýrt honum nóg nær; teir høvdū tvey skip og úrvalslið. Í ferðini við Tróndi vóru Leivur Øssursson, Sjúrður Tollaksson, Tórður Lági og Geyti Reyði. Steingrimur æt ein bóndi í Eysturoy; og Eldjarn Kambhøttur, hann hevði leingi verið hjá Tróndi. Svínoyar-Bjarni sat kvírrur, síðan hann sættist við Sigmund.

Tróndur fór við monnum sínum, heilt til teir komu til Skúvoyar. Teir draga skip síni upp og ganga síðan niðan allir, til tess teir komu at uppgonguni. Skúvoy er so løtt at verja, at teir siga, oyggin verður ikki tики, um tíggju menn eru til at verja uppgonguna, og aldri koma so mangir menn framat, at hon kann sökjast.

Eldjarn Kambhøttur gekk undan upp og fann varðmann Sigmundar í uppgonguni. Teir lupu beinan vegin saman at berjast, og endin av stríði teirra verður, at báðir detta oman av hamrinum, og teir fingu har báðir bana.

Tróndur gongur nú niðan í bygdina við øllum sínum monnum; teir

sláa ring um garðin og koma heilt óvart á, tí eingin njósn var farin undan teimum. Teir brutu upp hurðarnar; teir Sigmundur leypa skjót til vápnini, allir sum har vóru. Turið húsfrúin tekur til vápna og er ikki minni dugandi enn ein og hvør kallmaður. Teir Tróndur bera tá eld at húsunum og ætla at sökja at bæði við eldi og vápnum; teir veita harða atsókn.

Tá ið teir hava sökt at eina tíð, gongur Turið út í dyrnar og mælti.

»Hvussu leingi ætlar tú, Tróndur,« sigur hon, »at berjast við høvdingaleysar menn?«

Tróndur svarar: »Hetta man vera tað sanna,« sigur hann, »at Sigmundur man vera sloppin.«

Nú gongur Tróndur sólarrangt um garðin og bríkslar. Hann kemur nú at einum jarðhúsmunna, sum var ikki langt frá garðinum. Hann gongur tá so, at hann hevði aðra hondina á jørðini og heldur henni síðan upp undir nasarnar uppímillum og mælti:

»Her hava teir farið tríggir, Sigmundur, Tórir og Einar.«

Nú fer Tróndur soleiðis tevjandi, so tað tóktist, sum hann rakti spor sum hundur. Hann biður teir ikki tala við seg. Hann fer soleiðis, til hann kemur at eini gjógv, og hon gongur tvørtur um Skúvoy. Tá mælti Tróndur:

»Her hava teir farið, og her man Sigmundur hava lopið tvørturum, hvat teir so enn hava gjört av sær.«

»Nú skulu vit skifta lið okkara sundur,« sigur Tróndur; »Leivur og Sjúrður Tollaksson skulu fara fram við øðrum gjáarkjaftinum við summum av monnunum, og sumt av liðinum skal fylgja mær um hin gjáarkjaftin, so hittast vit hinumegin gjónna.«

Nú gera teir so.

Tróndur mælti tá: »Tað stendur nú til tín, Sigmundur, at gera vart við teg, um tú hevur dirvi til tess og heldur teg vera raskan mann, sum tú hevur verið kallaður leingi.«

Niðamyrkur var av tí mesta.

Stutt eftir tað loypur maður um gjónna móti teimum Tróndi og høggur við svørði til Steinríms, granna Tróndar, og klývur hann niður í herðar. Tað var Sigmundur. Hann loypur beinan vegin øvutur aftur um gjónna.

»Har fór Sigmundur,« sigur Tróndur, »og vit skulu halda á eftir teimum fyri endan á gjónni.«

So gera teir, og teir hittast nú har, Leivur og Tróndur.

Sigmundur og felagar hansara koma nú allir á ein hamar niðri við sjógvini og hoyra nú mannamál allar vegir um seg.

Tá mælti Tórir: »Nú mugu vit verja okkum her, so væl til ber.«

»Ikki eri eg fórur fyrir at verja meg,« sigur Sigmundur, »tí svørðið glapp mær av hendi í áðni, tá ið eg leyp øvutur aftur um gjónna, og vit skulu nú leypa út av hamrinum her og taka til at svimja.«

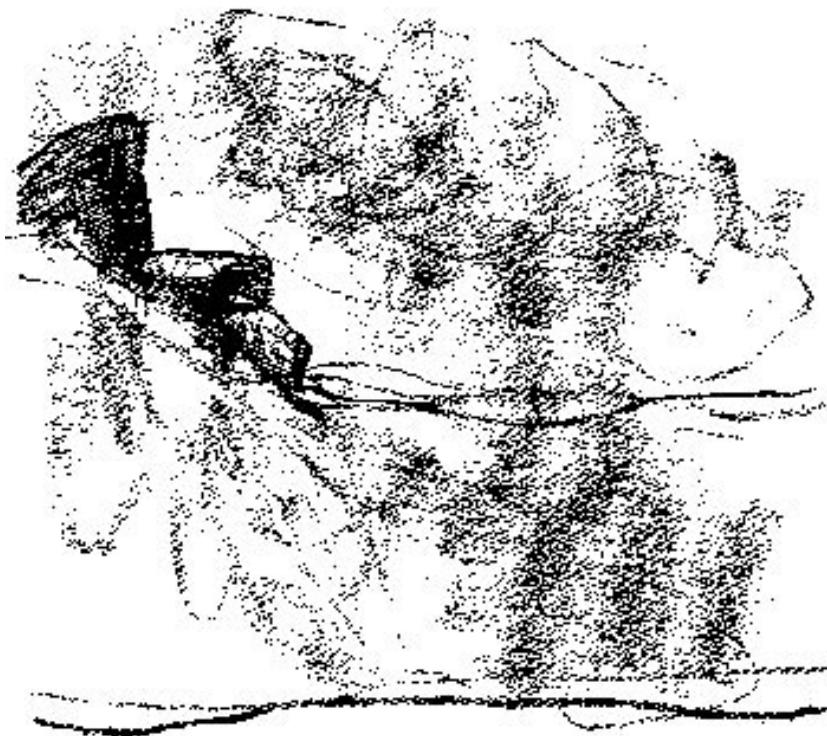
»Latum okkum gera, sum tær líkar,« sigur Tórir.

Hesi ráð taka teir: Teir leyfa útí niður av hamrinum og taka til at svimja. Tá mælti Tróndur, tá ið hann hoyrdi brestirnar: »Har fóru teir nú,« sigur hann; »nú skulu vit taka eina skútu, sum vit fāa hendur á, og leita eftir teimum summar á sjónum og summar á landi.« Teir so gera og finna teir ikki.

Sigmundur Brestisson dripin og fjaldur

Nú er at siga frá teimum Sigmundi, at teir svimja eina tíð og ætla sær til Suðuroyar; hagar var stytsti vegur, men tað voru tó fýra drúgvir fjórðingar.

Tá ið teir voru komnir á hálvan fjørðin, mælti Einar: »Her mugu vit skiljast.«

Sigmundur segði, at so skuldi ikki vera, »og far tú Einar ímillum herðarnar á mær.«

Hann so gjørði.

Sigmundur svam nú eina stund.

Tá mælti Tórir, sum var aftanfyri: »Hvussu leingi skalt tú, Sigmundur frændi, flyta deyðan mann eftir tær?«

»Ikki hugsi eg, tað man tørva,« sigur Sigmundur.

Nú svimja teir, til fjórðingur er eftir av firðinum.

Tá mælti Tórir: »Alla ævi okkara, Sigmundur frændi, hava vit verið saman, og mikil kærleiki hevur verið okkara millum; men nú er líkast til, at samvera okkara er komin at enda; nú havi eg roynt so leingi, sum eg eri førur fyri. Nú vil eg, at tú skalt bjarga tær og lívi tínum og gáa

ikki eftir mær, tí so letur tú títt egna lív við, um tú skalt knógva undir mær, frændi.«

»Tað skal aldri vera,« sigur Sigmundur, »at vit skulu skiljast soleiðis, Tórir frændi, nú skulu vit annaðhvört koma á land báðir ella hvørgin.«

Sigmundur flytur nú Tóri millum herðar sínar. Tórir var tá so móttleysur, at hann orkaði einki at hjálpa til sjálvur, og Sigmundur svimur, til hann kemur til Suðuroyar. Brim var við oynna; Sigmundur var tá so móttleysur, at stundum dró hann frá landi og stundum at. Tá skolaði Tórir av herðum hansara og druknaði, men Sigmundur fekk grulvað umsíðir niðan í fjøruna og var tá so móttleysur, at hann orkaði ikki at ganga. Hann grulvaði so longri niðan og legði seg í eina tarabrégv; hetta var í lýsingini. Har lá hann, til ljóst var.

Har var ein lítil garður stutt frá, sum eitur í Sandvík. Har búði tann maður, ið kallaður varð Torgrímur Illi; hann var stórur maður og sterkur, leigulendingur hjá Tróndi í Gøtu. Hann átti tveir synir; annar æt Ormstein og hin Torstein. Teir voru evnaligir menn.

Um morgunin gekk Torgrímur Illi oman til strandar og hevði buløksi í hendi. Hann kom hagar, sum hann sá eitt reytt klæði stinga út úr tarabrénni. Hann rótar taran omanav og sær, at har liggur ein maður; hann spryr, hvør hann er.

Sigmundur nevndi seg.

»Lágt liggur nú høvdingur okkara,« segði hann, »og hvussu ber hetta til?«

Sigmundur segði frá øllum, ið fram hevði farið.

Tá koma synir hansara hagar. Sigmundur biður teir tá hjálpa sær. Torgrímur svaraði einki til tað, og hann talar nú ljódliga við synir sínar:

»Sigmundur hevur so mikið fæ uppi á sær, tykist mær,« sigur hann, »at vit hava aldri átt so mikið, og hann hevur ein digran gullring; eg haldi, vit skulu taka tey ráð, at vit drepa hann og fjala hann síðan; hetta man aldri fara at koma upp.«

Synir hansara mæla ímóti eina stund, men teir samtyktu umsíðir við

honum; teir ganga nú hagar, sum Sigmundur lá og taka í hárið á honum, meðan Torgrímur Illi høggur høvdið av Sigmundi við buløksini; soleiðis letur Sigmundur lív sítt, hin raskasti maður í flestum lutum. Teir ræna nú klæði og gripir av honum, draga hann síðan niðan undir ein moldbakka og grava hann har. Lík Tóris var rikið upp, og teir grava hann hjá Sigmundi og fjala teir báðar.

Stórlæti Gøtuskeggja eftir Sigmundi

Tað er at siga frá Tróndi og fylgismonnum hansara, at teir fóru heim eftir hetta; garðurin í Skúvoy varð bjargaður, tá ið menn komu til, og var lítið brunnin; har hevði verið lítið mannlát.

Turið húsfrú, ið síðan var kallað megineinkja, sat á búgví sínum í Skúvoy eftir Sigmund húsbóna sín. Har vuksu upp børn teirra, og voru tey øll evnalig.

Tróndur og Leivur Øssursson töku nú undir seg allar Føroyar og høvdum vald yvir teimum. Tróndur læt bjóða Turið megineinkju og børnum hennara sættir, men tey vildu ikki taka av, og heldur ikki varð nakað av tí, at synir Sigmundar fóru til Noregs at leita sær styrk hjá høvdingum har, tí teir voru ungar á aldri.

Nú liðu soleiðis fram nøkur ár, og kvirt var í Føroyum.

Tróndur kemur á mál við Leiv Øssursson og sigur, hann skuldi leita honum eftir einari giftu.

»Hvar skalt tú leita eftir tí?« sigur Leivur.

»Har sum Tóra Sigmundardóttir er,« sigur Tróndur.

»Ikki tykir mær líkindi góð at fara hagar,« sigur Leivur.

»Ikki manst tú fāa, um tú ikki biður,« sigur Tróndur.

Teir gera nú ferð til Skúvoyar við nøkrum monnum, men kaldliga varð tikið við teimum har. Tróndur og Leivur bjóða teimum sættir, Turið og børnum hennara, at hinir bestu menn í oyggjunum skuldu døma teirra millum. Tey töku ikki skjótt undir við tí. Tá bar Tróndur upp bønarord fyri Leiv og bað um Tóru Sigmundardóttur; hetta tókti honum líkligast til heilar sættir. Tróndur beyð sær til at bøta um lut Leivs við miklum fæ. Hetta var seint tikið undir av øllum teimum, men Tóra svarar sjálv fyri seg: »Giftusjúka munnu tit halda meg vera; men eg vil leggja treytir á fyri meg sjálva: er Leivur førur fyri at gera eið uppá, at hann var ikki faðir mínum at bana, og hann hevur ikki fingið menn til at drepa hann, tá leggi eg tær treytir á, at hann skal fáa uppspurning um, hvat faðir mínum hevur verið at bana, og hvør dripið hann hevur; tá ið allir hesir spurninigar eru greiddir, tá kunnu vit gera sættir okkara millum eftir ráðum frá brøðrum mínum, móður og øðrum frændum og vinum.«

Hetta tókti øllum væl mælt og viturliga funnið uppá; tey semjast um hetta sín ámillum, at Tróndur og Leivur lova hetta, og tey skiljast í tí skili.

Frá Tróndi

Stutt eftir hetta fór Tróndur heiman úr Gøtu og Leivur við honum á eini skútu; teir vóru tólv mans saman. Teir fara til Suðuroyar og koma í Sandvík til Torgríms Illa. Hetta var nøkur ár eftir lívlát Sigmundar. Teir koma síðla til oynna; teir ganga niðan til húsa. Torgrímur fagnar væl teimum Tróndi, og teir ganga inn. Tróndur og Torgrímur bóndi fara í eina stovu fyri seg, Leivur og hinir sita fremri í húsinum við eldar, sum eru kyndir upp fyri teimum.

Mangt var talað millum Tróndar og Torgríms.

Tróndur mælti: »Hvat halda menn man hava verið Sigmundi Brestissyni at bana?« segði hann.

»Ikki tykjast menn vita tað gjølla,« sigur Torgrímur; »summir halda, tit munnu hava funnið teir í fjøruni ella á sjónum og dripið teir.«

»Slíkt er illa ætlað, og ikki er líkt til tað,« sigur Tróndur, »tí tað vistu

allir, at vit vildu Sigmundi at bana, men hví skuldu vit dylja tað? Slíkt er ógvuliga óvinarliga talað.«

»Summir menn siga soleiðis,« sigur Torgrímur, »at teir munnu hava sprongt seg av svimjing, ella at Sigmundur man vera komin á land onkustaðni, eftir sum hann var ein avreksmaður í mongum lutum, og tá man hann vera dripin, um hann var komin máttleysur á land og síðan fjaldur.«

»Slíkt er djarvt talað,« segði Tróndur, »og tað er hugsan mín, at so hevur verið, og hvussu man nú vera, vinur mín, man ikki vera so, sum meg grunar, at tað er tú, ið hevur volt deyða Sigmundar?«

Torgrímur noktar staðiliga fyri hesum.

»Ikki man tær tørva at træta um hetta,« sigur Tróndur, »tí mær tykist at vita, at tú ert tann, ið hevur gjørt hetta verk.«

Hann sýtir fyri enn sum áður.

Tróndur letur tá kalla á Leiv og Sjúrð og sigur, at Torgrímur og synir hansara skulu verða fjøtraðir, og so varð gjørt, teir verða fjøtraðir og væl bundnir.

Tróndur hevði tá latið gera stórar eldar í eldskálanum, og hann letur gera fýra grindir, sum vóru kneptar saman í fýra hornum. Hann risti níggju rútar allar vegir út frá grindunum; hann setti seg á ein stól millum eldin og grindirnar. Hann biður teir ikki tala við seg, og teir so gera.

Tróndur situr soleiðis eina tíð.

Tá ið ein stund er liðin, gongur maður inn í eldskálan, og hann var ren-

nvá tur. Teir kennamannin, at tað er Einar Suðuroyingur. Hann gongur at eldinum og rættir út hendur sínar eina lótu; síðan vendir hann út aftur eftir tað. Tá ið aftur ein stund er liðin, gongur maður inn í eldhúsið; hann gongur at eldinum og rættir út hendur sínar og fer síðan út aftur. Teir kenna, at har var Tórir. Stutt eftir hetta gongur ein triði maður inn í eldskálan. Hesin var stórur maður og ógvuliga blóðutur; hann hevði høvdið í hondini. Teir kenna hann allir, at tað var Sigmundur Brestisson. Hann steðgaði eina lótu á gólvínnum og gongur síðan út aftur.

Eftir hetta reisir Tróndur seg av stólinum og blæsur móðiliga andan frá sær; hann mælti: »Nú munnu tit sjálvir síggja, hvat hevur verið hesum monnum at bana; Einar hevur fyrst látið lív, hann er stírdur í hel ella druknaður, av tí hann var kraftaminstur av teimum; síðan man Tórir hava látið lív, og Sigmundur man hava flutt hann og maktast av tí. Sigmundur man vera komin máttleysur á land, og hesir menn munnu hava dripið hann, eftir sum hann vísti seg fyri okkum blóðutur og høvuðleysur.«

Fylgisneytar Tróndar sanna allir hetta, at soleiðis mundi hava borist til. Nú sigur Tróndur, at teir skulu rannsaka alt har, og teir so gera; men teir finna einki prógv; Torgrímur og synir hansara træta og siga seg ikki sekar í hesum verki. Tróndur segði, at teimum tørvaði ikki at træta; hann bað menn sínar rannsaka gjøllari, og teir so gera.

Ein stór gomul kista stóð í eldskálanum. Tróndur spyr, um teir hava leitað í kistuni. Teir sögdu, at tað høvdu teir ikki gjört; teir brutu hana upp, og har tóktist einki at vera utan burturkast, og teir leitaðu í tí eina stund.

Tróndur mælti: »Hvølvið kistuna.«

Teir so gjørdu. Har funnu teir ein spjarrapjøka, sum hevði verið í kistuni, og teir fingu Tróndi hann. Hann loysti upp, og har vóru mangar spjarrar vavdar rundan um, men umsíðir fann Tróndur ein stóran gullring, og hann kendi, at tann ringin hevði Sigmundur Brestisson átt. Hákun jallur hevði givið honum hann. Tá ið Torgrímur sær hetta, viðgongur hann, at hann hevur dripið Sig mund og sigur nú alt, sum fram hevði farið; hann

vísir teimum, hvar Sigmundur og Tórir vóru grivnir, og teir flyta lík teirra burtur. Tróndur letur nú Torgrím og synir hansara fara við sær.

Síðan vórðu teir grivnir, bæði Sigmundur og Tórir, við kirkjuna í Skúvoy, hana sum Sigmundur hevði latið byggja.

Leivur fær Tóru Sigmundardóttur

Eftir hetta letur Tróndur stevna til fjølment ting í Streymoy í Tórshavn. Har er tingstaður Føroyinga. Har sögdu Torgrímur Illi og synir hansara frá drápi Sigmundar, so allir tingmenn hoyrdu. Teir sögdu seg hava dripið hann og síðan dult drápið. Eftir at teir hövdu sagt frá øllum hesum, verða teir hongdir upp har á tinginum, og soleiðis endaði ævi teirra.

Nú halda Tróndur og Leivur, fostursonur hansara, fram við bønarorðunum til Tóru; teir bjóða teimum slíkar sættir, sum tey vóru best nøgd við, og endin er, at Leivur fær Tóru Sigmundardóttur, og tey semjast nú við heilum sættum. Leivur setur búgv á faðirarvi sínum í Hovi í Suðuroy, og nú er kvirt í Føroyum eina tíð.

Tórálvur Sigmundarson giftist, fær sær búgv í Dímun og er góður bóndi.

Frá Føroyingum og Ólavi kongi Halga

Sama summið, sum Ólavur Haraldsson hevði verið kongur í tíggju ár, komu uttan úr Føroyum eftir boðum hansara Gilli løgsøgumaður, Leivur Øssursson, Tórálvur úr Dímun og mangir aðrir bóndasynir; Tróndur í Gøtu búðist eisini til ferðar; tá ið hann var nær um at vera til reiðar, fekk hann knappliga sótt, so hann var einki førur, og hann dvaldist tí eftir heima.

Tá ið Føroyingar komu á fund við Ólav kong, kallaði hann teir á tal við seg og hevði stevnu við teir. Tá bar hann upp tey ørindi, sum búðu undir

ferðarboðum, og segði, at hann vildi hava skatt av Føroyum og tað við, at Føroyingar skuldu hava tær lógin, sum Ólavur kongur setti teimum.

Á hesi stevnu fanst tað á orðum kongs, at hann vildi hava vissu í hesum máli frá teimum feroysku monnunum, ið voru komnir hagar, at teir skuldu binda seg til hetta við eiðum; hann beyð teimum bestu monnunum, ið har voru komnir, at teir skuldu gerast hansara handgingnu menn, vera høgt í metum og njóta vinskap hansara. Teir feroysku menninir skilja á orðum kongs, at ivasamt var, hvønn veg hetta mundi bera, um teir ikki gingu undir alt tað, sum kongur kravdi. Hóast mangar stevnur voru um hetta mål, fekk tó alt tað frama, sum kongur kravdi; Leivur, Gilli og Tórálvur gingu kongi til handa og gjørdust hirðmenn hansara, men allir teir Føroyingar, ið har voru, svóru kongi trygdareið til at halda tær lógin og lands rætt í Føroyum, sum hann setti teimum, og ta skattskyldu, hann legði á. Síðan búðust teir feroysku menninir til

heimferðar, og við skilnaðin veitti kongur teimum vinargávur, sum nú voru hansara handgingnu menn; teir fóru undir ferðina, tá ið teir voru til reiðar, og kongur læt búgva skip, fekk manning á tað og sendi menn til Føroya at taka við skattinum har, sum Føroyingar skuldu gjalda honum. Teir voru ikki tíðliga ferðarbúnir, men teir fóru, tá ið teir voru til reiðar, og frá ferð teirra er at siga, at teir komu ikki aftur, og eingen skattur kom summarið eftir, tí teir voru ongantíð komnir til Føroya; har hevði eingen maður heintað skattin.

Summarið eftir frætti Ólavur kongur, at tað skipið var horvið, ið hann hevði sent til Føroya summarið fyri, og tað var ongastaðni komið til lands, sum nakar hevði frætt. Kongur fekk tá annað skip og menn á tað; hann sendi tað til Føroya eftir skatti. Teir menninir fóru og lögdu í hav, men síðan spurdist einki til tað heldur enn til hitt fyrra skipið, og mangar voru gitingarnar um, hvat skipunum mundi vera hent.

Frá Sjúrði og Tróndi í Gøtu

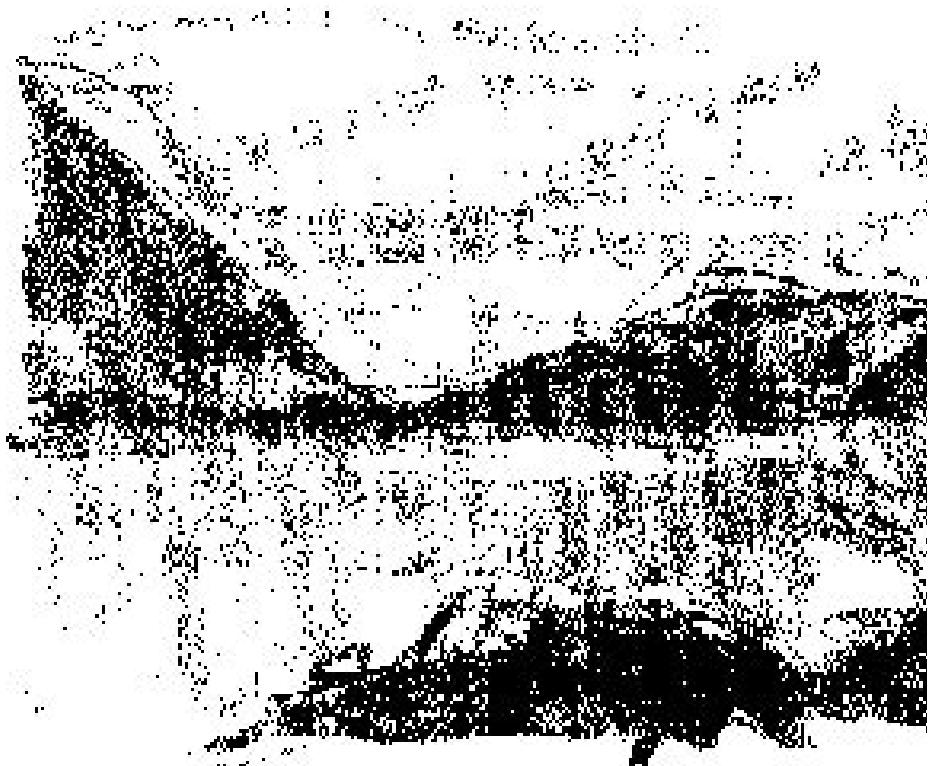
Várið eftir var skip farið úr Noregi út til Føroya; á tí skipi var orðsending Ólavs kongs til tess, at ein ella annar Føroyingur av teimum, sum voru hirðmenn hansara, Leivur Øssursson, Gilli løgsøgumaður ella Tórálvur í Dímun skuldu koma úr Føroyum. Men tá ið henda orðsending kom til Føroya, og teimum varð sagt frá henni, talaðu teir sín ámillum um, hvat mundi búgva undir hesi orðsending, og teir komu ásamt um, at kongur mundi vilja spyrja teir um tey tíðindi, sum summar menn søgdu fyrir satt, at har hevði borist til í oyggjunum, tá ið sendimenn kongs á báðum skipunum voru misfarnir, og eingen maður spurdist aftur. Teir avráddu tá, at Tórálvur skuldi fara. Hann búðist til ferðar og gjørði ein byrðing til, sum hann átti; hann fekk sær manning á hann. Á tí skipinum voru teir tíggju ella tólv. Tá ið teir voru til reiðar og bíðaðu eftir byri, hendi tað í Eysturoy í Gøtu, at Tróndur ein góðveðursdag gekk inn í stovuna,

og har lógu tveir bróðursynir hansara á þöllum, Sjúrður og Tórður; teir voru Tollakssynir; hin triði æt Geyti Reyði; hann var eisini frændi teirra. Allir voru teir fostursynir Tróndar og reystir menn; Sjúrður var elstur av teimum og fram um hinar í flestum fórum; Tórður hevði eitt eyknevn, hann varð kallaður Tórður Lági, hóast hann var av störstu monnum, og tað var góð meir, at hann var prúður og ramur at alvi.

Tá mælti Tróndur: »Mangt umskipast á mansins ævi. Ikki var tað so, tá ið eg var ungur, at menn skuldu sita ella liggja góðveðursdagar, teir sum ungir voru og væl fórir. Tað mundi ikki tykjast líkligt hjá undanfarnum monnum, at Tórálvur úr Dímun skuldi vera reystari maður enn tit; tann byrðingurin, sum eg havi átt og stendur í neystinum, hugsi eg man nú vera so gamal, at hann fúnar undir bráðini. Her er hvørt hús fult av ull, og ikki verður hon flutt til handils; tað mundi ikki verið soleiðis, um eg var nøkur ár yngri.«

Sjúrður leyp upp og kallaði á Tórð og Geyta, segði seg ikki vilja tola slíkt brigsl av Tróndi longur. Teir fara nú út hagar, sum húskallarnir voru; teir fara síðan og seta fram byrðingin; teir lótu flyta fram á hann og löddu skipið, skortaði har heima hvørki farmur ella útgerð. Teir voru lidnir eftir fáum dögum; teir voru eisini tíggju ella tólv mans á skipi. Tórálvur og teir fóru út í senn, tá ið byrur gavst; teir vistu alla tíðina hvør av øðrum í havinum. Teir komu at landi í Hernum síðla á degi; teir Sjúrður lögdu ytri við strondina, men tað var stutt ímillum teirra.

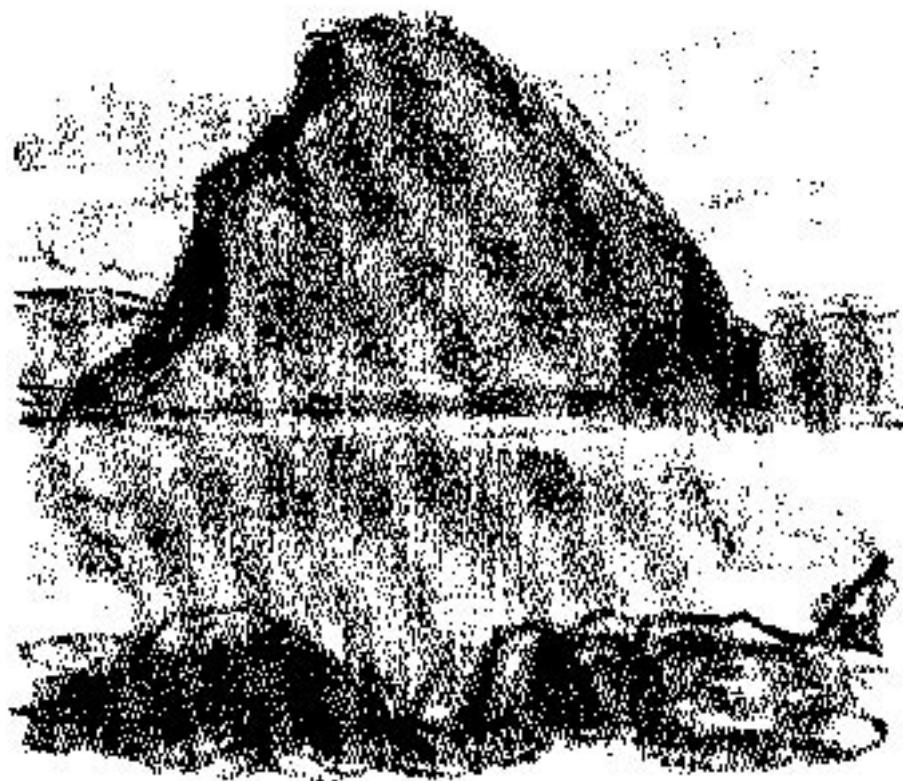
Tað hendi um kvøldið, tá ið myrkt var, at teir Tórálvur ætlaðu at fara at leggjast; tá gekk Tórálvur upp á land og ein annar maður við honum. Teir skuldu fara at hjálpa sær sjálvum; men tá ið teir voru lidnir og skuldu ganga oman aftur, tá segði tann maðurin, ið fylgdi honum, at eitt klæði varð kastað yvir høvdið á honum; hann varð tikin uppfrá. Í tí bili hoyrdi hann ein brest; síðan varð hann tikin og blakaður, men har var sjógvur undir, og hann varð koyrdur undir kav. Tá ið hann kom á land, fór hann hagar, sum teir báðir Tórálvur skiltust. Har sá hann Tórálv, hann var klovin niður í herðar og var deyður.

Tá ið skipsmenninir fingu hetta at vita, bóru teir lík hansara út á skipið og náttsettu tað har.

Tá var Ólavur kongur í veitslu á Lygru; boð vórðu send hagar. Tá varð stevnt ørvating, og kongur var á tinginum; hann hevði latið manningarnar á báðum teimum fóroysku skipunum stevna hagar, og teir voru komnir á tingið. Tá ið tingið var sett, steig kongur upp og mælti:

»Nú er tað hent, sum tíbetur er sjálfsamt: her er ein góður maður tики

av lívi, og eg hugsi, hann man vera sakleysur; er nakar maður á tingi-
num, ið kann siga frá, hvør hetta verk hevur gjört?«

Eingin svaraði til.

Tá mælti kongur: »Ikki skal eg loyna tað, hvør míni hugsan er um hetta
verk, og eg hugsi tað munnu vera Føroyingarnir; eg hugsi, tað man helst
vera so, at Sjúrður Tollaksson man hava dripið mannin, og Tórður Lági
man hava koyrt hin undir kav. Tað er eisini hugsan míni, og eg gití mær
til, at hetta man vera hent av tí, at teir munnu ikki vilja, at Tórálvur skal

siga frá illgerningum teirra, sum hann man hava vitað um, at teir eru sekir í tí, sum okkum hevur grunað um tey morð og illvirki, at sendimenn míni hava verið myrdir.«

Tá ið kongur hevði endað røðu sína, steig Sjúrður Tollaksson upp. Hann mælti:

»Ikki havi eg talað fyrr á tingi; eg hugsi ikki, at menn munnu halda meg vera so orðfiman. Men nú haldi eg tað vera neyðugt at svara okkurt aftur. Eg giti tað, at henda røða, sum kongur hevur hildið, man vera komin undan tungurótum á monnum, ið eru mikið óvitrari enn hann og verri. Men tað er einki loynamál, at teir munnu vera fullkomnir óvinir okkara. Men tað er ólíkliga mælt, at eg skuldi verið skaðamaður Tórálvs, tí hann er fosturbróðir mín og góður vinur. Men hevði onkur onnur orsøk ella sakir verið okkara millum, so eri eg tó so væl við viti borin, at eg heldur mundi vágað hetta verk heima í Føroyum enn her undir handarjaðri tygara, harra kongur. Nú vil eg sýta í hesum máli fyri meg og allar skipsmenn mínar; tað vil eg gera eiðir fyri, so sum lög tykkara sigur. Men um tað ikki tykir tykkum at vera fullgott, tá vil eg flyta jarnburð, og eg vil, at tygum ansa eftir øllum prógvum sjálvur.«

Tá ið Sjúrður endaði røðu sína, vóru mangir, sum talaðu mál hansara og bóðu kong um, at Sjúrður skuldi sleppa fram til jarnburðar; teimum tókti, at Sjúrður hevði talað væl, og teir sögdu, at teir mettu hann at vera ósekan í tí, sum hann var lagdur undir.

Kongur svarar: »Hesin maður kann metast á tvinnanda hátt; er hetta mál logið upp á hann, man hann vera ein góður maður; men er ikki so, tá man hann vera nakað djarvari, enn dømi eru um, og tað er ikki minni hugsan mín; tó giti eg, at hann fer sjálvur at bera vitni um tað.«

Men eftir bøn manna tók kongur lyfti av Sjúrði til jarnburðar, hann skuldi koma dagin eftir inn á Lygru; biskupur skuldi har gera úrskurð, og síðan sleit kongur tingið. Kongur fór aftur inn á Lygru, meðan Sjúrður og fylgisneytar hansara fóru aftur á skip sítt.

Tá fór brátt at myrkja av nátt.

Tá mælti Sjúrður við skipsmanning sína:

»Tað er satt at siga, at vit eru komnir í trupulleikar og hava verið fyri einari stórari lygn; hesin kongur man vera lúnskur og svikráðin, og tað er eyðsæð, hvussu okkum fer at ganga, um hann skal ráða; tí fyrst læt hann drepa Tórálv, og nú vil hann gera okkum til óbótamenn. Lítið er fyri hjá honum at villa henda jarnburðin. Nú haldi eg hann vera illa staddan, sum hættar sær í holt við hann. Nú legst fjallagul innan av sundinum; eg skjóti upp, at vit vinda segl í rá og stevna út á hav. Tróndur kann sjálvur fara næsta summar við ull síni, um hann vil selja hana; men komi eg mær burtur hiðan, tá tykir mær líkindi til, at eg komi aldri aftur til Noregs.«

Manning hansara tókti hetta vera hyggjuráðini. Teir taka og seta upp segl og lata ganga um náttina út í hav, so skjótt sum til ber. Teir lætta ikki ferðini, fyrr enn teir koma til Føroya og heim til Gøtu. Tróndur læt illa um ferð teirra. Teir svaraðu honum ikki væl, men teir vóru tó heima hjá Tróndi.

Skjótt frætti Ólavur kongur, at teir Sjúrður vóru farnir av stað, og mangt ilt varð tá talað um teirra mál. Tá vóru teir mangir, ið hildu, at Sjúrður og hansara menn vóru ákærdir av røttum, teir sum fyrr høvdu hildið hann vera ósekan og mælt kongi ímóti. Ólavur kongur var fáorðaður um hetta mál, men nú tóktist hann av sonnum at vita tað, sum hann fyrr hevði grunað. Kongur fór tá ferðir sínar og tók veitslur har, sum vórðu gjørdar fyri honum.

Karl hin Mørski kemur til Ólavs kongs

Várið eftir, tá ið Ólavur kongur hevði hústing, hevði hann tað mál á munni, at hann segði frá tí mannskaða, sum hann hevði hавt í Føroyum, »og tann skatturin,« sigur hann, »sum teir hava lovað mær, kemur ikki fram. Nú ætli eg at senda menn hagar eftir skattinum einaferð enn.«

Kongur heitti tá á ymsar menn, at teir skuldu fara hesa ferð. Men har komu svar afturímóti, at allir menn sögdust undan ferðini.

Tá stóð ein maður upp á tinginum, stórur og sterkur á at líta; hann hevði reyðan kyrtil, hjálm á høvdi, gyrdur við svørði; hann hevði stórt høggspjót í hendri. Hann tók til orða: »Tað er satt at siga,« segði hann, »her er mikil munur á monnum; tit hava góðan kong, og hann hevur vánaligar menn; tit nokta fyri at fara eina sendiferð, sum hann biður tykkum, men tit hava fyrr fингið vinargávur frá honum og mangar sámuligar lutir. Eg havi higartil ikki verið vinur við henda kongin; hann hevur eisini verið óvinur míin, og hann sigur orsøk vera til tess. Nú vil eg bjóða tær, kongur, at fara hesa ferð, um eingin betri fæst.«

Kongur svarar: »Hvør er hesin hin djarvi maður, ið svarar mínum máli? Tú hevur nógv fram um aðrar menn, sum her eru, tá ið tú sjálvur býður tær til hesa ferð, men teir sögdust undan, sum eg helt mundu fara av góðum huga. Men eg kenni teg ikki, og eg veit ikki navn tit.«

Hann svaraði so: »Ikki er navn mítt ókunnugt, kongur. Tað er hugsan míin, at tú hevur hoyrt meg nevndan, eg eri kallaður Karl Mørski.«

Kongur svarar: »Tað er so, Karl; hoyrt havi eg teg nevndan fyrr, og satt at siga hava verið tær stundir, at høvdu vit funnið saman, so hevði tú ikki fингið sagt frá tíðindum um fund okkara; men nú skal eg ikki vera verri enn tú, tá ið tú býður mær hjálp tína, at eg ikki sýni tær stóra tøkk aftur

ímóti; tú, Karl, skalt koma til míni og vera gestur míni í dag. Tá skulu vit eisini røða um hetta mál.« Karl sigur, at so skal vera.

Karl hin Mørski samdist við kong

Karl hin Mørski hevði verið víkingur og hin mesti ránsmaður. Kongur hevði mangar ferðir sent menn eftir honum og vildi taka hann av lívi. Men Karl var ættstórus maður og ógvuliga virkisfúsur, ítróttamaður og eitt reystmenni í mongum lutum. Men tá ið Karl hevði boðið sær til at fara hesa ferð, gav kongur honum sættir og tínæst kærleika síni; hann læt búgvá ferð hansara sum best. Teir voru nær um tjúgu menn á skipi.

Kongur gjørði orðsending til vinir sínar í Føroyum; hann sendi Karl hagar og leit hann upp í hendurnar á Leivi Øssurssyni og Gilla lög-søgumann. Til tess sendi hann teimum jartekin síni. Karl för beinan vegin, hann var til reiðar. Teir fingu góðan byr, komu til Føroyar og lögdu at í Tórshavn í Streymoy. Síðan varð har stevnt til tings, og har kom stór mannfjøld. Har kom Tróndur úr Gøtu við stórum flokki; har komu Leivur og Gilli, teir høvdum eisini nógvar menn.

Tá ið teir høvdum tjaldað og gjört alt væl til, gingu teir á fund við Karl Mørkska. Har heilsaðust teir vinarliga. Síðan bar Karl fram orð og jartekin Ólavss kongs og vinarkvøðu til Leiv og Gilli. Teir tóku væl við tí, teir buðu Karl heim til sín og sögdu seg vilja flyta ørindi hansara; teir skuldu veita honum so mikla hjálp, sum teir voru mentir. Hann tók takksamliga við boðunum.

Stutt eftir kom har Tróndur og fagnaði Karli væl. »Eg eri,« segði Tróndur, »fegin um, at slíkur maður er komin higar til lands í ørindum frá kongi okkara, sum vit allir eru skyldugir at standa undir. Eg vil ikki annað, Karl, enn at tú kemur til míni at vera í veturni við so mikið av tínum

liði, at tín heiður verður stórra enn áður.« Karl svarar, at hann hevði framanundan lovað at fara til Leivs, »annars hevði eg verið fúsur at tikið av hesum boði.«

Tróndur svarar: »Tá man Leivur vinna sóma av hesum, men eru ikki aðrir lutir, sum eg fái gjört, og sum tygum er hjálp í?«

Karl segði, at hevði Tróndur viljað drigið saman skattin um Eysturoy og úr Norðoyggjum, so hevði tað verið honum mikil hjálp.

Tróndur segði, at tað var skylda og heimild hansara, at hann veitti tann beina til ørindi kongs. Tróndur gekk tá aftur í búð sína. Á tí tinginum hender ikki fleiri tíðindi. Karl fór til vistar hjá Leivi Øssurssyni; hann var har veturin eftir. Leivur heintaði skattin saman um Streymoy og allar oyggjarnar sunnanfyri.

Várið eftir fekk Tróndur í Gøtu mikla vanheilsu, hann hevði tungan eygnaverk og aðra ilsku; men hann búði seg til tings, sum vani hansara var. Men tá ið hann kom á tingið, og búð hansara var tjaldað, læt hann tjalda innan undir við svörtum tjøldum til tess, at tað skuldi ikki síggjast so væl ígjøgnum. Men tá ið nakrir dagar voru lidnir á tinginum, ganga Leivur og Karl til búð Tróndar, og teir voru fjølmentir. Tá ið teir komu til búðina, stóðu nakrir menn uttanfyri. Leivur spurdi, um Tróndur var inni í búðini, teir sögdu, at hann var har.

Leivur segði, at teir skuldu biðja Trónd koma út, »tí vit báðir Karl hava ørindi til hansara.«

Tá ið menninir komu aftur, sögdu teir, at Tróndur hevði slíkan eygnaverk, at hann fekk ikki komið út, »og hann bað teg, at tú skuldi ganga inn til hansara.«

Leivur mælti tá við fylgisneytar sínar, at teir skuldu fara varliga, tá ið teir komu í búðina, »trokist ikki; gangi hann fyrstur út, sum síðst gongur inn.«

Leivur gekk fyrstur inn og so Karl, síðan allir fylgisneytar teirra, teir voru allir alvápnaðir, sum skuldu teir verið búnir til bardaga. Leivur

gekk innar fram við teimum svørtu tjøldunum; har spurdi hann, hvar Tróndur var.

Tróndur svaraði og heilsaði Leivi. Leivur tók við kvøðu hansara; hann spurdi síðan, um hann hevði heintað skattin um Norðoyar, ella hvør greiði mundi vera á um tað silvrið. Tróndur svaraði, at tað var ikki farið honum úr huga, sum hann og Karl høvdū talað saman um, so greiði mundi vera á skattinum; »her er ein pungur, Leivur, sum tú skalt taka, og hann er fullur av silvri.«

Leivur leit seg um og sá fáar menn inni í búðini; menn lógu á þøllunum, men fáir sótu uppi. Síðan gekk Leivur til Tróndar, tók við punginum og bar hann uttar í búðina, har sum ljóst var; hann stoytti silvrið niður í skjøldur sín, rótaði við hondini og mælti, at Karl skuldi síggja silvrið.

Teir hugdu at tí eina lótu. Tá spurdi Karl, hvussu Leivi líkaði silvrið.

Hann svarar: »Tað hugsi eg, at hvør tann peningur, ið ringur er í Norðoyum, er komin her uppí.«

Tróndur hoyrdi hetta og mælti: »Dámar tær ikki væl silvrið, Leivur?«
»So er,« sigur hann.

Tróndur mælti: »Ikki eru teir miðal mannníðingar, frændur mínr, tá ið eg kann ikki líta teimum nakað til. Eg sendi teir í vár at heinta skattin norður í oyggjarnar, tí eg var ikki førur til nakað sjálvur í vár. Teir hava tikið mutur av bónnum og falskan pening upp í skattin, ið ikki tykist at vera tókur til gjaldingar; og tað man vera betri, Leivur, at hyggja at hesum silvri, sum mær er goldið í landskuldu.«

Leivur bar tá silvrið aftur, tók við einum øðrum pungi og bar hann út til Karl. Teir rannsakaðu tað fæið.

Karl spurdi, hvussu Leivi dámdi hetta fæið. Hann segði, sær tókti hetta fæ vánaligt, »og ikki so frægt, at tað verður tikið fyri tær skuldir, sum óvandaliga hevur verið avgjört um frammanundan, men ikki vil eg taka hetta fæ at lata kongi.«

Ein maður, sum lá á pallinum, kastaði feldin av høvdinum og mælti:
»Satt er tað, ið fornir hava sagt: so minkar dirvið, sum maður eldist. So

er eisini við tær, Tróndur: tú letur Karl hin Mørkska reka fæ títt aftur allan dag.«

Tað var Geyti Reyði.

Tróndur leyp upp við orð Geyta og var í øðini; hann talaði harðliga á frændur sínar. Men at enda mælti hann, at Leivur skuldi lata honum silvrið aftur, »men tak her við hesum punginum, sum leigulendingar míni hava ført mær heim í vár. Eg síggi illa, men sær er hond hollast.«

Maður, sum lá á pallinum, reistist upp á alboga; tað var Tórður Lági. Hann mælti: »Tað eru ómildar ábreiðslur, vit fāa fyri Mørakarl, og vert hevði verið at lónað honum tað aftur.«

Leivur tók við punginum og bar aftur til Karl. Tá hugdu teir at tí fænum.

Leivur mælti: »Ikki tørvar okkum leingi at hyggja at hesum silvri; her er hvør peningur betri enn annar, og hetta fæ vilja vit hava. Fá tú, Tróndur, ein mann til at vera og ansa eftir, meðan silvrið verður vigað.«

Tróndur segði, at honum tókti tað best, at Leivur ansaði eftir hansara vegna.

Nú gingu teir Leivur út stutt frá búðini og settu seg niður har at viga silvrið. Karl tók hjálmin av hövdinum og helti silvrið í hann, tað sum vigað var. Teir sóu mann ganga fram við sær, og hann hevði tignarstav í hondini, hann hevði síðan hatt á hövdinum og grøna kápu, var berföttur, og línbrókur hevði hann knýttar at beinunum. Hann setti stavin niður í völlin, gekk burturfrá og mælti:

»Vara teg, Mørakarl, at hesin stavur míni verður tær ikki at meini.«

Stutt eftir hetta kom ein maður leypandi, kallaði harðliga á Leiv Øssursson og bað hann fara sum skjótast til Gilla løgsøgumans; »har leyp Sjúrður Tollaksson inn um tjaldskørina og hevur sært búðarmann hansara til ólívís.«

Leivur leyp beinan vegin upp og fór at finna Gilla; alt lið hansara för við honum, men Karl sat eftir. Eystmenninir stóðu í ring um hann. Geyti

Reyði leyp at og hjó við handøks yvir herðarnar á monnunum, og tað høggið kom í høvdið á Karli, men sárið var ikki stórt. Tórður Lági tók upp stavin, ið stóð í vøllinum, og slær á øksarskallan, so at øksin stóð niður í heilan. Tá tusti fjøld av monnum út úr búð Tróndar.

Karl varð borin deyður haðan.

Tróndur læt illa yvir hesum verki og beyð góð fæ til sættar fyri frændur sínar. Leivur og Gilli høvdum tá upp sakarmál, og teir tóku ikki við fig-garbótum. Sjúrður varð útlagin fyri tað óbótaverk, hann hevði gjørt á búðarmann Gilla, Tórur og Geyti fyri, at teir drópu Karl. Eystmenninir búðu skip sitt til, tað sum Karl hevði havt hagar, og föru eystur á fund við Ólav kong. Men lagnan forðaði honum at fáa hevnt hetta fyri ófriði-num, ið tá hevði tikið seg upp í Noregi; nú er at enda komið við teimum tíðindum, ið stóðust av, at Ólavur kongur heintaði skatt í Føroyum.

Sætt Føroyinganna og Tróndar

Eftir dráp Karls Mørska og atsóknina at búðarmanni Gilla vórðu Sjúrður Tollaksson, Tórður Lági og Geyti Reyði, frændur Tróndar, bur-turriknir og útlagnir úr Føroyum. Tróndur fekk teimum havfarandi skip og eitt sindur av fæ. Teir tóktu seg vånaliga av hondum loystar; teir hava miklar átolur við Trónd; teir søgdu, hann hevði drigið undir seg faðirarv teirra og gav teimum einki burturav. Tróndur segði, at teir høvdum fngið nögv meir, enn teir áttu; hann segði seg leingi hava havt umhugsan fyri teimum og ofta givið teimum fíggjarlutir, men hann hevði fngið ringa tøkk afturfyri.

Nú leggja teir Sjúrður í hav, og teir eru tólv menn saman á skipinum. Orð gekk um, at teir ætlaðu at halda til Íslands. Tá ið teir høvdum verið stutta tíð í havinum, kom mikil stormur á, og hann helt sær nær um eina

viku. Tað vistu allir teir, ið á landi vóru, at hetta var teimum Sjúrði mest ímóti, og teir tóktust hava lítla vón um ferð teirra.

Tá ið tað leið út á heystið, funnust rekar av skipi teirra í Eysturoy. Tá ið veturin kom, vóru nógvar afturgongur í Gøtu og víða um í Eysturoynni, og frændur Tróndar sóust ofta; teir gjørdu monnum mikið mein: summir fingu beinbrot ella onnur meiðsl. Teir gingu so nógva aftur fyri Tróndi, at hann tordi ikki at ganga einsamallur um veturin. Hesum gekk stórt orð av.

Tá ið leið á veturin, sendi Tróndur boð til Leivs Øssurssonar, at teir skuldu finnast, og so gera teir. Tá ið teir hittust, mælti Tróndur:

»Síðsta summar hittu vit í mikið vandræði, fostursonur, og tað var um reppið, at allir tingmenninir fóru upp at berjast; nú vildi eg, fostursonur míni,« segði Tróndur, »at tað hevði verið ásett við lög eftir okkara ráði, at menn aldri hava vápn við sær á ting, har sum menn skulu tala skilatos og rættarmál.«

Leivur segði, at hetta var væl mælt, »og her skulu vit samráðast við Gilla løgsøgumann, frænda míni.«

Teir vóru systrasynir, Gilli og Leivur.

Nú finnast teir allir saman og tala um hetta sín ámillum.

Gilli svarar Leivi soleiðis: »Lítið trúvgvi eg Tróndi til, og nú skulu vit játta, at allir handgingnir menn skulu hava vápn síni og nakrir av teimum, ið okkum fylgja; almenningurin skal vera vápnaleysur.«

Nú avráða teir hetta sín ámillum og staðfesta tað.

Veturin líður nú av, og menn koma til tings um summarið í Streymoy.

Nú er tað ein dagin, at teir Gilli og Leivur ganga frá búðum sínum niðan á eina høvd, ið var á oynni, og tala saman; knappliga síggja teir eysturi á oynni undir sólini, at upp á tann høvdan, ið har var, ganga menn, og teir vóru ikki fáir. Teir telja tríati menn. Tað blikar á skildir í sólskininum og hartil á fagrar hjálmar, teir høvdu øksir og spjót, og tað liðið var hermansligt á at líta. Teir sóu, at maður gekk undan, stórur og reystur í reyðum kyrtli, hann hevði tvílittan skjoldur, bláan og gulan,

hjálm á høvdi og stórt høggspjót í hendi. Teir hildu seg har kenna Sjúrð Tollaksson. Næstur honum gekk ein prúður maður í reyðum kyrtni, og hann hevði reyðan skjøldur. Teir hildu seg kenna fyri vist, at tað var Tórður Lági. Triði maðurin hevði reyðan skjøldur við mansandliti málaðum uppá. Hann hevði stóra øks í hendi. Tað var Geyti Reyði.

Teir Leivur ganga nú skjótt heim til búðir sínar. Sjúrður og menn hansara koma brátt hagar, og eru allir væl vápnaðir.

Tróndur gongur úr búð síni ímóti teimum Sjúrði og mangir menn við honum; menn hansara vóru allir væl vápnaðir.

Leivur og Gilli høvdu fáar menn aftur ímóti Tróndi, og tað gjørdi mesta munin teirra millum, at av Leivs monnum vóru fáir, ið høvdu vápn.

Tróndur og frændur hansara ganga at flokki Leivs. Tá mælti Tróndur: »So er nú háttað, Leivur fostursonur,« segði hann, »at her eru komnir frændur mínr, sum brádliga máttu fara úr Føroyum stutt síðan; nú vil eg ikki longur hava, at vit frændur verða kúgaðir av tær og Gilli. Her eru tveir kostir fyri hond: annar er, at eg dømi einsamallur tykkara millum, og vilja tit ikki tað, vil eg ikki forða teimum í tí, teir vilja havast at.«

Leivur og Gilli síggja skjótt, at teir eru ov fámentir ímóti Tróndi og liði hansara á hesum sinni, og teir velja tí at geva hetta mál teirra millum upp í hendurnar á Tróndi. Hann tekur straks avgerð í málinum og segði seg ikki at fara at verða vitrari seinni. Hann mælti: »Tað er avgerð mínr,« sigur Tróndur, »at eg vil, at frændum mínum skal loyvast at vera her í Føroyum, hvar teimum líkar, hóast teir áður hava verið riknir burtur hiðan, men bøtur skal hvørgin parturin lata. Ræðið her í Føroyum vil eg skipa soleiðis, at eg havi ein trið ing, Leivur annan og synir Sigmundar hin triðja. Hetta ræðið hevur leingi verið fyri øvund og illneitan. Tær, Leivur fostursonur,« sigur Tróndur, »vil eg bjóða barnfostur og fostra Sigmund, son tín. Tann beina vil eg enn gera tær.«

Leivur svarar: »Eg vil, at fyri barnfostrinum skal Tóra ráða, og hon skal gera av, hvørt hon vil, at sonur hennara skal fara til tín ella vera heima hjá okkum.«

Soleiðis skiljast teir á hesum sinni.

Tá ið Tóra fær at vita um fostrið, svarar hon:

»Tað man helst vera, at eg haldi annað um hetta enn tú, um eg skal ráða, skal eg ikki halda Sigmundi, syni mínum, frá teirri uppfosten, ið honum býðst, tí nögv, tykir mær, Tróndur hevur fram um flestar menn.«

Sigmundur, sonur Tóru og Leivs, fór til Gøtu til fosturs hjá Tróndi; hann var tá trý ára gamal og hitt vænasta mansevni; har vaks hann upp.

Frá Tróndi og frændum hansara

Á teimum dögum, tá ið Sveinur var kongur í Noregi og Alfíva, móðir hansara, var Tróndur heima í Gøtu og frændur hansara Sjúrður, Tórður og Geyti Reyði. So er sagt, at Tróndur var ikki giftur maður. Hann átti eina dóttur, sum æt Guðrun.

Tá ið frændur Tróndar høvdu verið har eina tíð, kemur hann á mál við teir og segði, at hann vildi ikki hava teir longur við síni leti og sínum atgerðarloysi. Sjúrður svaraði illa aftur; hann segði, hann unti teimum bara ilt øllum frændum sínum, og segði hann sita yvir faðirarvi sínum. Teir høvdu hart orðaskifti. Teir tríggir frændurnir fóru tá burtur haðan. Teir fóru til Streymoyar; hon er fjølbygdasta oyggj í Føroyum. Tann maður, ið nevndur varð Tórhallur hin Ríki, búði tá har. Hann hevði konu, sum æt Birna, og hon varð kallað Streymoyar-Birna; hon var ráðarík og prúð kona. Tórhallur var tá væl við aldur; Birna hevði verið givin honum fyri ríkidømi. Tórhallur átti pening á hjá nærum hvørjum manni, og víða um var goldið honum lítið aftur.

Teir Sjúrður, Tórður og Geyti koma til Streymoyar og finna Tórhall bónða á málí. Sjúrður býður sær til at heinta fæ hansara fyri helming, tær skuldir, sum var minsta vón hjá honum at fáa aftur. Men tørvaði honum

at saksøkja, tá vildi hann eisini hava fyri starv sítt, tað ið málið kostaði, og bóndin skuldi hava helmingin av tí, ið eftir var. Tórhalli tókti hetta harðar treytir, men teir samdust tó um hetta.

Sjúrður fer nú víða um í Føroyum og heintar saman fæ fyri Tórhall, og hann saksøkir beinan vegin, hann heldur tað tørva; hann fær tá brátt mikið fæ, so hann knappliga verður ríkur maður.

Sjúrður og frændur hansara eru nú mangan leingi hjá Tórhalli og konu hansara. Ofta sótu tey og talaðu saman, Sjúrður og Birna, og tað gekk orð av, at okkurt mundi vera teirra millum.

Teir eru har um veturnin.

Um várið sigur Sjúrður, at hann vil bjóða Tórhalli, at teir skuldu hava búgvini í felag, men Tórhallur tók hetta heldur fáliga, fyrr enn húsfrúin kom upp í samráðingarnar. Tá gavst hann og læt hana ráða. Taka tey nú alt ráðið í búnum; Tórhallur verður nú skúgvaður til viks og lítið virdur, so at Sjúrður og Birna ráða nú øllum, sum tey vilja.

Dráp Tórhals

Tað hendi um summaríð, at skip kom til Føroya og fórst við Suðuroy; har týndist nögv fæ; tólv voru teir á skipinum, og fimm sjólótust, men sjey komu livandi á land; ein æt Havgrímur, annar Bjarngrímur og hin triði Hergrímur; teir voru allir brøður, og teir voru stýrismenn. Ilt var hjá teimum at fáa innivist og annars tað, ið teimum tørvaði.

Sjúrður, Tórður og Geyti fóru nú á fund teirra og sögdu, at teir voru nú illa komnir, og Sjúrður beyð teimum øllum heim til sín.

Tórhallur kom tá á tal við Birnu, at honum tókti hetta heldur bráðræsið gjørt. Sjúrður segði, at tað, sum gekk fyri tilhaldið, skuldi takast av hansara góðsi og ikki svíða at Tórhalli. Teir voru nú har væl virdir og heldur betur enn Tórhallur.

Tórhallur bóndi var heldur kargur og kom ofta upp at deilast við Bjarngrím. Tað var eitt kvøldið, tá ið teir sótu har í stovuni, at tað bar soleiðis á, at Bjarngrímur og Tórhallur fóru upp at deilast. Tórhallur sat á beinkinum og hevði eina prukku í hondini; hann sat og veipaði við henni, tá ið hann deildi sum mest, og av tí hann var hálvblindur, kemur stavurin Bjarngrími á nasarnar. Hann verður óður av hesum, vildi taka eftir øks síni og høgga Tórhall í høvdið við henni. Sjúrður loypur tá skjótt til, grípur Bjarngrím og sigur seg vilja fáa teir at semjast. Hetta gekk so, at teir vóru samdir.

Teir eru nú har um veturin, og teir hava lítið saman eftir hetta.

So líður veturin. Sjúrður sigur, at hann vil hjálpa teimum onkursvegna.

Hann letur teimum ein byrðing, sum farandi er við; hann og Tórhallur áttu hann báðir saman. Hetta líkaði Tórhalli illa, til húsfrúin tók til orða. Sjúrður gav teimum mat frá sær, og teir fóru til skips. Teir lógu á skipinum um næturnar, men gingu heim til húsa um dagarnar.

Tá ið teir vóru ferðarbúnir, var tað ein morgunin, at teir gingu heim til húsa; Sjúrður var ikki heima við hús, men hann fekst við ymist starv úti, sum honum tørvaði at gera. Síðan vóru teir har um dagin; Sjúrður kom tá heim og fór til borðs; tá vóru keypmenninir farnir út á skipið. Sjúrður spurdi, tá ið hann var setstur til borðs, hvar Tórhallur bóndi mundi vera; honum varð sagt, at hann mundi sova.

»Tað er ein ónatúrligur svøvnur,« sigur Sjúrður, »hvussu man tað vera, er hann farin úr klæðunum ella ikki? Vit skulu bíða eftir honum við matinum.«

Nú verður gindið til skálan, og Tórhallur lá tá í rekkju síni og svav. Hetta varð sagt Sjúrði. Hann loypur upp og gongur fram móti rúmi Tórhals; hann verður skjótt vísur í, at Tórhallur var deyður. Sjúrður tekur klæði oman av honum og sær, at rekkja hansara er ógvuliga blóðug, og hann finnur sár undir vinstru hond á honum, har sum hann hevði verið stungin við smølum jarni inn í hjartað.

Sjúrður segði, at tað mundi vera hitt versta verk »og tað man hin armi Bjarngrímur hava gjørt, og halda seg nú hava hevnt slagið av stavinum. Nú skulu vit fara oman á skipið og hevna hetta, um tað ber okkum til.«

Frændurnir taka nú våpn síni; Sjúrður hevur stóra øks í hendi. Teir leypa oman á skipið, og Sjúrður deildi illa; hann loypur beinan vegin út á skipið. Í somu løtu leypa brøðurnir upp, tá ið teir hoyra blótan og bannan. Sjúrður loypur at Bjarngrími og høggur við báðum hondum við øksini framman í bringuna á honum, so at øksin stendur undir kav. Tað var beinan vegin hansara bani. Tórður Lági høggur til Havgríms við svørði á økslina og sneiðir soleiðis allan armin frá; hann fekk beinan vegin bana. Geyti Reyði høggur við øks í høvdið á Hergrími og klývur hann niður í herðar. Tá ið teir eru deyðir allir, sigur Sjúrður, at hann vil einki hava at gera við lutir teirra, sum eftir eru, men tað góðsið, sum brøðurnir áttu, segði hann seg vilja hava, men tað var tó lítið. Teir Sjúrður fara nú heim við hesum fænum. Nú heldur hann seg hava hevnt Tórhall bónða væl. Men tó verður borið ilt orðalag á Sjúrð og teir frændurnar um lívlát Tórhals.

Sjúrður fær nú Birnu, og tey leggja búgví síní saman. Tey bæði Tórhallur og Birna áttu mong børn saman.

Dráp Torvalds og svik Geyta Reyða

Torvaldur æt maður, hann búði í Sandoy. Torbera æt kona hansara. Hann var ríkur maður at fíggjarlутum, og hann var væl við aldur, tá ið hetta barst til.

Geyti Reyði kemur til Torvalds og býður sær til at heinta inn ta skuld, sum honum var lítil vón um at fáa afturrindaða, og avgerðin teirra millum var ógvuliga lík henni, sum var millum Tórhals og Sjúrðar.

Geyti var hjá Torvaldi ikki styttri enn hjá Sjúrði.

Brátt var tað á manna munni, at hann royndi at leggja ástir saman við konu Torvalds; hann dregur skjótt saman nógv fæ.

Á einum sinni kom ein maður, sum skyldaði Torvaldi fæ; tað var ein fiskimaður. Um kvøldið var heldur myrkt í stovuni; har sótu menn. Tá kravdi Torvaldur fæ sítt frá fiskimanninum, men hann svaraði seint og heldur illa.

Geyti reikaði á gólvínum og nakrir menn við honum í myrkrinum.

Tá ið minst varir, mælti Torvaldur: »Leggur tú, armingi, hvast fyri bróstið á gomlum manni og sakleysum.«

Hann hoknar upp at bróstinum og er deyður beinan vegin.

Tá ið Geyti hoyrdi hetta, leyp hann beinan vegin at fiskimanninum og høggur honum alt fyri eitt banahøgg; hann segði, at hann skuldi ikki gera fleiri óhapp. Geyti ræður nú fyri búnum við einkjuni og fær hana til konu.

Leivur kemur til Føroya

Leivur æt maður; hann var sonur Tóris Beinissonar. Hann sigldi keyperðir millum Noregs og Føroya, og hann átti væl av fæ. Tá ið hann var í Føroyum, gisti hann stundum hjá Leivi Øssursyni og stundum hjá Turið megameinkju og sonum hennara.

Nú var tað á einum sinni, tá ið Leivur kom við skipi sínum til Føroya, at Sjúrður Tollaksson býður honum heim til sín í Streymoy; hetta ráða teir av sín ámillum. Leivur Øssursson kom á skipið, og honum dámar ikki rættiliga væl, at navni hansara tekur bústað hjá Sjúrði. Hann segði, tað var ikki eftir sínum ráðum, og hann mundi hava fingið tilhald hjá sær í Suðuroy. Leivur sigur, at nú fer at vera sum er. Hann fór til Sjúrðar og hevði innivist har; Sjúrður setur hann næst sær sjálvum og er væl við hann. Hann er har um veturin í góðum fagnaði.

Sigmundur berst í dreymi fyri Turið megameinkju

Várið eftir er tað sagt, at ein dagin skal Sjúrður fara at heinta fæ sítt hjá grannanum, ið æt Bjørn, »og eg vil, Leivur,« sigur hann, »at tú kemur við mær at hjálpa okkum til sættis, tí at Bjørn er ógvuliga snarsintur, og eg havi leingi átt fæ á hjá honum.« Leivur segði seg vilja gera, sum Sjúrður vildi.

Teir ganga nú tveir saman til Bjarnar, og Sjúrður krevur fæ sítt, men Bjørn svarar honum illa. Har verður nógvur gangur, og Bjørn vil høgga til Sjúrðar, men Leivur leyp ímillum, og øksin hjá Birni kom í høvdið á honum, so hann var deyður í stundini. Sjúrður leyp tá til og gav Birni banahøgg.

Hesi tíðindi frættust nú skjótt. Sjúrður var einsamallur um at siga frá tilgongdini, og tí kom hann aftur í ringt orð.

Tær Turið megineinkja og Tóra, dóttir hennara, brigsla ofta Leivi Øssurssyni, at hann vildi aldri hevna hesa skomm, sum teimum hevði verið fyrí; tær sýna honum illvilja og fíggindskap; men hann hevði ógvuliga gott tol við teimum. Tær sögdu, at tol hansara kom av tí, at hann var ein bloyta og letingur. Møðgunum dámar ógvuliga illa lívlát Leivs Tórissonar; tær halda seg vita við vissu, at Sjúrður man hava dripið hann.

So er sagt, at einaferð droymdi Turið megineinkja, at Sigmundur Brestisson, húsbóndin, sum hevði verið, kom til hennara og talaði við hana:

»Tað er, sum tú sært, at eg eri higar komin, og hetta er loyvt mær av Gudi sjálvum,« sigur hann, »og hav tú nú ikki nakað ilt inni við Leiv mág tín, tí hann man fara at hava ta eydnu at reka burtur skommina, sum liggar á tykkum.«

Eftir tað vaknar Turið og sigur Tóru, dóttur síni, dreymin; frá tí degi eru tær vinsælari við Leiv enn áður.

Viðurskiftini í oyggjunum

Nú er fyrst at siga frá, at skip kom uttan av havi til Føroya í Streymoy skamt frá garði Sjúrðar. Tað voru norrønir menn; Arnljótur æt stýrismaðurin. Teir voru átjan menn á skipi.

Maður búði har, sum skipið kom at landi, og hann æt Skofti; hann var í starvi hjá keypmunnunum og dugnaði teimum væl; og teimum dámdi hann eisini væl. Stýrismaðurin kemur á tal við Skofta og mælti so: »Tær vil eg siga mítt loyndarmál,« sigur hann, »at teir voru synir mínir, Bjarngrímur og brøður hansara, sum Sjúrður Tollaksson læt drepa, og

eg vildi, at tú skuldi verið í ráðum við mær, so at eg náddi at teimum Sjúrði og fekk hevnt synir mínar.« Skofti segði seg einki gott hava at lóna Sjúrði, og hann lovaði beinan vegin Arnljóti at gera hann varan við, tá ið best mundi vera at sökja at Sjúrði.

Einaferð um summarið fara teir tríggir á skipi, Sjúrður, Tórður og Geyti. Teir fara í eina oyggj at taka skurðseyð. Tað er siður Føroyinga at hava feskt kjøt allar ársins tíðir. Tá ið teir eru farnir, ger Skofti Arnljót varan við tað. Keypmenninir gera skjótt av, og teir voru fímtan saman á skipsbátinum; teir komu í ta oynna, har teir Sjúrður voru, og ganga niðan á oynna tólv mans saman, meðan tríggir ansa skipinum.

Teir Sjúrður síggja menninar, sum ganga upp á oynna, og teir tala sínámillum, hvørjir teir munnu vera. Teir sóu, at menninir voru í litaðum klæðum og vápnaðir. »Tað man helst vera,« segði Sjúrður, »at her munnu vera komnir teir keypmenninir, ið her hava ligið í summar; teir munnu hava onnur örindi enn keypstevnu, og teir munnu hava örindi til okkara, og tað mugu vit búgva okkum til. Nú skulu vit ganga ímóti teimum og brúka ráð Sigmundar Brestissonar,« sigur Sjúrður, »og síðan skulu vit leypa undan hvør okkara og hittast allir við skip okkara.«

Nú ganga teir hvør móti øðrum. Arnljótur eggjar beinan vegin fylgismenn sínar og biður teir hevna synir sínar. Teir Sjúrður stökka undan hvør sær og koma allir í fjøruna til skip sít. Tá koma teir Arnljótur og sökja at teimum. Sjúrður høggur til hansara, ið sökti at honum, og kvetti bæði beinini undan honum fyri oman knæ, og hann fekk har bana. Tórður drepur ein annan mann og Geyti hin triðja. Tá leypa teir á skip sít og rógyva fram við oynni. Har finna teir skipsbátin og tríggjar menn í honum. Sjúrð ur loypur yvir á bátin, drepur ein teirra og blakar tveir fyri borð; teir taka bátin og rógyva heim við báðum skipunum.

Sjúrður savnar nú menn til sín og fer út aftur í oynna; teir ganga niðan á oynna. Eystmenninir leypa saman og ætla at verja seg.

Tórður Lági mælti: »Tað eru míni ráð, Sjúrður frændi, at geva hesum

monnum grið, nú vit hava teir í okkara valdi, tí vit hava áður gjort Arnljóti miklan skaða.«

Sjúrður svarar: »Tað er væl mælt, men tí vil eg, at teir skulu leggja alt í mítt vald, um teir skulu hava grið.«

Tað gekk so, at teir góvu Sjúrði sjálvdømi, og hann leggur tríggjar mansbøtur á Arnljót fyrir hvønn teirra. Tað fæ læt Arnljótur alt; hann var úr Suðuroyum, og annað fekk hann ikki í bøtur fyrir synir sínar. Síðan fór hann burtur aftur úr Føroyum.

Sjúrður varð varur við svik Skofta og segði, at hann skuldi tiggja lív, men fara burtur úr Føroyum; hann fór síðan til Noregs og var útlagin úr Føroyum.

Tórður roynir at fáa Turið meGINEINKJU

Nú er at siga frá tí, at Sjúrður Tollaksson eggjaði Tórð, bróður sín, til, at hann skuldi fáa sær konu. Tórður spyr, hvar hann ætlar at fáa honum eina konu.

»Ikki man eg ganga frá teirri bestu giftu í Føroyum, og tað er Turið meGINEINKJA.«

»Ikki ætli eg mær so hátt,« sigur Tórður.

»Ikki manst tú fáa, um vit ikki biðja,« sigur Sjúrður.

»Ikki man eg fara at royna hetta« sigur Tórður, »og tað man fara at verða av ongum, at hon vil giftast við mær, men tú mást tó gjarna royna hetta, um tú vilt.«

Sjúrður fer nú dagin eftir til Skúvoyar at bera hetta mál upp fyrir Turið. Hon er ikki skjót at taka við hesum máli, men hann heldur fram við tí,

og tað kemur so hagar til, at hon sigur seg vilja tala við vinir sínar og synirnar; hon skuldi senda honum boð um, hvørji ráð hon hevði tikið.

Sjúrður fer nú heim og sigur alt líkligt um svar hennara.

»Undarligt tykir mær hetta,« sigur Tórður, »og eg gruni, at hetta man ikki vera av heila huga hennara.«

Turið hitti Leiv, mág sín, og Tóru, dóttur sína. Hon segði teimum frá bønarorðunum. Tóra spyr, hvussu hon svaraði.

Hon sigur seg hava mest víst teimum frá sær, men tó minni enn hon hevði ætlað, »men hvørji ráð tykir tær best, dóttir?«

Hon svarar: »Ikki skalt tú vísa hesum frá tær, um eg ráði, um so er, at tygum er nakað í huga at royna at hevna ta skomm, sum okkum hevur verið gjörd, og ikki er annað betri agn enn hetta til at draga teir. Mær tørvar ikki at leggja móður míni orð í munnin, tí at mangar vegir hevur hon at draga teir, so teir einki gruna.«

Leivur samtykkir við Tóru í hesum, og hann segði seg vilja leggja sín hug á, at teir at enda skuldu fáa tað, ið teir áttu at hava fyri illgerðir sínar; tey avgjørdu dagin, nær teir skuldu koma hagar aftur at vitja í hesum máli.

Tá mælti Leivur: »Langt hevur Tróndur sæð fram, tá ið hann beyð okkum barnfostur, og tað má eg kenna tær um,« sigur hann, »tí tað er deyði Sigmundar, sonar okkara, um hann er hjá Tróndi, tá nakað ilt kemur ímillum okkara og Sjúrðar.«

»Ikki ætli eg,« sigur Tóra, »at hann skal vera leingi har hiðan ífrá, og nú er tann stundin komin, tá ið vit skulu fara til Eysturoyar, og tú finnur Trónd, fosturfaðir tín, á máli.« Tey koma nú øll ásamt um hetta.

Frá ferðum Leivs og konu hansara

Nú fara tey Leivur öll saman, og tey eru sjey á skipi. Tey koma til Eysturoyar, og har tók illa inn um dagin; teir Leivur vóru ógvuliga vátir, men Tóra var turr. Tey ganga niðan í garðin í Gøtu, og Tróndur fagnar teimum væl. Hann letur kynda upp eldar fyri teimum, men Tóra varð fylgd inn í eina stovu, og Sig mundur, sonur hennara, var hjá henni; hann var tá níggju ára gamal og av evnaligastu dreingjum á at líta.

Móðir hansara spurdi, hvat Tróndur hevði lært hann, og hann segði seg hava lært alt um saksøking og rættargongd fyri seg sjálvan og aðrar; tað lá greitt fyri honum. Tá spyr hon, hvat fosturfaðir hansara hevði lært hann um heilug frøði. Sigmundur segði seg hava lært pater noster og kredduna. Hon segði seg vilja hoyra tað, og hann so gjørði; henni tókti, hann sang pater noster toluliga til lítar, men kredda Tróndar var soleiðis:

*Gangi eg ei eina út,
fýra mær fylgja,
fimm Guds einglar;
beri eg bøn fyri mær,
bøn fyri Kristi;
syngi eg sálmar sjey,
siggi Gud yvir luta míni.*

Í somu lótu kom Tróndur innar í stovuna og spyr, hvat tey talaðu um. Tóra svarar og sigur, at Sigmundur, sonur hennara, hevur sagt henni frá tí lærðomi, hann hevði lært hann, »og tað tykir mær einki skil á,« sigur hon, »á credo.«

»Við tí er so hártað, sum tú veitst,« sigur Tróndur, »at Kristur átti tólv lærisveinar ella fleiri, og hvør teirra dugdi sína kreddu; nú havi eg mína, og tú hefur ta, sum tú hefur lært; mangar eru kreddurnar, og í slíkum er tað ikki einans eitt, sum er rætt.«

Tey tala nú ikki longur. Um kvøldið varð teimum veittur allur beini, og varð drukkið dúgliga; Tróndur var ógvuliga káтур; hann biður tey reiða upp fyri teimum í stovuni og gera ból á gólvinum.

Leivur segði, at tað bar væl til. Tóra sigur, hon vil, at Sigmundur skal siga henni frá lerdómi sínum og sova hjá sær um náttina.

»Tað verður av ongum, tí so sovni eg ikki í nátt,« sigur Tróndur.

»Hetta fert tú at játta mær, Tróndur mín,« sigur hon.

Tað varð so, at drongurin svav hjá teimum.

Tróndur hevði sær eina lítla skemmu; har svav hann javnan við dreinginum hjá sær og fáir menn við honum. Tróndur gekk tá til skemmu sína, og liðið var langt á nátt.

Leivur ætlar at sova, leggur seg niður og vendir sær frá konu síni. Hon setur nevarnar í ryggin á honum og bað hann ikki sova. »Standið upp,« sigur hon, »og farið um alla Eysturoy og gerið so stóran skaða á hvørt skip, at einki verður sjóført.«

Teir so gera. Leivur var kunnugur har í hvørjari vík; teir meiddu har hvørt flótandi far, so at einki var sjóført. Teir sova ikki um náttina; teir fara tíðliga upp um morgunin; tey Tóra fóru beinan vegin oman á skipið, og Leivur fór í skemmu Tróndar, biður hann liva væl og hava tøkk fyri góðan fagnað, »og Tóra vil, at Sigmundur skal fara við henni.« Tróndur hevði sovið lítið um náttina og segði, at tað skuldi vera av ongum, at Sigmundur fór av stað.

Leivur gongur skundisliga oman á skipið, og Tróndur tóktist nú síggja ráðini hjá Leivi; hann biður húskallar sínar take eina skútu, sum hann átti; hann biður mangar menn fara á hana. Teir so gera, og har stendur kolbláur sjógvur inn í gjøgnum, og teir eru fegnir, tá ið teir komast á land.

Ikki er eitt einasta sjófört skip í oynni, og Tróndur verður verandi har, hvort honum líkar tað væl ella illa.

Leivur fer beinan vegin heim og savnar menn um seg, og hetta er dagin fyri, sum teir Sjúrður og Tórður skuldu finnast har.

Leivur drepur Sjúrð og frændur hansara

Nú er at siga frá teimum Sjúrði Tollakssyni, at teir búgvast heimanífrá dagstevndan dag, og hann eggjar teimum at skunda sær.

Tórður sigur, at honum er lítið um at fara, »tí eg hugsi, at tú manst vera feigur,« sigur hann, »tá ið tú skundar so hart undir hesa ferð.«

»Ger teg ikki so býttan,« sigur Sjúrður, »og ver ikki so ræddur, har sum eingin vandi er fyri; vit skulu, ið hvussu er ikki halda undan at fara á tann fund, sum vit hava avrátt frammanundan.«

»Tú skalt ráða,« sigur Tórður, »men ikki kemur tað óvart á meg, um vit koma ikki allir heilir heim aftur í kvøld.«

Teir fóru tólv mans saman á skipi allir væl vápnaðir. Teir høvdu illveður um dagin og harðar streymar at fara um; teir sluppu væl undan og komu til Skúv-oyar.

Tá segði Tórður, at hann ætlaði sær ikki at fara longri.

Sjúrður segði, at farast skuldi niðan í bygdina, hóast hann fór einsamallur.

Tórður segði, at hann mundi vera feigur.

Sjúrður gongur upp á oynna. Hann var í reyðum kyrtli, og hann hevði bláan tyglamøttul um herðarnar. Hann var gyrdur við svørði og hevði hjálm á høvdi. Hann gongur niðan í túnið og kemur heilt nær húsum. Tá sær hann, at allar hurðar eru aftur. Ein kirkja stóð í túninum beint fyri durunum, hon, ið Sigmundur hevði latið gera. Tá ið Sjúrður kemur niðan

ímillum sethúsini og kirkjuna, sær hann, at kirkjan er opin; ein kona gongur frá kirkjuni í reyðum kyrtli og bláum mórtlí á herðunum. Sjúrður kendi, at tað var Turið húsfrúin; hann gongur ímóti henni. Hon heilsar honum blíldiga og gongur at einum træ, sum lá í túninum. Har setast tey á træið, og hon vil venda sær móti kirkjuni, men hann vil venda sær móti húsdurunum og frá kirkjuni; hon fekk ræðið, og tey vendu sær móti kirkjuni.

Sjúrður spurdi, hvat fólk har var komið. Hon segði, at har voru fáir menn.

Hann spurdi, um Leivur var har.

Hon segði, hann var ikki har.

»Eru synir tínir heima?« sigur hann.

»Tað eru teir kanska,« sigur hon.

»Hvat hava teir talað um mál okkara síðan?« sigur Sjúrður.

»Tað hava vit talað um,« sigur hon, »øllum okkum konufólkum líkst best á teg og lítið mundi tarnað fyri míni part, um tú hevði verið óbundin.«

»Stór óeydna hevur hetta verið fyri meg,« sigur Sjúrður, »og tað kann skjótt skipast soleiðis, at eg verði leysur maður.«

»Tað er, sum vera man,« sigur hon.

Hann vildi tá benda hana at sær og tók armin um hana, men hon tók fast í tyglamøttulin; í sama bili fór hurðin upp, og út leyp maður við drignum svørði; tað var Heri Sigmundarson. Tá ið Sjúrður sær tað, smýgur hann sær niður úr mótlínnum; hann var soleiðis leysur, og Turið sat eftir við mótlínnum. Nú koma fleiri menn út, og Sjúrður loypur oman eftir völlinum. Heri trúvir eitt spjót og rennur oman eftir völlinum eftir honum og verður skjótari. Hann skjýtur spjótið eftir Sjúrði; tá ið Sjúrður sær, at spjótið stevnir millum herðarnar á sær, kastar hann seg niður á völlin, spjótið flygur tvørtur yvir honum og stendur fast í völlinum. Sjúrður reisir seg skjótt upp, trúvir spjótið og sendir tað aftur; tað kemur á miðjuna á Hera, og hann fekk skjótt bana. Sjúrður loypur tá oman í stígginn, og Leivur kemur at har, ið Heri liggar; hann vendir skjótt frá og

loypur haðan fram á eggina; hann loypur útav, og menn siga, at har er fímtan favnar høgt niður í fjøruna. Leivur kom standandi niður. Hann loypur at skipi teirra; Sjúrður er tá komin at skipinum og ætlaði at leypa um borð. Leivur legði tá svørðið til hansara í síðuna, í tí at hann snaraði sær ímóti honum, og svørðið fór inn ígjøgnum, helt Leivur seg síggja. Sjúrður leyp tá út á skipið; teir lögdu frá landi, og har skiltust teir.

Leivur gongur niðan á oynna og biður menn sínar fara skjótt á skip, »og vit skulu halda eftir teimum.«

Teir spryrja, hvørt hann hevur frætt um lívlát Hera ella funnið Sjúrð.

Hann segði seg ikki vilja tala um mangt nú á hesum sinni.

Teir lupu á tvey skip, og Leivur hevði tá áttati menn, og ikki var so stutt millum skipini bæði.

Teir Sjúrður koma at landi í Streymoy; Sjúrður hevði stýrt skipinum, og hann var ógvuliga fáorðaður. Tá ið hann gongur niðan frá skipinum, spurdí Tórður, um hann mundi vera illa særður; hann segði seg ikki vita tað gjølla.

Sjúrður gongur at neystavegginum, ið har var nær sjónum, og leggur armarnar upp á veggin, meðan teir draga skipið; teir ganga síðan niðan til neystið og síggja, at Sjúrður stendur har. Hann var tá stirðnaður og deyður.

Teir fluttu lík hansara heim og sögdu einki um hesa hending. Teir setast at fáa sær nátturða; meðan teir eta, kemur Leivur við sínum monnum og ger atsókn at garðinum, og teir bera eld at. Hinir verja seg væl; teir eru ellivu menn, men triati eru komnir uttanífrá. Tá ið eldur var komin í húsini, loypur Geyti Reyði út; hann tolir ikki at vera inni longur. Steingrímur Sigmundarson sökti at honum og tveir aðrir menn, men hann vardi seg væl. Geyti høggur tá á knæið á Steingrími, so at knæskelin fór av. Tað var stórt sár, og hann var haltur alla sína tíð. Hann drap annan felaga Steingríms. Tá kemur Leivur Øssursson til, og hava teir våpnaskifti; tað endar so, at Leivur drepur Geyta. Tá loypur Tórður Lági út, og ímóti honum gongur Brandur Sigmundarson og tveir aðrir menn.

Teir söktu at Tórði, men soleiðis endaði, at Tórður drepur Brand og báðar fylgisveinar hansara. Tá kom Leivur Øssursson at; hann leggur við sama svørði gjøgnum Tórð, sum hann áður hevði dripið Sjúrð, bróður hansara við. Tórður læt skjótt lív.

Leivur ræður einsamallur. Deyði Tróndar

Eftir hetta fer Leivur heim og verður víða gitin av hesum verkum. Men tá ið Tróndur frætti hesi tíðindi, gingu tey honum so nær, at hann doyði av sorg.

Leivur ræður nú einsamallur öllum Føroyum, og hetta var um tað mundið, tá ið Magnus Góði Ólavsson var kongur í Noregi.

Leivur fór til Noregs á fund við Magnus kong, og hann tekur Føroyar í len av honum. Hann kemur tá aftur til Føroya og býr har til ellri.

Sigmundur, sonur hansara, búði í Suðuroy eftir faðir sín Leiv, og hann tóktist vera mikil maður. Turið húsfrú og Leivur andaðust, meðan Magnus var kongur, men Tóra var hjá Sigmundi, syni sínum, og hon tóktist allar sínar dagar at vera eitt rætt konubrot.

Sonur Sigmundar æt Havgrímur, og frá honum eru komnir Einar og Skeggi, sonur hansara, sum stutt síðan hava verið sýslumenn í Føroyum.

Steingrímur Halti Sigmundarson búði í Skúvoy, og hann tóktist góður bóni; her er ikki meir gitið um Sigmund Brestisson ella avkom hansara.

Um Føroyinga søgu

Føroyinga søga er í roynd og veru als ikki til. Søga undir tí navni finst ikki millum tey gomlu íslendsku handritini. Kortini er tað vanlig hugsan millum søgumenn, at onkuntíð hevur søga verið til um føroysk viður-skifti, sum síðan er farin fyri einki. Meginparturin av upprunasøguni verður hildin at vera varðveittur sum innskot fyri seg í frásøgnunum um Ólav Trygvason og Ólav Halga í tí tiltiknu Flatoyarbkini, einum søgusavni frá endanum av 1300-árunum. Um leið 1830 skildi danski søgumaðurin C. C. Rafn alt tað føroyska tilfarið burtur úr íslendska handritinum og evnaði Føroyinga søgu til av nýggjum (1832). Henda útgáva hevur síðan verið nýtt sum fyri mynd fyri øllum seinni útgávum av søguni.

Hóast Føroyinga søga er samansett av brotum úr øðrum søgum, so er kortini evnisheild í søgugongdini. Sum so mangar aðrar íslendingasøgur tekur Føroyinga søga sær søguligt stöði í endanum av 800 -árunum, tá Haraldur Hárfagri savnaði Noreg í eitt ríki. Teir høvdingar, sum ikki beinleiðis vildu geva seg undir tað nýggja lensmanna kongsvaldið, vórðu antin dripnir ella riknir í útlegd, eitt nú til Íslands og Føroya. Tíðarskeiðið, Føroyinga søga fevnir um, er eini 200 ár, frá tí at Grímur Kamban byggir Føroyar, og til Tróndur doyr o. u. 1035. Søgugongdin fer fram á stórpoltiskum leiðum í Norður-Atlantshavi, har ein norskur kongur fyri og annar eftir roynir at leggja oyggjarnar í vestri undir seg. Søgan er sostatt um vald, um hvør skal ráða í Føroyum.

Hetta maktstríð kemur sjónligast og rokmiklast fram í orrustuni millum Sigmund og Trónd. Áskoðanin um søguna og teir báðar men-ninar hevur broytt seg á sermerktan hátt, sum frá er liðið. Í fyrstuni varð Sigmundur mettur sum tann, ið mestan týdningin hevði í søguni, sum ein hetja í vanligari merking. Sermerkt er, at ein norsk útgáva frá 1924 hevur umdoptyt verkið til Sigmundar Brestissonar søgu á sama

hátt, sum vit hava Egils sögu Skallagrímssonar, Njáls sögu o. s. fr. Í nýgjari tíð er farið at geva meiri gætur eftir Tróndi sum umboðsmanni fyri føroystu sjálvstýrishugsjónina. Men enn er sögan kortini ikki útkomin sum »Tróndar sögu«.

Í tí, sum aftaná kemur, skal í stuttum verða víst á nokur viðurskifti, sum kundu verið stöði undir einum orðaskifti um, hvat sögan sjálv heldur um persónsamansetingina Sigmund og Trónd og tað hægra maktstríðið millum Føroyar og Noreg.

Fyri at fáa greiðari yvirlit yvir söguna skulu fyrst setast upp ættartal-vurnar hjá teimum fólkum, sum mest eru uppi í striðnum, og síðan skal verða gjørd ein skiftissundurbýting av ósemjugongdini.

Tá ið sögan tekur við, eru Føroyar sundurbýttar, men lagdar undir norska kongin. Høvdingarnir Havgrímur og brøðurnir Brestir og Beini hava hvør sín helming av oyggjunum í hondum. Teir báðir mætu brøðurnir og systkinabarn teirra Tróndur, sum situr við minni veldi, sita ikki væl um sátt. Av hesum standast tær komandi blóðugu uppgerðirnar.

Ein púra tilvildarlig hending setur eld í koluna í teirri støðugu ósemju í ættini og ger, at Havgrímur og Tróndur alt í einum ganga í felag móti Bresti og Beini. Tróndur er hugaður fyrir samgongu við hin mæta Havgrím fyrir at kunna stríðast móti brøðrunum. Tá tað kemur til opnan bardaga, er tað eyðkent fyrir Trónd, at hann dugir stak væl at rökja sína egnu maktgirnd við at lata aðrar fáa tað grefligara og hættisligara verkið frá hondini. Havgrímur drepur Bresti og Beini, men verður sjálvur dripin, og einki kundi komið betur við hjá Tróndi. Hann vil í stundini hava lívið av synunum hjá Bresti og Beini fyrir at beina fyrir eini og hvørjari hóttan móti síni fullkomnu makstøðu. Men tá aðrir koma uppímillum, verða teir í staðin seldir sum trælir til Noregs. Við hesum hevur Tróndur eftir grundregluni um at luta sundur og síðan ráða fyrir borgum vunnið sær einaraði yvir Føroyum. Fyri at styrkja støðu sína enn betur tekur hann son Havgríms, Øssur, til fosturs. Seinni luta teir Føroyar sundur

ímillum sín, men tað verður Tróndur, sum ræður, tí hann er hin vitugari av teimum báðum.

Annar parturin av ósemjugongdini er um, hvussu Sigmundur kýtir seg at sleppa burtur úr trælaokinum og gerast virðiligr mótstøðumaður hjá Tróndi. Hann gevur seg til endans í felag við norska kongin og siglir til Føroya fyrir at hevna faðirin. Hann drepur Øssur og fær Føroyar í len frá kongi. Tróndur, sum nú er settur til viks, men minni enn so sigraður, tekur Leiv, son Øssurs, í fostur og bíðar eftir betri tíðum. Sigmundur ræður nú einsmallur í Føroyum.

Í triðja parti verður Sigmundur kristnaður, og Ólavur Trygvason áleggur honum at kristna Føroyar. Men tað einasta, Sigmundur fær burturúr, er at Tróndur og teir føroysku bøndurnir standa uppaftur betur saman. Tróndur misnýtir hetta, at Sigmundur hevur hugsjónir, og Sigmundur iðrar seg um, at hann skal hava verið so góðtrúgvin men ov seint er. Tað kemur til bardaga, og Sigmundur, sum er við undirlutan, noyðist at flýggja. Hann verður dripin á hin mest vanærisliga hátt, hálshøgdur og tyrvdur í einum holi í jørðini. Síðan taka Tróndur og Leivur Øssursson við ræðinum yvir Føroyum.

Í fjórða parti gevur Leivur Øssursson seg í tænastu hjá norska konginum og kemur til ilnar við Trónd. Samstundis vaksa synir Sigmundar til og vilja hava hevnd. Undir hesi drúgvu ósemju forðar Tróndur fyrir, at Føroyar koma undir norska fyrisiting. Stríðið endar við, at Tróndur skjýtur upp at fáa Føroyar trúþýttar: ein part til Leiv Øssursson, annan til synir Sigmundar og triðja til hann sjálvan. Í sama viðfangi tekur Tróndur son Leivs Øssurssonar, Sigmund, til sín í fostur.

Í fimta parti brennur stríðið á aftur. Frændur Tróndar, Sjúrður Tollaksson, Tórður og Geyti Reyði drepa synir Sigmundar, og afturfyri hevna Leivur Øssursson og frændur hansara seg inn á teir. Nú stendur Tróndur einsmallur eftir og doyr vónbrotin væl við aldur. Nú er eingin longur, sum kann gera seg inn á støðu Leivs Øssurssonar sum norskur lensharri í Føroyum.

Høvuðsinnihaldið í søguni snýr seg um uppgerðina millum Sigmund og Trónd. Sigmundur er hetjan í søguni, maður sum kappast við Ólav Trygvason í ítróttakynstri og samstundis er hugsjónarmaður, sum stríðist fyrir andaligari stevnuskrá. Mótvegis hesi ljómandi hetju stendur hin dökki Tróndur. Hann skarar ikki framúr við gitnum roysnisverkum og hevur heldur onga aðalborna stevnuskrá.

Sjónarringur hansara er skilliga jarðarbundin, og undirstoðan undir hugi hansara er ynskið um at varðveita og vaksa um maktstöðu sína í Føroyum.

Men støða Sigmundar sum hetja viknar kortini av hansara bráða og ógvuliga óhetjuliga deyða. Heldur ikki er hann serliga heppin við síni kristniboðan. Tróndur verður fyrst hóttur at svørja trúskap, men seinni avnokta bæði hann og frændur hansara kristindómin og halda fram við at tilbiðja teir gomlu gudarnar.

Sæð uttaná er Sigmundur høvuðsmaðurin í søguni, men í roynd og veru er tað Tróndur, ið alt snýr seg um. Hetta kann vera ilt at raka við, tí Tróndur er maður í dularbúna, sum javnan letur aðrar fremja tey blóðugu drápini, meðan hann sjálvur stendur fjaldur afturundir og togar í træðirnar. Er Sigmundur hetjan í søguni, so er Tróndur maðurin við lokabrégdunum. Er Sigmundur hin heldur góðtrúni hugsjónarmaðurin, hvørs gerðir skjótt koma honum til fals, av tí at hann ikki roknar við teimum almennu veruleikunum, so er Tróndur hin jarðarbundni og royndi maðurin. Tað er av viti og skili sínum fyri veruleikanum og sínum gávum til at fara rætt fram at Tróndur heldur sær so leingi á lívi eftir deyða Sigmundar.

Men har eru aðrir enn Tróndur, sum eiga gávurnar at fjala seg og fara við øðrum. Í hesum er støðan hjá honum, ið sigur frá søguni, samlík tilvitsku Tróndar. Hesi viðurskifti kunnu granskast eitt nú í hendingini á marknaðinum fremst í verkinum. Tað verður ikki nevnt beinleiðis, at tað er Tróndur, sum spinnur í tann snilda leikin, sum útvegar honum tær ognir og tann almenna frama, hann dusar sær við, so leingi hann livir.

Onnur viðurskifti, sum vísa, at frásøgumaðurin er í parti við Tróndi,

eru øll tey løgnu skipbrotini. Fleiri av skipunum, norskir kongar senda til Føroya eftir skatti, spyrjast ikki afturíافتur. Fyrstu ferð tú lesur hetta, kunnu hesar vanlukkur hava lyndi til at fána burtur sum tilvildarligar hendingar. Tað mátti so verið, at vána veður var til bága fyri skipaferðslu til Føroya! hugsar tú. Men seinni kemur upp, at hetta er av mannavoldum. Tá Sigmundur skal flyta Trónd til Noregs at hoyra kongsins dóm, verður ódnarveður, hvørja ferð teir skulu halda í hav. Til endans noyðist Sigmundur at fara einsamallur, og tá verður góðveður. Skilligt er, at verðurgudarnir eru í parti við Tróndi í stríðnum móti hjálandahuginum hjá norsku kongunum.

Á henda hátt ber til at føra fram próvgrundir fyri, at tað er Tróndur, sum er høvuðsmaðurin. Sjónarvíddin í søguni liggar í Føroyum, ikki einans í frásøgumansins samtykkjandi støðu til Tróndar duldu atgerðir við fólk, vindi og veðri, men eisini í søgusamansetingini, har tvinni virðismát verða sett upp hvort móti øðrum: Sigmundur umboðar eitt lensstjórnarlag, gevan seg undir Noreg og kristindóm. Tróndur umboðar stórbónadasamfelagið, sjálvræði og heiðinskap. Og søgan er í parti við Tróndi og hansara skipan. Søgan byrjar og endar við Tróndi. Tróndur livir Sigmund av við einum 30 árum. Ikki fyrr enn Tróndur doyr, er mótsstøðan móti norskum yvirræði brotin og frásøguorkan í søguni troytt.

JØRGEN HAUGAN

Hans Thomsen týddi úr norskum

Myndaskrá

Bls.	8-9 <i>Gøta</i>	65 <i>Streymoy sæð av Eiði</i>
	12 <i>Stóra Dímun</i>	69 <i>Trøllhøvdi</i>
	13 <i>Skúvoy</i>	73 <i>Skúvoy</i>
14-15	<i>Svínoy</i>	71 <i>Álvagjógv</i>
	16 <i>Dragin. Svínøyarfík</i>	75 <i>Lopra</i>
18-19	<i>Sandoy. Núpur og Hvalnes</i>	78-79 <i>Mjóvanes</i>
	21 <i>Skúvanes</i>	82 <i>Skip</i>
	23 <i>Leirvíksfjørður og</i> <i>Gøtunestindur</i>	85 <i>Borðan</i>
	25 <i>Skógur. Dovrar</i>	87 <i>Kúrberg</i>
	28 <i>Dovrar</i>	89 <i>Borðoy</i>
	32 <i>Vágávatn og Jotunheimen</i>	91 <i>Kirkja</i>
36-37	<i>Ódnarsjógvur</i>	95 <i>Beinisvørð</i>
	39 <i>Norslet landslag</i>	98-99 <i>Hoyvík</i>
	41 <i>Dovrar</i>	100-101 <i>Hestfjørður</i>
42-43	<i>Gøtuvík. Norðragøta og</i> <i>Syðrugøta</i>	104 <i>Lítla Dímun og Stóra Dímun</i>
	48 <i>Kirkjubøhólmur</i>	105 <i>Skúvoy</i>
50-51	<i>Tinganes</i>	108-109 <i>Koltur</i>
	55 <i>Dovrar</i>	
58-59	<i>Koltur</i>	
	62 <i>Sandagerðisnes</i>	
	63 <i>Skip</i>	
66-67	<i>Streymoy sæð úr Skopun</i>	

Innihaldsyvirlit

Tróndur fer til Danmarkar	7
Ráðagerð Tróndar	10
Sigmundur og Tórir føddir	12
Mannskaði í Føroyum	14
Ráðagerð Tróndar móti Bresti og Beini	17
Bardagi	22
Ravnur tekur við Sigmundi og Tóri	26
Sigmundur hjá Úlvi	30
Sigmundur vinnur dýrið	31
Burturferð frændanna	33
Torkil sigur teimumfrá ævisøgu síni	34
Frásøgn Torkils	38
Sigmundur hittir Hákun jall og Svein	40
Sigmundur berjistvið Randver	42
Sigmundur drepar Bjørn	46
Bardagi Sigmundar og Vandils	48
Sigmundur berjist við Harald Jarnheys	50
Frá Sigmundi Brestissyni	67
Orrustan í Hjørungavági	70
Ólavur kongursendir Sigmundi boð	74
Sigmundur Brestisson tekur viðkristnari trúgv	74
Sigmundur boðar kristnií Føroyum	77
Tróndur verður kúgaður	80
Tróndur vil ikki fara á fund við Ólav kong	82
Ólavur kongur biður ringinfrá Sigmundi	83
Jallarnir Eirikur og Sveinur	85
Jallarnir senda boð eftir Sigmundi	86
Frá Sjúrði Tollaksyni	86

Frá Sigmundi	89
Tróndur søker at Sigmundi	92
Sigmundur Brestissondripin og fjaldur	94
Stórlæti Gøtuskeggja	97
eftir Sigmundi	97
Frá Føroyingum og Ólavi kongi Halga	104
Tórður roynir at fáa Turið megininkju	128
Frá ferðum Leivs og konu hansara	130
Leivur drepur Sjúrðog frændur hansara	132
Leivur ræður einsamallur. Deyði Tróndar	135
Um Føroyinga søgu	136
Myndaskrá	141